

Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim

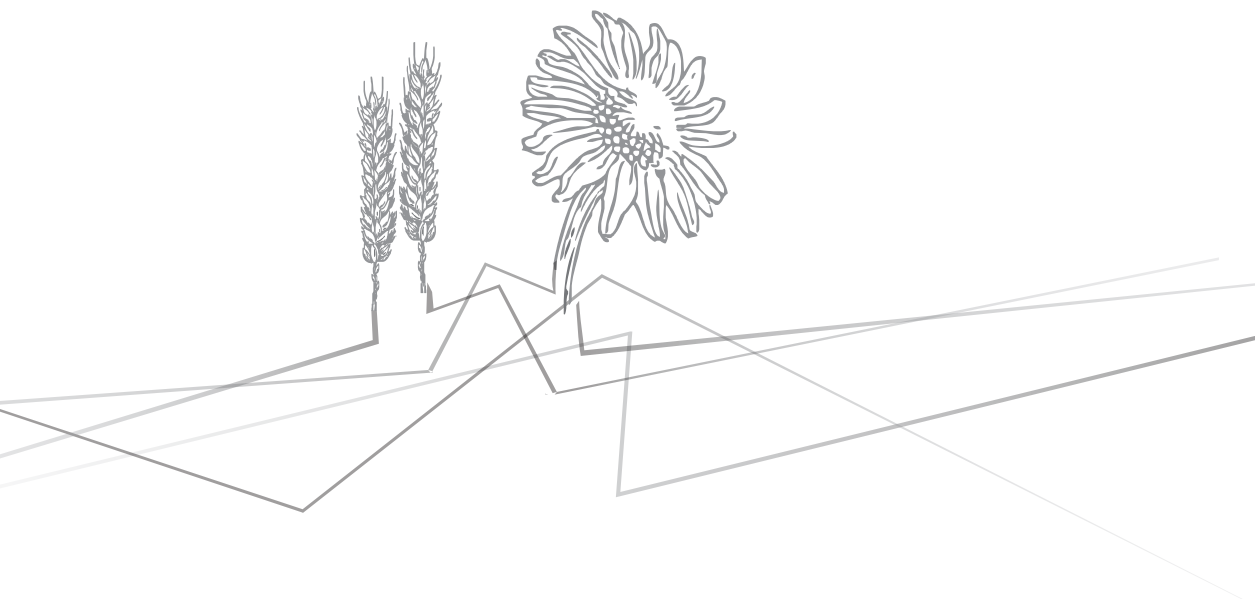
w 2015 r.

Urząd Statystyczny w Szczecinie

Statistical Office in Szczecin

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE
Szczecin 2016

Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim

w 2015 r.

Urząd Statystyczny w Szczecinie

Statistical Office in Szczecin

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE
Szczecin 2016

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

PRZEWODNICZĄCY	Dominik Rozkrut
REDAKTOR GŁÓWNY	Renata Wronkowska
CZŁONKOWIE:	Anna Bilska, Agnieszka Brzezińska, Anieli Litke, Magdalena Mojsiewicz, Janina Ofiarska, <u>Dagmara Pawlikowska</u> , Małgorzata Radlińska, Mirosława Szewczyk, Magdalena Wegner
SEKRETARZ	Ewa Kacperczyk
OPRACOWANIE PUBLIKACJI:	Iwona Majewska, Mariola Kaszubowska, Marzena Kamińska, Krystyna Szostak
PRACE REDAKCYJNE:	Beata Rzymek
SKŁAD KOMPUTEROWY:	Jerzy Rożek

Przedmowa

Publikacja *Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim* jest kolejną edycją opracowania z zakresu statystyki rolnictwa, zawierającego podstawowe informacje o wynikach produkcji rolniczej oraz o warunkach produkcyjno-ekonomicznych. Przedstawione dane uzyskano na podstawie zbiorczych wyników sprawozdawczości, badań reprezentacyjnych i spisów rolniczych, a także szacunków i ocen rzeczoznawców.

Zakres opracowania obejmuje:

- wyniki produkcyjne rolnictwa w ujęciu wartościowym (rolnicza produkcja globalna, końcowa i towarowa),
- produkcję roślinną (plony i zbiory), pogłowie i produkcję zwierzęcą,
- warunki produkcyjno-ekonomiczne produkcji rolnej, w tym m.in. użytkowanie gruntów, powierzchnię zasiewów, czynniki agrometeorologiczne, ceny gruntów i produktów rolnych oraz ich relacje,
- wartości i ilości skupionych produktów rolnych.

Publikacja składa się z komentarza analitycznego i części tabelarycznej, w których zaprezentowano wyniki produkcyjne rolnictwa w 2015 r. na tle dwóch poprzednich lat, z wyszczególnieniem danych dla gospodarstw indywidualnych. Ponadto w opracowaniu zamieszczono uwagi metodyczne, zawierające opis zakresu badań oraz podstawowe definicje stosowanych pojęć.

Przekazując Państwu niniejszą pozycję, wyrażam nadzieję, że zawarte w niej informacje okażą się pomocne przy ocenie aktualnego stanu rolnictwa w województwie zachodniopomorskim oraz umożliwią obserwację kierunków zachodzących zmian i stopnia osiągniętego rozwoju.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Szczecinie

dr Dominik Rozkrut

Szczecin, czerwiec 2016 r.

Foreword

Agriculture in Zachodniopomorskie Voivodship is a new edition of the publication concerning agricultural statistics which contains basic information on the output of agricultural production as well as production and economic conditions. Presented data were obtained on the basis of aggregates of reporting results, sample surveys, agricultural censuses as well as estimates and surveys' assessments.

The publication covers the following issues:

- agricultural output (gross, final and market agricultural output),
- crop production (yield and harvest), livestock and animal production,
- production and economic conditions of agricultural production including, inter alia, land use, sown area, agrometeorological conditions, prices of land and agricultural products as well as their relations,
- value and quantity of purchased agricultural products.

The publication consists of an analytic commentary and tables in which results of agricultural production in the year 2015 are shown. Data are presented in comparison with the two previous years with specification of data for individual agricultural holdings. Moreover, methodological notes describing the scope of surveys and basic definitions of used terms are also included.

Handing over the following publication, I hope that presented information will be useful in assessing the current condition of agriculture in Zachodniopomorskie Voivodship and will enable monitoring directions of undergoing changes and reached level of development.

Director
of the Statistical Office
in Szczecin

Dominik Rozkrut, Ph.D.

Spis treści

Strona

Przedmowa	3
Objaśnienia znaków umownych	9
Objaśnienia skrótów	9
Uwagi metodyczne	12
Wyniki badań – synteza	22

Tablice

Strona

1. Wartość produkcji rolniczej	
1.1. Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe)	56
1.2. Dynamika wartości globalnej oraz końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	57
1.3. Globalna i towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe)	57
2. Użytkowanie gruntów. Powierzchnia zasiewów	
2.1. Użytkowanie gruntów	60
2.2. Powierzchnia gruntów ugorowanych	62
2.3. Powierzchnia zasiewów według siedziby użytkownika	62
2.4. Struktura zasiewów według siedziby użytkownika	64
3. Produkcja roślinna	
3.1. Plony głównych ziemioplodów	67
3.2. Zbiory głównych ziemioplodów	69
3.3. Udział gospodarstw indywidualnych w produkcji głównych ziemioplodów	71
3.4. Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych oraz wapniowych w latach gospodarczych (w przeliczeniu na czysty składnik)	72
3.5. Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych	73
3.6. Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew	74
3.7. Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	75
4. Produkcja zwierzęca	
4.1. Pogłowie bydła, trzody chlewnej, owiec i drobiu	76
4.2. Pogłowie bydła według grup wiekowo-użytkowych	77
4.3. Pogłowie trzody chlewnej według grup wiekowo-użytkowych	78
4.4. Drób	80
4.5. Produkcja ważniejszych produktów zwierzęcych	81
4.6. Produkcja pasz dodatkowych oraz powierzchnia nawozów zielonych	81

5. Skup ważniejszych produktów rolnych i ich ceny	
5.1. Skup ważniejszych produktów rolnych	82
5.2. Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące).	85
5.3. Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	86
5.4. Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych według miesięcy	88
5.5. Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach	91
5.6. Relacje cen wybranych produktów rolnych	93
5.7. Melioracje użytków rolnych	95
5.8. Ciągniki rolnicze	95
5.9. Przeciętne ceny gruntów ornych w obrocie prywatnym	95
6. Agrometeorologia	
6.1. Charakterystyki meteorologiczne	96
7. Ważniejsze dane o województwie na tle kraju w 2015 r.	
7.1. Ważniejsze dane o województwie na tle kraju w 2015 r.	97

Wykresy

1. Średnie miesięczne temperatury powietrza	25
2. Średnie miesięczne sumy opadów atmosferycznych	25
3. Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych na 1 ha użytków rolnych	26
4. Struktura użytkowania gruntów w 2015 r.	28
5. Struktura powierzchni zasiewów w 2015 r.	30
6. Plony zbóż podstawowych z mieszkankami	34
7. Struktura zbiorów zbóż według gatunków	35
8. Plony rzepaku i rzepiku	37
9. Plony buraków cukrowych.	38
10. Plony ziemniaków	39
11. Zbiory głównych ziemiopłodów.	40
12. Struktura zbiorów warzyw gruntowych	44
13. Struktura zbiorów owoców z drzew	45
14. Struktura zbiorów owoców z krzewów i plantacji owocowych	46
15. Pogłowie trzody chlewnej	47
16. Obsada bydła i trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu).	48
17. Pogłowie bydła	49
18. Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2014 r.	50
19. Przeciętne ceny skupu zbóż	52
20. Przeciętne ceny skupu żywca wieprzowego i wołowego	53

Contents

	Page
Foreword	4
Symbols	9
Abbreviations	9
Methodological notes	12
Results of surveys – synthesis	22

Tables	Page
--------	------

1. Value of agricultural output	
1.1. Gross, final and market agricultural output	56
1.2. Indices of gross, final and market value of agricultural output	57
1.3. Gross and market agricultural output	57
2. Land use. Sown area	
2.1. Land use according to the holder residence	60
2.2. Area of set aside land	62
2.3. Sown area according to the holder residence	62
2.4. Structure of sown area according to the holder residence	64
3. Crop production	
3.1. Yields of main crops	67
3.2. Harvests of main crops	69
3.3. Share of private farms in main crops production	71
3.4. Consumption of mineral, chemical and lime fertilizers in farming years (in terms of pure ingredient)	72
3.5. Area, harvests and yields of ground vegetables	73
3.6. Area, harvests and yields of tree fruits	74
3.7. Area, harvests and yields of fruit bushes and berry fruits	75
4. Animal production	
4.1. Cattle, pig, sheep and poultry stocks	76
4.2. Cattle stocks by category	77
4.3. Pig stocks by category	78
4.4. Poultry	80
4.5. Animals for slaughter	81
4.6. Additional folder production and green manure area	81

Tables	Page
5. Procurement and prices of major agricultural products	
5.1. Procurement of major agricultural products	82
5.2. Procurement value of agricultural products	85
5.3. Average procurement prices of major agricultural products	86
5.4. Average procurement prices of major agricultural products by months	88
5.5. Average prices of major agricultural products received by farmers on marketplaces	91
5.6. Price relations of selected agricultural products	93
5.7. Melioration of agricultural land	95
5.8. Tractors in agriculture.	95
5.9. Average monthly air temperatures and sums of atmospheric precipitation	95
6. Agrometeorology	
6.1. Meteorological characteristics	96
7. Major voivodship data against the background of the country in 2015	
7.1. Major voivodship data against the background of the country in 2015	97

Graphs

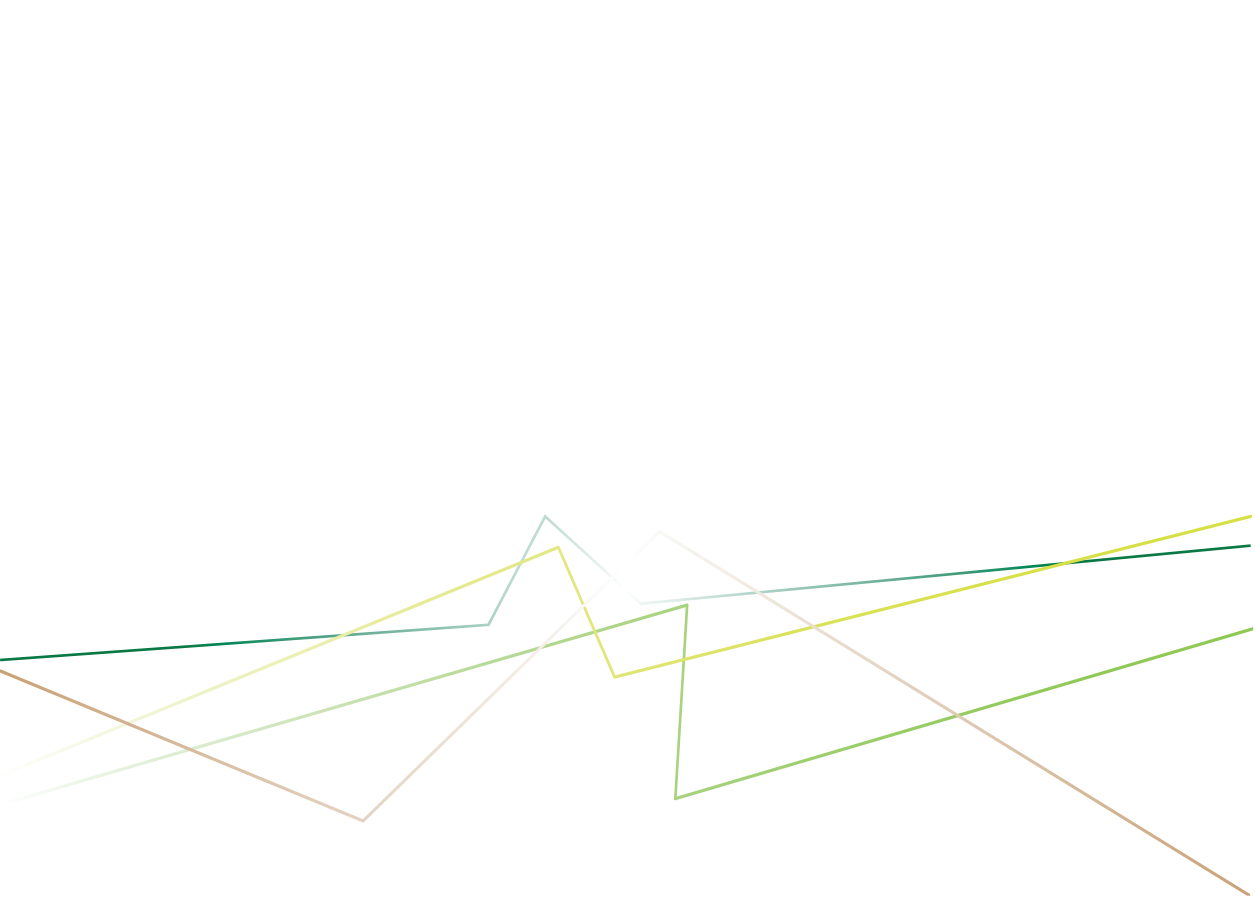
1. Average monthly air temperature	25
2. Average monthly sums of atmospheric precipitation	25
3. Consumption of mineral or chemical fertilizers per 1 ha of agricultural land	26
4. Structure of land use in 2015	28
5. Structure of sown area in 2015	30
6. Yield of basic cereals and mixed cereals	34
7. Structure of harvest by species	35
8. Yield of rape and turnip rape	37
9. Yield of sweet beets	38
10. Yield of potatoes	39
11. Harvest of main crops	40
12. Structure of harvest of ground vegetables	44
13. Structure of harvest of tree fruits	45
14. Structure of harvest of fruit from fruit bushes and plantations	46
15. Pigs stock	47
16. Pigs and cattle stock per 100 ha of agricultural land (as of June)	48
17. Cattle stock	49
18. Structure of market agricultural production in 2014	50
19. Average purchase prices of cereals.	52
20. Average purchase prices of live pigs and cattle for slaughter	53

Objaśnienia znaków umownych

Symbol	Opis
–	Zjawisko nie wystąpiło.
0	Zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5.
0,0	Zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
.	Zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
x	Wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
“w tym”	Oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

Objaśnienia skrótów

Skrót	Znaczenie	Skrót	Znaczenie
tys.	tysiąc	UR	użytki rolne
mln	milion	r.	rok
zł	złoty	cd.	ciąg dalszy
kg	kilogram	dok.	dokończenie
dt	decytona	p. proc.	punkt procentowy
mm	milimetr	szt.	sztuka
cm	centymetr	tabl.	tablica
m	metr		
ha	hektar		
km	kilometr		
hl	hektolitr		
l	litr		
°C	stopień Celsjusza		
T	temperatura		
max	maksimum		
min	minimum		

Uwagi metodyczne

Uwagi metodyczne

Opracowanie Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim w 2015 r. przedstawia dane o powierzchni, plonach i zbiorach upraw rolnych i ogrodniczych, pogłowia zwierząt gospodarskich w 2015 r. Do obliczenia wynikowych wielkości **produkcji roślinnej i zwierzęcej** wykorzystano:

– **w zakresie powierzchni zasiewów i upraw:**

- wyniki reprezentacyjnego czerwcowego badania rolniczego, przeprowadzonego w gospodarstwach indywidualnych oraz we wszystkich gospodarstwach rolnych osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, według stanu na dzień 1 czerwca 2015 r.,
- dane ze źródeł administracyjnych (powierzchnie niektórych upraw, mających duże znaczenie ekonomiczne, zostały skorygowane na podstawie źródeł administracyjnych)
- szacunki i oceny prowadzone przez rzeczoznawców terenowych w zakresie upraw ogrodniczych oraz upraw, dla których precyzja wyników uzyskanych z badania reprezentacyjnego była niesatysfakcjonująca.

– **w zakresie plonów:**

- wyniki sprawozdawczości z gospodarstw rolnych osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej,
- wyniki źródłowych badań reprezentacyjnych plonów i zbiorów przeprowadzonych:
 - na przełomie sierpnia i września 2015 r. w gospodarstwach indywidualnych,
 - (w zakresie plonów i zbiorów zbóż oraz rzepaku i rzepiku),
 - na przełomie października i listopada 2015 r. w gospodarstwach indywidualnych (dla niektórych pozostałych upraw),
- ekspertyzy rzeczoznawców terenowych oraz rzeczoznawców d/s produkcji roślinnej, w tym ogrodniczej, z listopada 2015 r.

– **w zakresie pogłowia zwierząt gospodarskich:**

- wyniki stałych reprezentacyjnych badań pogłowia zwierząt gospodarskich w gospodarstwach indywidualnych, tj. badania bydła, owiec i drobiu oraz badania trzody chlewnej oraz wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego w czerwcu,
- sprawozdań statystycznych z zakresu pogłowia zwierząt gospodarskich w gospodarstwach państwowych, spółdzielczych i spółkach z udziałem mienia sektora publicznego i prywatnego.

Wyniki badań produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich i produkcji zwierzęcej opracowane zostały **według siedziby użytkownika gospodarstwa**, tj. dla gospodarstw indywidualnych – według miejsca siedziby (zamieszkania) użytkownika, a dla gospodarstw państwowych, spółdzielczych i spółek – według miejsca siedziby przedsiębiorstwa (gospodarstwa).

Gospodarstwo rolne – jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadząca działalność rolniczą.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin oraz chowem i hodowlą zwierząt, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym również uprawę grzybów), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych, chów i hodowlę zwierząt w gospodarstwie (bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, zwierząt futerkowych, zwierząt łownych utrzymywanych na rzeź), pszczół oraz działalność polegającą na utrzymaniu gruntów rolnych już niewykorzystywanych do celów produkcyjnych według zasad dobrej kultury rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska (zgodnie z normami).

Gospodarstwo rolne osoby fizycznej (gospodarstwo indywidualne) to gospodarstwo będące własnością lub znajdujące się w użytkowaniu osoby fizycznej – o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych (UR) lub o powierzchni poniżej 1 ha UR (w tym bez użytków rolnych), które spełnia co najmniej jeden z niżej wymienionych progów:

- 0,5 ha plantacji drzew owocowych,
- 0,5 ha plantacji krzewów owocowych,
- 0,3 ha szkółek sadowniczych i ozdobnych,
- 0,5 ha warzyw gruntowych,
- 0,5 ha truskawek gruntowych,
- 0,1 ha warzyw pod osłonami,
- 0,1 ha truskawek pod osłonami,
- 0,1 ha kwiatów i roślin ozdobnych pod osłonami,
- 0,5 ha chmielu,
- 0,1 ha tytoniu,
- 25 m² grzybów jadalnych,
- 10 szt. bydła ogółem,
- 5 szt. krów ogółem,
- 50 szt. trzody chlewnej ogółem,
- 10 szt. loch,
- 20 szt. owiec ogółem,
- 20 szt. kóz ogółem,
- 100 szt. drobiu ogółem,
- 5 szt. koni ogółem,
- 50 szt. samic królików, 5 sztuk samic pozostałych zwierząt futerkowych,
- 10 sztuk pozostałych zwierząt utrzymywanych dla produkcji mięsa (np.: dziki, sarny, daniele),
- 20 pni pszczelich,

lub niezależnie od ww. progów jest gospodarstwem ekologicznym.

Gospodarstwo rolne osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej to gospodarstwo rolne prowadzone przez osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, którego podstawowa działalność jest zaliczana według Polskiej Klasyfikacji Działalności do sekcji A, działu 01, grupy:

- 01.1 – uprawy rolne inne niż wieloletnie,
- 01.2 – uprawy roślin wieloletnich,
- 01.3 – rozmnażanie roślin,
- 01.4 – chów i hodowla zwierząt,
- 01.5 – uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana),
- 01.6, klasa 01.61 – działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną (utrzymywanie gruntów w dobrej kulturze rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska), a także niezależnie od zaklasyfikowania działalności podstawowej, gdy w gruntach użytkowanych przez jednostkę powierzchnia użytków rolnych wynosi 1 ha i więcej lub prowadzony jest chów/hodowla zwierząt gospodarskich.

Za **użytkownika gospodarstwa rolnego** uważa się osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, faktycznie użytkującą gospodarstwo rolne, niezależnie od tego, czy jest właścicielem, dzierżawcą tego gospodarstwa czy też użytkuje je z innego tytułu i niezależnie od tego, czy grunty wchodzące w skład gospodarstwa rolnego są położone na terenie jednej czy kilku gmin.

Powierzchnia gruntów ogółem oznacza łączną powierzchnię użytków rolnych, lasów i gruntów leśnych oraz pozostałych gruntów niezależnie od tytułu władania – własnych, dzierżawianych (na zasadzie umowy i bezumownie), użytkowanych z tytułu zajmowania określonego stanowiska (leśniczy, ksiądz, nauczyciel, itp.), wspólnych w części przypadających użytkownikowi, a także użytkowane przez gospodarstwo grunty należące do gospodarstw opuszczonych.

Użytki rolne ogółem to powierzchnia: użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej (użytki rolne utrzymywane zgodnie z normami, spełniające wymogi Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie minimalnych norm z dnia 11 marca 2010 r. (Dz. U. Nr 39, poz. 211) z późniejszymi zmianami, na którą składają się:

- łąki trwałe,
- pastwiska trwałe,
- uprawy trwałe, w tym sady (plantacje drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółki),
- ogrody przydomowe (bez powierzchni przeznaczonej na rekreację),
- zasiewy,
- grunty ugorowane (łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny),
- użytki rolne pozostałe (użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze rolnej w dniu 1 czerwca 2015 r.).

Powierzchnia łąk trwałych to grunty pokryte trwale trawami (5 lub więcej lat), z zasady koszone, a w rejonach górskich również powierzchnia koszonych łąk i łąk połonin. Łąki powinny być utrzymywane w dobrej kulturze rolnej i przynajmniej raz w roku koszone, ale zbiory niekoniecznie wykorzystywane do celów produkcyjnych.

Powierzchnia pastwisk trwałych to grunty pokryte trwale trawami (5 lat lub więcej), które z zasady nie są koszone, lecz wypasane, a w rejonach górskich również powierzchnia wypasnionych łąk i łąk połonin utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z pastwiskami trwałymi niewykorzystywanymi do celów produkcyjnych oraz z ekstensywnie wypasanymi pastwiskami położonymi na terenie pagórkowatym lub na znacznej wysokości, na glebach niskiej klasy, na których nie stosuje się nawożenia, podsiewów, melioracji itp.).

Powierzchnia upraw trwałych to łączna powierzchnia plantacji drzew owocowych rosnących w zwartym nasadzeniu, krzewów owocowych rosnących w zwartym nasadzeniu, szkółek drzew i krzewów owocowych, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych gruntowych upraw trwałych, w tym wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, choinek bożonarodzeniowych, a także upraw trwałych pod osłonami.

Powierzchnia sadów to plantacje drzew, krzewów owocowych i upraw jagodowych utrzymywane w dobrej kulturze rolnej (łącznie z plantacjami leszczyny, malin, winorośli) rosnące w zwartym nasadzeniu, a także szkółki drzew i krzewów owocowych, jeżeli ich łączna powierzchnia nie jest mniejsza niż 0,10 ha. Do sadów nie zalicza się powierzchni uprawy truskawek i porzeczki.

Powierzchnia ogrodów przydomowych to powierzchnia zlokalizowana najczęściej wokół siedziby gospodarstwa, często oddzielona od reszty gospodarstwa. Obejmuje powierzchnię upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie w gospodarstwie domowym użytkownika gospodarstwa rolnego. Sporadycznie nadwyżki zbiorów mogą być sprzedawane. Ogród przydomowy może obejmować zarówno uprawy rolne i ogrodnicze jednoroczne, jak i uprawy wieloletnie. Do ogrodów przydomowych nie należy zaliczać powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Powierzchnia gruntów ugorowanych to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska. Zaliczamy tu grunty zarówno uprawnione, jak i nieuprawnione (np. gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha) do płatności obszarowych. Do gruntów ugorowanych należy zaliczyć także grunty przygotowane pod tegoroczne zasiewy (np. warzyw), ale do 1 czerwca 2015 r. nieobsiane lub nieobsadzone, a także powierzchnię upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym. Do powierzchni pod zasiewami nie zaliczamy powierzchni szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, upraw wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także innych upraw trwałych oraz powierzchni upraw trwałych pod osłonami itp. Nie zalicza się tu powierzchni plantacji drzew i krzewów szybko rosnących prowadzonych na użytkach rolnych, które kwalifikowane są do lasów, upraw w ogrodach przydomowych, a także powierzchni upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny, zakwalifikowanych do gruntów ugorowanych.

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych to powierzchnia pokryta roślinnością leśną (zalesiona) lub przejściowo jej pozbawiona (niezalesiona) oraz grunty związane z gospodarką leśną. Uwzględnia się tu powierzchnię szkółek drzew leśnych założonych na terenach leśnych i wykorzystywanych na potrzeby własne gospodarstwa rolnego (niehandlowe), a także powierzchnię drzew i krzewów szybko rosnących prowadzonych na użytkach rolnych.

Powierzchnia pozostałych gruntów to grunty będące pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnia wód śródlądowych (własnych i dzierżawionych), rowów melioracyjnych, powierzchnia porośnięta wikliną w stanie naturalnym, powierzchnia terenów bagiennych, powierzchnia innych gruntów (torfowiska, żwirownie), nieużytków (w tym gruntów zadrzewionych i zakrzaczonych) oraz powierzchnia przeznaczona dla rekreacji (np. zlokalizowana wokół domu, pola golfowe itp.). Do pozostałych gruntów zalicza się także powierzchnię gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo, jeżeli grunty te nie powrócą już do użytkowania rolniczego, np. grunty rolne przeznaczone pod budowę drogi, supermarketu.

Dane o powierzchni zasiewów dotyczą powierzchni upraw poszczególnych ziemiopłodów uprawianych w plonie głównym.

Pod pojęciem **plon** rozumie się ilość jednostek wagowych (dt) danego **ziemiopłodu** zebranego z jednostki powierzchni (ha). W szacunkach plonów obowiązuje zasada obliczania plonów przeciętnych, jako średnich ważonych, gdzie wagą jest powierzchnia danej uprawy. Uwzględniane są przy tym powierzchnie, z których uzyskano wysokie, jak też i niskie plony oraz powierzchnie (ujęte w badaniach), z których plonów nie zebrano (zostały zniszczone w wyniku gradobicia, powodzi itp.).

Do grupy „**zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi**” zalicza się powierzchnię zbóż podstawowych (pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta) oraz powierzchnię zasiewów mieszanek zbożowych ozimych i jarych.

Do grupy „**zbóż ogółem**” zaliczono zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i pozostałe zbożowe (amarantus, kanar, żyto stuletnie).

Do grupy „**przemysłowych**” zaliczono powierzchnię uprawy buraków cukrowych, rzepaku i rzepiku, lnu (łącznie z lnem oleistym) i konopi oraz tytoniu.

Strączkowe na nasiona to rośliny:

- **jadalne** – groch, fasola, bób, soczewica, cieciora oraz soja z przeznaczeniem na konsumpcję. Powierzchnię zasianą grochem, fasolą, bobem itp. przewidzianą do zbioru w stanie niedojrzałym zaliczono do warzyw gruntowych.
- **pastewne** – to uprawy okopowych pastewnych, strączkowych pastewnych łącznie z mieszankami zbożostrączkowymi na ziarno i zielonkę, kukurydzę na zielonkę, motylkowe drobnonasienne, inne pastewne i trawy na nasiona i zielonkę (bez upraw przeznaczonych na nawozy zielone).

Grupa „pozostałe” obejmuje warzywa gruntowe, truskawki i poziomki gruntowe, uprawy nasienne, kwiaty i rośliny ozdobne gruntowe, pozostałe przemysłowe (np. krokosz barwierski, zioła dla przemysłu kosmetycznego, uprawy wieloletnie na cele energetyczne), słonecznik na ziarno, soję, inne oleiste (nie uwzględnione w grupie „przemysłowe”), chmiel, zioła i przyprawy, cykorię, a także uprawy pod osłonami (bez upraw trwałych pod osłonami) oraz pozostałe uprawy.

Do **warzyw** zaliczono: kapustę głowiastą (wczesną i późną, białą, czerwoną i włoską), cebulę, marchew jadalną, buraki ćwikłowe, ogórki, pomidory, kalafior (wczesne i późne), warzywa pozostające (pietruszkę, seler, pory, brukselkę, szczaw, szpinak, sałatę, rzodkiewkę, chrzan, rabarbar, skorzonę, kalarepę, czosnek, dynię, szparagi, brokuły, kapustę pekińską, cykorię liściastą itp.). Grupa ta obejmuje również groch i bób zebrany w stanie niedojrzałym (zielonym), fasolę szparagową, z której zebrano niedojrzałe strąki oraz kukurydzę z przeznaczeniem na zbiór kolb w stanie niedojrzałym, a także rozsady warzyw gruntowych na potrzeby własne gospodarstwa.

Powierzchnia uprawy „**warzyw gruntowych**” to łączna powierzchnia warzyw uprawianych w gruncie lub z zastosowaniem przykrycia upraw niską, niedostępną folią (poniżej 1,5 m w szczycie) okresowo bądź na stałe w danym sezonie wegetacji. Do powierzchni warzyw gruntowych zaliczono także powierzchnię planowaną do obsiania lub obsadzenia po 1 czerwca 2015 r. pod zbiory warzyw w 2015 r.

Zwierzęta gospodarskie

Dane o produkcji **żywca rzeźnego** dotyczą skupu zwierząt rzeźnych (pomniejszonego o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaży targowiskowej zwierząt rzeźnych oraz uboju z przeznaczeniem na spożycie naturalne. Produkcję żywca rzeźnego podaje się:

- w tysiącach sztuk (liczba zwierząt rzeźnych),
- w tysiącach ton:
 - „w wadze żywej”, tj. według wagi zwierząt rzeźnych przed ubojem,
 - „w wadze poubojowej cieplej” (wbc), tj. w przeliczeniu na mięso (masę mięsno-kostną) łącznie z tłuszczami i – jeżeli tak zaznaczono – z podrobami, za pomocą współczynników określających poubojową wydajność poszczególnych gatunków zwierząt.

Za **krowy mleczne** uważa się krowy, które ze względu na rasę lub odmianę lub szczególne właściwości utrzymywane są w gospodarstwie wyłącznie lub głównie do produkcji mleka przeznaczonego do konsumpcji lub przetworzenia na produkty mleczne. Zalicza się tu również krowy mleczne wybrakowane już z chowu, które pozostają jeszcze w gospodarstwie na tzw. dopasie, po czym skierowane zostaną do uboju.

Za **krowy „mamki”** uważa się krowy, które ze względu na rasę lub odmianę (krowy ras mięsnych i urodzone z krzyżówek z rasami mięsnymi) lub szczególne właściwości utrzymywane są w gospodarstwie wyłącznie lub głównie do produkcji cieląt rzeźnych i których mleko wykorzystywane jest do odchowu cieląt lub przeznaczane na paszę dla innych zwierząt. Zalicza się tu również krowy „mamki” wybrakowane już z chowu, które pozostają jeszcze w gospodarstwie na tzw. dopasie, po czym skierowane zostaną do uboju.

Dla gospodarstw o dużej skali chowu drobiu (np. ferma wielkotowarowa produkująca brojlerzy lub jaja konsumpcyjne), w których w dniu badania nie było na stanie drobiu w związku z trwającą właśnie przerwą technologiczną w produkcji, a przerwa ta nie przekraczała 8 tygodni, przyjmowano stany drobiu z okresu przed opróżnieniem pomieszczeń (kurników).

Informacje o **skupie produktów rolnych** dotyczą ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

Dane o skupie:

- **zbóż**, jeżeli nie zaznaczono inaczej, dotyczą ziarna zbóż konsumpcyjnych, paszowych i siewnych z wyodrębnieniem zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi), obejmujących pszenicę, żyto, jęczmień i owies (łącznie z mieszankami zbożowymi) oraz pszenżyto,
- **ziemniaków** – dotyczą, poza dostawami do punktów skupu, również dostaw do gorzelni, płatkarni i suszarni,
- **żywca rzeźnego** (bydła, cieląt, trzody chlewnej, owiec, koni i drobiu) – dotyczą tylko zwierząt rzeźnych (łącznie z żywcem skupowanym na eksport), bez skupu zwierząt hodowlanych,
- **trzody chlewnej** – nie obejmują prosiąt i warchlaków.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku),
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Dane o skupie produktów rolnych:

- **za okresy miesięczne** dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej,
- **za okresy półroczne** uwzględniają korekty wynikające ze sprawozdawczości półrocznej, obejmującej również skup o wartości co najmniej 10 tys. zł realizowany przez osoby fizyczne.

Wskaźniki dynamiki skupu liczone są w zakresie porównywalnym: dla miesięcy – na bazie danych meldunkowych, w ujęciu półrocznym – po uwzględnieniu korekt wynikających ze sprawozdawczości półrocznej.

Ceny skupu są cenami przeciętnymi, obliczonymi jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów rolnych, skupionych w danym okresie podmioty gospodarcze, prowadzące skup bezpośrednio od producentów. Prezentowane ceny skupu produktów rolnych pochodzą z badania miesięcznego (meldunek o skupie produktów rolnych realizowany przez osoby prawne i sa-

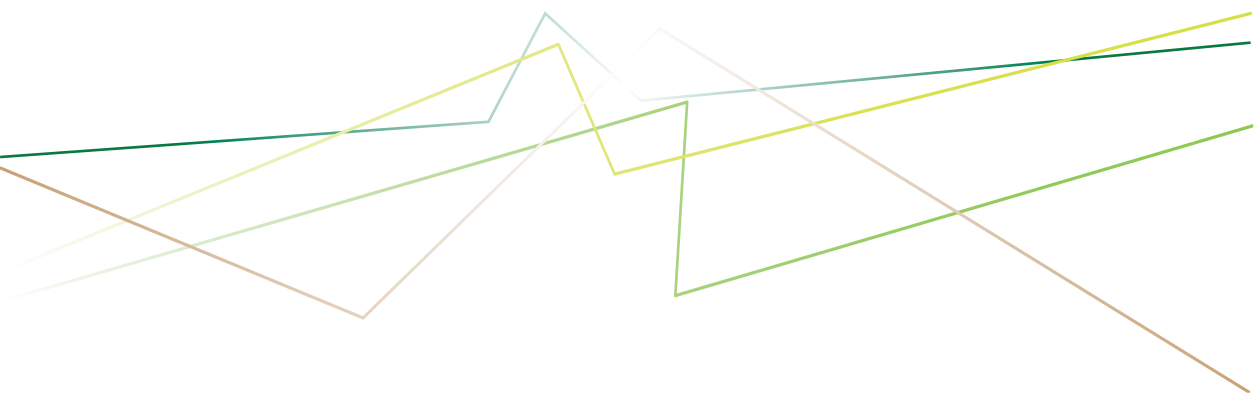
modzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej) i półrocznego (sprawozdawczość uwzględniająca korekty danych meldunkowych oraz skup o wartości co najmniej 10 tys. zł realizowany przez osoby fizyczne). Wskaźniki cen skupu obliczono w zakresie porównywalnym.

Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** od 1 stycznia 2005 r. są notowania cen wybranych produktów prowadzone przez sieć stałych ankietatorów GUS na 450 targowiskach rolnych na terenie całego kraju. Przeciętne ceny miesięczne obliczono jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali województwa; przeciętne ceny kwartalne, półroczne i roczne – jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”. W tablicach ujmujących sumaryczne dane dotyczące powierzchni upraw i zbiorów mogą wystąpić pewne nieścisłości rachunkowe wynikające z zaokrągleń lub naliczeń z zastosowaniem wskaźników. Liczby te są poprawne pod względem merytorycznym.

Dynamikę powierzchni i plony liczono uwzględniając wielkości w hektarach i arach.

Wyniki badań – synteza

1. Charakterystyka czynników produkcji

1.1. Przebieg warunków agrometeorologicznych w sezonie wegetacyjnym 2014/2015

Warunki agrometeorologiczne jesienią 2014 r. sprzyjały zachodniopomorskim rolnikom w prowadzeniu wszelkich prac polowych, jednak ciepła, słoneczna i na ogół bezdeszczowa pogoda we wrześniu niekorzystnie wpłynęła na stan uwilgotnienia wierzchniej warstwy gleby. Lokalnie notowano przesuszenie gleby, miejscami znaczne, które utrudniało wykonywanie jesiennych prac polowych, a przede wszystkim orkę przedsięwziętych i siewów ozimów. Siewy zbóż ozimych pod zbiory 2015 r. przeprowadzano na ogół w optymalnych terminach agrotechnicznych i do końca drugiej dekady października siewy zakończono. Dobowe wahania temperatury powietrza w listopadzie sprzyjały hartowaniu się roślin. Pomimo lokalnych niedoborów wilgoci w okresie siewów i wschodów zboża ozime weszły w okres zimowego spoczynku na ogół w dobrej kondycji. Rzepak ozimy również zasiano w optymalnych terminach agrotechnicznych. Znacznym problemem w uprawie rzepaku był nadmierny wzrost roślin jesienią oraz występowanie szkodników i chorób, co zmuszało rolników do stosowania pestycydów jesienią łącznie z preparatami hamującymi wzrost. Dopłaty do materiału siewnego przez ARR przyczyniły się do tego, że rolnicy w ostatnich latach w większym stopniu korzystali z kwalifikowanego materiału siewnego, a wielu decydowało się na zasiewy nowych odmian nie stosowanych dotychczas w swoich gospodarstwach.

Przebieg pogody w miesiącach zimowych (grudzień, styczeń, luty) nie stwarzał na ogół zagrożeń dla upraw ozimych, chociaż wysoka jak na miesiące zimowe, temperatura powietrza powodowała zakłócenia w ich zimowym spoczynku. Pod koniec lutego w niektórych miejscach obserwowano początki ruszenia wegetacji roślin, a lokalnie rozpoczęto pierwsze prace polowe.

Pogoda w marcu br. była na ogół korzystna dla rolnictwa w województwie zachodniopomorskim. W pierwszej dekadzie miesiąca ruszyła wegetacja roślin ozimych i trwałych użytków zielonych. Korzystne warunki agrometeorologiczne umożliwiły wykonywanie pierwszych wiosennych prac polowych. W drugiej i trzeciej dekadzie miesiąca, przystąpiono do siewów owsa, pszenicy jarej i jęczmienia jarego. Uwilgotnienie wierzchniej warstwy gleby na początku okresu wegetacyjnego zabezpieczało potrzeby wodne roślin.

W 2015 r. uprawy ozime, wieloletnie uprawy roślin motylkowych oraz drzewa owocowe prezimowały w województwie zachodniopomorskim na ogół bez strat, a ich stan został oceniony jako dobry. Obserwowano jednak zróżnicowanie w zaawansowaniu wegetacji oraz nieznaczne opóźnienie wegetacji z powodu panujących chłódów i występującego lokalnie niedoboru wilgoci w wierzchniej warstwie gleby.

Warunki agrometeorologiczne w kwietniu 2015 r. były na ogół niekorzystne dla rolnictwa w naszym województwie. Chłodne dni oraz niedobór opadów występujące w pierwszej i drugiej dekadzie miesiąca miały niekorzystny wpływ na rośliny, znacznie hamując ich tempo wzrostu

i rozwoju. Wiosna 2015 r. należała do wyjątkowo wietrznych. Silne wiatry nie tylko uniemożliwiały terminowe wykonanie oprysków, ale były też przyczyną powstawania erozji wietrznej. Niewielkie opady, brak okrywy roślinnej i silne wiatry powodowały pojawianie się nad polami chmury pyłu i piasku. Jest to zjawisko bardzo niekorzystne, ponieważ wskutek wywiewania cząstek mineralnych i organicznych, następuje degradacja próchnicy i utrata części cennych składników mineralnych. Silne wiatry są także zagrożeniem dla płytko zasianych roślin, co może być przyczyną niepełnych wschodów i braków w obsadzie (dotyczy to głównie gleb lżejszych). W pierwszej i drugiej dekadzie kwietnia w województwie zachodniopomorskim prowadzono rozpoczęte pod koniec marca siewy zbóż jarych, a pod koniec miesiąca na przeważającym obszarze prace te zakończono. W drugiej i trzeciej dekadzie miesiąca sadzono ziemniaki, wykonywano siew buraków cukrowych oraz rozpoczęto siew kukurydzy uprawianej na zielonkę i na ziarno. Lokalnie w drugiej, a na znacznym obszarze województwa w trzeciej dekadzie kwietnia żyto i pszenżyto ozime, a nieco później pszenica ozima i trawy łąkowe weszły w fazę strzelania w źdźbło. W drugiej dekadzie miesiąca na plantacjach rzepaku ozimego rozpoczęło się wykształcanie pąków kwiatowych, a pod koniec miesiąca obserwowano jego kwitnienie. W trzeciej dekadzie kwietnia zaczęły kwitnąć drzewa owocowe.

Warunki agrometeorologiczne w maju 2015 r. były zróżnicowane. W wyniku chłodnych dni tempo wzrostu i rozwoju roślin zostało spowolnione. Niedobór opadów deszczu, miejscami znaczny, przyczynił się do zmniejszenia zasobów wody w glebie, lokalnie w miejscach z lżejszymi glebami wystąpiło przesuszenie wierzchniej warstwy gruntu. Również lokalnie wzrost zbóż ozimych i jarych w okresie ich największego zapotrzebowania na wodę przebiegał w warunkach niedostatecznego uwilgotnienia gleby. Pogoda na ogół sprzyjała powszechnie prowadzonym pracom polowym. W pierwszej dekadzie miesiąca kończono (rozpoczęte w kwietniu) sadzenie ziemniaków, siewy buraków cukrowych oraz siewy kukurydzy uprawianej na ziarno i zielonkę. Stopniowo w całym województwie pojawiały się wschody tych roślin. W pierwszej połowie maja powszechnie kwitły drzewa owocowe. W drugiej i trzeciej dekadzie miesiąca pszenica jara, jęczmień jary i owies wchodziły w fazę strzelania w źdźbło, a pod koniec maja rozpoczęło się kłoszenie tych zbóż. Żyto w pierwszej, pszenżyto w drugiej, a pszenica ozima w trzeciej dekadzie maja rozpoczęły kłoszenie. W maju kwitł rzepak ozimy. W połowie maja trawy łąkowe wykłosiły się i rozpoczęło się ich kwitnienie. Pogoda sprzyjała dosuszaniu siana.

Warunki wegetacji i przeprowadzania prac polowych w czerwcu były nadal zróżnicowane, głównie ze względu na niedostatek opadów. Pogłębiający się w ciągu miesiąca niedobór opadów, miejscami znaczny, przyczynił się w wielu rejonach województwa do wyczerpywania zasobów wilgoci w glebie. Największe przesuszenia wierzchniej warstwy gruntu wystąpiły w południowej części województwa. Najbardziej dotkliwe przesuszenie gleby miało zasięg lokalny, a stan wielu upraw występujących w tych rejonach (szczególnie zbóż jarych i roślin strączkowych), zwłaszcza na glebach słabszych, uległ pogorszeniu. W pierwszej połowie czerwca obserwowano kwitnienie żyta i pszenżyta ozimego, a w ciągu miesiąca pszenicy ozimej. Na przełomie drugiej i trzeciej dekady miesiąca żyto i pszenżyto ozime weszły w fazę dojrzewania, a pod koniec czerwca rozpoczęło się dojrzewanie pszenicy ozimej. W drugiej połowie miesiąca rozpoczęło się kwitnienie pszenicy jarej, jęczmienia jarego i owsa, a lokalnie pod koniec czerwca zboża te weszły w fazę dojrzewania. Na terenach, gdzie wystąpił duży niedobór opadów, obserwowano słabe wyrośnięcie upraw zbóż jarych, słabe wykłoszenie oraz niedostateczne wykształcenie i wypełnienie kłosów. W trzeciej dekadzie miesiąca zakwitły ziemniaki. W połowie czerwca zbiór pierwszego pokosu siana łąkowego i wieloletnich roślin motylkowych dobiegł końca. Pogoda sprzyjała dosu-

szeniu siana, jednak na warunki odrostu roślinności na trwałych użytkach zielonych taki przebieg pogody wpływał niekorzystnie.

Warunki wegetacji i prowadzenia prac polowych w lipcu opisywanego roku były zróżnicowane, głównie ze względu na niedostatek opadów. Narastający w miesiącu niedobór opadów, miejscami znaczny, przyczynił się do wyczerpywania zapasów wilgoci w glebie. W pierwszej połowie lipca obserwowano przyśpieszone dojrzewanie właściwie wszystkich gatunków zbóż. Na przełomie drugiej i trzeciej dekady miesiąca przystąpiono do koszenia rzepaku i rzepiku, a następnie poszczególnych zbóż, zwłaszcza żyta, pszenżyta ozimego oraz owsa. Na terenach, gdzie wystąpił duży niedobór opadów przeprowadzanie uprawek późniowych było bardzo utrudnione, a siew poplonów – niemożliwy. W połowie lipca lokalnie, gdzie odpowiednie uwilgotnienie pozwoliło na odrost runi po zbiorze pierwszego pokosu, zebrano drugi pokos siana łąkowego. Upalna pogoda sprzyjała dosuszaniu siana, wystąpiły natomiast bardzo złe warunki odrostu roślinności na trwałych użytkach zielonych, w szczególności na pastwiskach.

Upalna i na ogół bezdeszczowa pogoda w sierpniu sprzyjała przeprowadzaniu prac żniwnych, natomiast niekorzystnie wpłynęła na stan uwilgotnienia gleby. Deficyt opadów, w połączeniu z upałami doprowadził lokalnie do zagrożenia suszą roślin strączkowych, ziemniaków, buraków cukrowych, kukurydzy na ziarno i zielonkę, warzyw gruntowych, a także drzew i krzewów owocowych. Wystąpiły także złe warunki odrostu roślinności na trwałych użytkach zielonych, szczególnie na pastwiskach. Na początku sierpnia zakończono zbiór rzepaku i rzepiku, a do końca miesiąca – zbóż ozimych i jarych. W rejonach dużego niedoboru opadów przeprowadzanie uprawek późniowych było nadal bardzo utrudnione, a siew poplonów prawie niemożliwy.

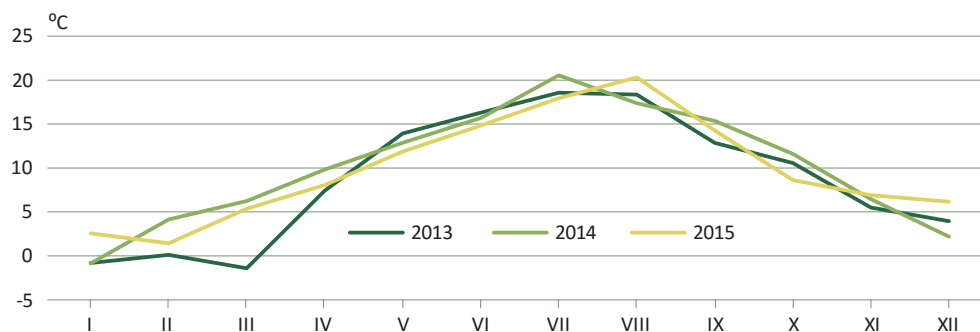
Ciepła i słoneczna pogoda we wrześniu stwarzała dobre warunki dla przeprowadzania zbioru upraw, ale wciąż niekorzystnie wpływała na stan uwilgotnienia gleby. Pomimo występujących opadów nadal obserwowano przesuszenie gleby, które utrudniało wykonywanie prac polowych, a przede wszystkim – orkę przedsięwziętych i siewów ozimin. Niedobór wilgoci w glebie stwarzał również niekorzystne warunki dla kiełkowania ziarna i wschodów roślin ozimych.

Na początku września zakończono rozpoczęte w sierpniu siewy rzepaku ozimego. W pierwszej dekadzie miesiąca rozpoczęto siewy żyta i pszenżyta, a w połowie miesiąca pszenicy ozimej. W ciągu miesiąca kontynuowano wykopki ziemniaków oraz prowadzono zbiór kukurydzy na zielonkę, a w drugiej połowie miesiąca lokalnie rozpoczęto także zbiór kukurydzy na ziarno.

Warunki agrometeorologiczne w październiku były dość zróżnicowane. Na początku miesiąca pogoda sprzyjała powszechnie wykonywanym pracom polowym, głównie zbiorom upraw. Występowanie chłodniejszych dni nieznacznie wpłynęło na spowolnienie procesów życiowych roślin. Notowane wówczas opady deszczu poprawiły stan uwilgotnienia przesuszonej wierzchniej warstwy gleby i miały korzystny wpływ na siew ozimin, procesy kiełkowania ziarna i wschody roślin. Do końca drugiej dekady października zakończono rozpoczęte we wrześniu siewy żyta i pszenżyta oraz pszenicy ozimej. Pod koniec miesiąca zaczęły się krzewić oziminy wysiane we wrześniu. W drugiej dekadzie miesiąca zakończono wykopki ziemniaków; nadal prowadzono zbiór buraków cukrowych oraz kukurydzy uprawianej na ziarno. Pod koniec października na ogół prace te zakończono. W ciągu miesiąca trwał sprzęt poplonów ścierniskowych. Powszechnie wykonywano orki przedzimowe, które z powodu niedostatecznego uwilgotnienia gleby były utrudnione.

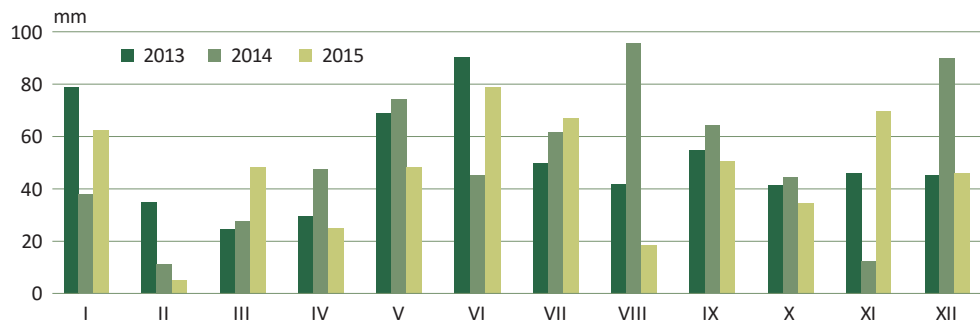
Przebieg pogody w listopadzie był na ogół korzystny dla rolnictwa. Utrzymująca się wysoka, jak na tę porę roku, temperatura powietrza i gleby podtrzymywała wegetację i stwarzała dobre warunki dla wschodów, wzrostu i rozwoju późno zasianych ozimin. Umożliwiała także wykonywanie jesiennych prac polowych oraz zbiory roślin okopowych i pastewnych. Na początku miesiąca dobiegł końca zbiór buraków cukrowych i kukurydzy uprawianej na ziarno. Kończono także zbiór poplonów ścierniskowych oraz wykonywanie orek przedzimowych.

Wykres 1. Średnie miesięczne temperatury powietrza ^a

^a Stacje meteorologiczne w Szczecinie, Koszalinie i Świnoujściu.

Wykres 2. Średnie miesięczne sumy opadów atmosferycznych ^a

^a Stacje meteorologiczne w Szczecinie, Koszalinie i Świnoujściu.

1.2. Zaopatrzenie rolnictwa w środki produkcji

Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych (NPK) pod zbiory w 2015 r. wyniosło 92,1 tys. ton i w porównaniu do roku poprzedniego było niższe o 5,5 tys. ton (o 5,6 %).

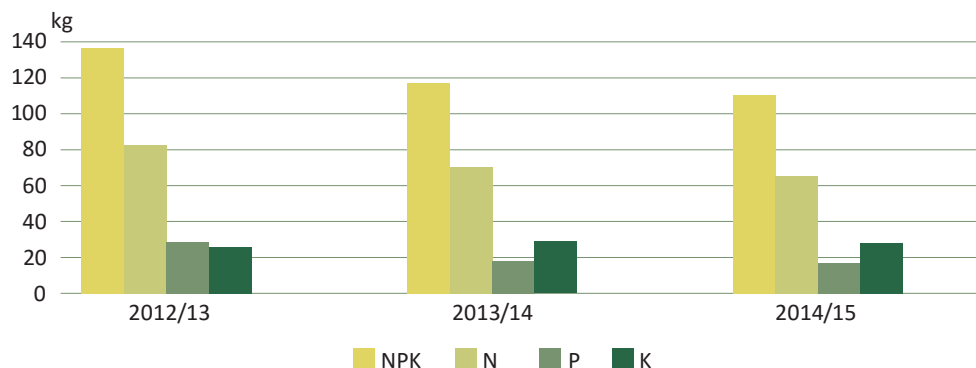
W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych nawozów mineralnych zużyto 110,4 kg NPK (rok wcześniej – 117,3 kg), a w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze – 111,9 kg (o 6,9 kg mniej niż pod zbiory w 2014 r.). Zużycie nawozów NPK w województwie zachodniopomorskim było niższe niż średnio w kraju o 12,8 kg – na 1 ha użytków rolnych i o 12,6 kg – na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej.

W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużyto 65,4 kg (o 7,2% mniej) nawozów azotowych, fosforowych – 16,9 kg (o 6,1% mniej) i potasowych – 28,1 kg (o 2,8% mniej).

W ogólnym zużyciu nawozów mineralnych w przeliczeniu na czysty składnik udział azotu (N) wynosił 59,2%, fosforu (P_2O_5) – 15,3% i potasu (K_2O) – 25,5%, przed rokiem udział tych składników wynosił odpowiednio: 60,1%, 15,3% i 24,6%, a według wyników sprzed dwóch lat: 60,3%, 20,8% i 18,9%. Biorąc pod uwagę zmiany zachodzące w nawożeniu w ciągu tych paru ostatnich lat zauważalna jest niewielka poprawa proporcji nawożenia azotem w stosunku do fosforu i potasu. Niemniej jednak stosunek N:P:K, który w roku gospodarczym 2014/15 kształtował się według proporcji 1,00:0,26:0,43 (zalecany stosunek NPK w nawożeniu zrównoważonym wynosi dla upraw polowych 1,00:0,50:0,98, a dla użytków zielonych 1,00:0,46:0,68) nadal odbiega znacznie od zalecanego. Wysoki udział azotu wpływa niewątpliwie na wzrost wydajności, może jednak równocześnie wpływać niekorzystnie na procesy produkcyjne i powodować zwiększenie zagrożenia środowiskowego.

Zużycie wapna nawozowego zmniejszyło się po zniesieniu dotacji w 2004 r. Do czynników wpływających na zakwaszanie gleb, oprócz naturalnych warunków glebowo-klimatycznych można zaliczyć przede wszystkim zanieczyszczenia przemysłowe i komunikacyjne sprzyjające wymywaniu wapnia i magnezu z gleby, jak również działanie nawozów mineralnych. Zakwaszenie gleb oddziałuje przede wszystkim na ograniczenie plonowania upraw. Wpływa również niekorzystnie na środowisko poprzez zwiększenie emisji NO_2 do atmosfery oraz wymywanie azotu do wód. Stymuluje również dostępność metali ciężkich z gleby i gromadzenie ich w roślinach. Wapnowanie wpływa na poprawę urodzajności gleby i zwiększenie przyswajalności przez rośliny m.in.: fosforu, potasu i magnezu oraz mikroelementów. Pod wpływem nawożenia wapniowego ziemia staje się mniej podatna na przenikanie metali ciężkich, maleje przy tym toksyczne działanie glinu czy manganu. Procesy rozkładu substancji organicznej są efektywniejsze. W wyniku działania tych wszystkich czynników poprawia się wydajność oraz jakość produktów rolnych. Na podstawie danych Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej, przy przebadanej w latach 2011-2014 w województwie zachodniopomorskim powierzchni wynoszącej 433,2 tys. ha, ok. 38% gleb miało odczyn kwaśny o $pH < 5,5$, w tym ok. 10% gleb – $pH \leq 4,5$. Udział gleb koniecznych wymagających wapnowania w przebadanej przez stacje powierzchni wynosił ok. 13% (w Polsce ok. 20%).

Wykres 3. Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych na 1 ha użytków rolnych

Zużycie nawozów wapniowych wyniosło 49,6 tys. ton CaO i było o 21,6 tys. ton mniejsze niż w poprzednim roku gospodarczym. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych przeciętnie w województwie zużyto 59,3 kg (w Polsce – 39,0 kg) nawozów wapniowych wobec 85,6 kg przed rokiem. Poziom nawożenia wapniowego jest bardzo niski i niewystarczający w stosunku do potrzeb potwierdzonych badaniami prowadzonymi przez Krajową Stację Chemiczno-Rolniczą. W roku gospodarczym 2014/15 w województwie zachodniopomorskim zużyto 27,7 tys. ton nawozów wapniowo-magnezowych, tj. o 9,5 tys. ton mniej niż przed rokiem (o 25,6%). Oprócz odkwaszania gleb nawozy wapniowe wpływają na zwiększenie zaopatrzenia roślin w magnez oraz poprawę przyswajalności magnezu przez rośliny w wyniku zmiany odczynu gleby.

2. Użytkowanie gruntów

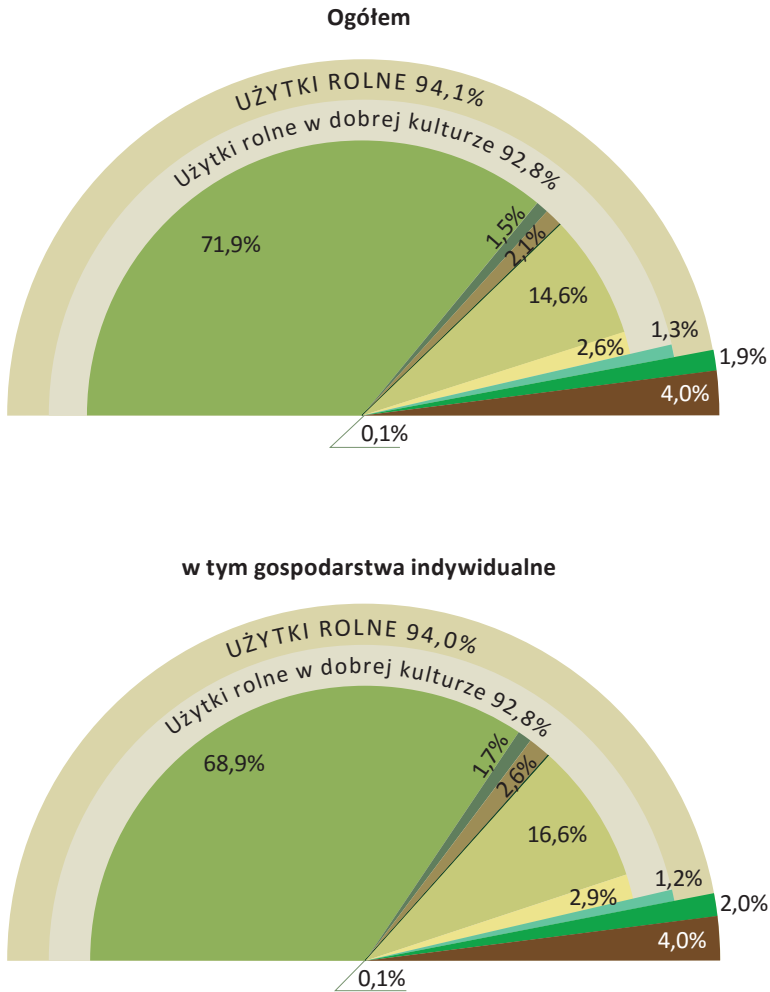
Powierzchnia gospodarstw rolnych ogółem (z siedzibą użytkownika na terenie województwa zachodniopomorskiego) w 2015 r. wynosiła 889,6 tys. ha. W posiadaniu gospodarstw indywidualnych znajdowało się 678,2 tys. ha, co stanowiło 76,2% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie zachodniopomorskim. Powierzchnia gospodarstw rolnych ogółem była mniejsza niż w 2014 r. o 2,3 tys. ha (o 0,3%), natomiast gospodarstw indywidualnych – większa o 10,1 tys. ha (o 1,5%).

Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w województwie zachodniopomorskim wynosiła 837,1 tys. ha, natomiast **powierzchnia użytków rolnych w dobrej kulturze** – 825,6 tys. ha i stanowiła 92,8% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych ogółem i 98,6% powierzchni użytków rolnych.

W ogólnej powierzchni użytków rolnych dominowała **powierzchnia zasiewów**, której udział wynosił 76,5% (640,1 tys. ha). **Łąki trwałe** zajmowały 15,5% powierzchni użytków rolnych (129,6 tys. ha), a **pastwiska trwałe** – 2,8% (23,5 tys. ha). **Grunty ugorowane** stanowiły 1,6% (13,1 tys. ha) ogólnej powierzchni użytków rolnych. Udział powierzchni **upraw trwałych** wynosił 2,2% (18,7 tys. ha), w tym powierzchnia sadów stanowiła 1,7% (14,5 tys. ha), a powierzchnia **ogrodów przydomowych** – 0,1% (0,6 tys. ha) ogólnej powierzchni użytków rolnych.

Gospodarstwa indywidualne posiadały 637,2 tys. ha użytków rolnych, tj. 76,1% ogólnej powierzchni użytków rolnych. Powierzchnia pozostałych użytków rolnych w gospodarstwach indywidualnych wyniosła 8,0 tys. ha (1,3% użytków rolnych ogółem w gospodarstwach indywidualnych). **Użytki rolne w dobrej kulturze** zajmowały 629,2 tys. ha i stanowiły 98,7% ogólnej powierzchni użytków rolnych tych gospodarstw. **Powierzchnia zasiewów** wynosiła 466,9 tys. ha, a jej udział w ogólnej powierzchni użytków rolnych stanowił 73,3%. Udział powierzchni upraw trwałych (17,9 tys. ha) wynosił 2,8%, w tym powierzchnia sadów (13,8 tys. ha) stanowiła 2,2% ogólnej powierzchni użytków rolnych, a powierzchnia **ogrodów przydomowych** (0,6 tys. ha) – 0,1%. Powierzchnia gruntów ugorowanych w gospodarstwach indywidualnych wyniosła 11,4 tys. ha i stanowiła 1,8% ogólnej powierzchni użytków rolnych (2,4% powierzchni gruntów pod zasiewami w gospodarstwach indywidualnych).

Wykres 4. Struktura użytkowania gruntów w 2015 r.

Użytki rolne
w dobrej kulturze:

Pod zasiewami

Grunty
ugorowane

Uprawy trwałe

Ogrody
przydomowe

Łąki trwałe

Pastwiska trwałe

Użytki rolne pozostałe

Lasy i grunty leśne

Pozostałe grunty

Tablica 1. **Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków^a**
Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne
		w ha	
OGÓŁEM	2013	836768	631021
	2014	831946	624053
	2015	837144	637206
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej		825559	629224
Pod zasiewami		640067	466899
Grunty ugorowane		13060	11383
Uprawy trwałe		18747	17878
w tym sady		14524	13797
Ogrody przydomowe		574	563
Łąki trwałe		129606	112697
Pastwiska trwałe		23506	19803
Użytki rolne pozostałe		11585	7983

^a Według siedziby użytkownika.

2.1. Powierzchnia zasiewów

W 2015 r. **powierzchnia zasiewów** ogółem wyniosła 640,1 tys. ha i była większa w porównaniu do roku poprzedniego o 49,7 tys. ha (o 8,4%). W gospodarstwach indywidualnych znajdowało się prawie trzy czwarte ogólnej powierzchni zasiewów; w skali roku odnotowano wzrost o 51,9 tys. ha (o 12,5%).

W strukturze zasiewów dominowały zboża ogółem zajmując 59,6% ogólnej powierzchni zasiewów, a następnie uprawy roślin z grupy przemysłowych i pastewnych, które zajmowały odpowiednio 19,4% i 9,4% ogólnej powierzchni zasiewów.

W ogólnej powierzchni zasiewów zmniejszył się procentowy udział zbóż ogółem o 2,1 p. proc., przemysłowych o 1,4 p. proc. oraz roślin z grupy pozostałych upraw – 0,5 p. proc. W 2015 r. w ogólnej powierzchni zasiewów wzrósł udział roślin strączkowych na nasiona (jadalnych łącznie z pastewnymi i mieszkami zbożowo strączkowymi) o 3,3 p. proc., ziemniaków – o 0,5 p. proc. oraz roślin zaliczonych do upraw pastewnych – o 0,1 p. proc.

W 2015 r. powierzchnia zasiewów zbóż ogółem wyniosła 381,6 tys. ha (o 17,8 tys. ha więcej niż przed rokiem, tj. o 4,9%), w tym zbóż podstawowych z mieszkami zbożowymi – 360,3 tys. ha (o 20,0 tys. ha więcej, tj. o 5,9%). Odnotowano wzrost udziału w ogólnej powierzchni zasiewów: pszenicy (z 25,5% do 25,6%), pszenżyta (z 9,3% do 10,9%), pozostałych zbożowych (z 0,1% do 0,3%). Zmniejszenie udziału w ogólnej powierzchni zasiewów odnotowano natomiast w przypadku: żyta (z 9,9% do 8,1%), jęczmienia (z 7,9% do 7,2%), owsa (z 3,5% do 3,3%), mieszanek zbożowych (z 1,4% do 1,1%), gryki (z 1,2% do 0,9%), prosa (z 1,1% do 0,3%) i kukurydzy na ziarno (z 1,5% do 1,3%).

W grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi powierzchnia **zbóż ozimych** wyniosła 281,0 tys. ha i zwiększyła się w skali roku o 19,3 tys. ha (o 7,4%), a powierzchnia zbóż jarych – 79,3 tys. ha i była większa o 0,7 tys. ha (o 0,9%).

W stosunku do 2015 r. wzrosła powierzchnia **zbóż intensywnych** (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta) o 27,3 tys. ha (o 10,8%) do 280,1 tys. ha, w tym pszenicy – o 13,3 tys. ha (o 8,8%) i pszenżyta – o 14,5 tys. ha (o 26,3%), zmniejszyła się natomiast powierzchnia jęczmienia – o 0,5 tys. ha (o 1,0%)

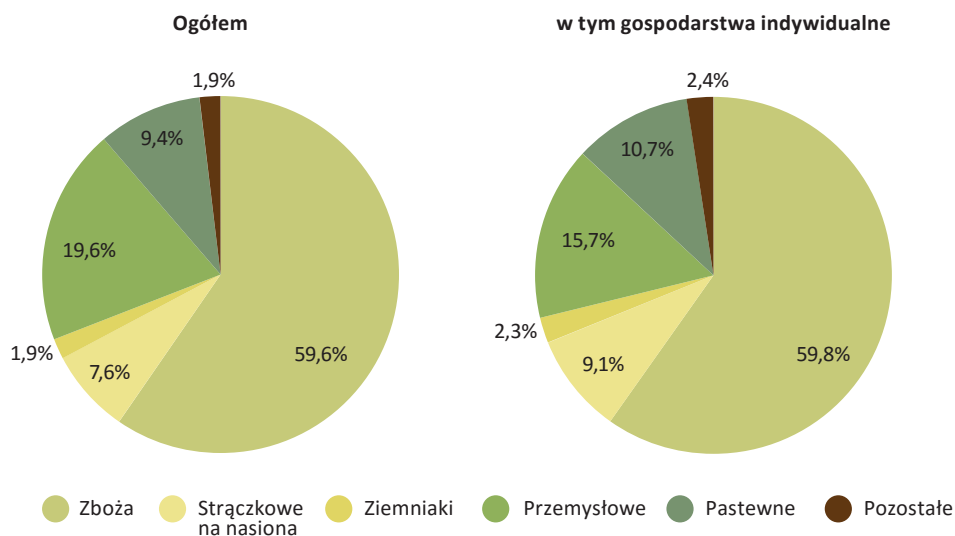
Powierzchnia uprawy **zbóż ekstensywnych** (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) w porównaniu do zasiewów ubiegłorocznych zmniejszyła się o 7,3 tys. ha (o 8,3%) do 80,2 tys. ha. Wśród gatunków zaliczanych do tej grupy zmniejszyła się powierzchnia uprawy żyta – o 6,7 tys. ha (o 11,4%) i mieszanek zbożowych – o 0,9 tys. ha (o 11,4%), natomiast zwiększyła się powierzchnia uprawy owsa – o 0,3 tys. ha (o 1,6%)

W 2015 r. odnotowano zmniejszenie powierzchni uprawy gryki – o 1,1 tys. ha (o 15,5%), kukurydzy na ziarno – o 0,6 tys. ha (o 6,8%) i prosa o 1,7 tys. ha (o 25,8%). Natomiast zwiększyła się powierzchnia uprawy roślin zaliczanych do pozostałych zbożowych o 1,2 tys. ha, tj. o 177,5%.

W 2015 r. powierzchnia uprawy **ziemniaków** w województwie zachodniopomorskim wyniosła 11,8 tys. ha (łącznie z powierzchnią działek członków gospodarstw spółdzielczych i pracowników gospodarstw państwowych) i zwiększyła się w stosunku do poprzedniego roku o 3,9 tys. ha (o 50,1%).

Rośliny zaliczane do grupy **przemysłowych** w 2015 r. uprawiano na powierzchni 125,3 tys. ha, tj. o 1,3 tys. ha (o 1,1%) większej niż przed rokiem. Zwiększył się areal uprawy rzepaku i rzepiku o 2,5 tys. ha (o 2,3%), ale zmniejszyła się powierzchnia uprawy buraków cukrowych – o 1,8 tys. ha (o 16,1%).

Wykres 5. **Struktura powierzchni zasiewów w 2015 r.**

Powierzchnia zasiewów roślin **pastewnych** (łącznie z kukurydzą na zielonkę) wyniosła 60,3 tys. ha i wzrosła w stosunku do poprzedniego roku o 5,4 tys. ha (o 9,9%).

W 2015 r. odnotowano spadek powierzchni zasiewów roślin zaliczanych do grupy **pozostałe uprawy** o 2,3 tys. ha (o 15,7%).

Tablica 2. **Powierzchnia zasiewów zbóż**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013		2014		2015		
	w ha	w odsetkach	w ha	w odsetkach	w ha	w odsetkach	2014=100
OGÓŁEM	381718	100,0	363812	100,0	381565	100,0	104,9
Pszenica:	136408	35,7	150841	41,5	164111	43,0	108,8
ozima	121111	31,7	134771	37,0	148722	39,0	110,4
jara	15297	4,0	16070	4,4	15389	4,0	95,8
Żyto	92527	24,2	58676	16,1	51966	13,6	88,6
Jęczmień:	43737	11,5	46770	12,9	46280	12,1	99,0
ozimy	18835	4,9	22380	6,2	22487	5,9	100,5
jary	24902	6,5	24390	6,7	23793	6,2	97,6
Owies	23840	6,2	20785	5,7	21122	5,5	101,6
Pszennyto:	51794	13,6	55202	15,2	69724	18,3	126,3
ozime	42762	11,2	44578	12,3	56549	14,8	126,9
jare	9032	2,4	10624	2,9	13175	3,5	124,0
Mieszanki zbożowe:	10272	2,7	8012	2,2	7099	1,9	88,6
ozime	1656	0,4	1258	0,3	1237	0,3	98,3
jare	8616	2,3	6754	1,9	5862	1,5	86,8
Gryka	7431	1,9	7098	2,0	5997	1,6	84,5
Kukurydza na ziarno	8305	2,2	9016	2,5	8399	2,2	93,2
Proso	6675	1,7	6740	1,9	5001	1,3	74,2
Pozostałe zbożowe	729	0,2	672	0,2	1865	0,5	277,5

Powierzchnia upraw trwałych w gospodarstwach rolnych wyniosła 18,7 tys. ha i stanowiła 2,2% użytków rolnych ogółem. Sady zajmowały areał 14,5 tys. ha i w porównaniu do 2014 r. zmniejszył się on o 2,7 tys. ha (o 15,7%).

Powierzchnia ogrodów przydomowych w gospodarstwach rolnych wyniosła 0,6 tys. ha i w skali roku zmniejszyła się o 192 ha (o 25,1%).

Powierzchnia łąk trwałych w gospodarstwach rolnych wyniosła 129,6 tys. ha i w porównaniu do poprzedniego roku była mniejsza o 5,5 tys. ha (o 4,0%). W użytkowaniu gospodarstw indywidualnych znajdowało się 87,0% powierzchni łąk trwałych – 112,7 tys. ha.

Powierzchnia pastwisk trwałych w gospodarstwach rolnych wyniosła 23,5 tys. ha, tj. o 0,8 tys. ha (o 3,4%) mniej niż w 2014 r. Gospodarstwa indywidualne użytkowały 84,2% (19,8 tys. ha) powierzchni pastwisk trwałych.

Areał gruntów ugorowanych wyniósł 13,1 tys. ha (1,6% powierzchni użytków rolnych), natomiast **pozostałych użytków rolnych** – 11,6 tys. ha (1,4% ogólnej powierzchni użytków rolnych).

2.2. Lasy i grunty leśne w gospodarstwach rolnych

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych pozostająca w użytkowaniu gospodarstw rolnych wyniosła 16,7 tys. ha (1,9% powierzchni ogółem), w tym gospodarstw indywidualnych – 14,0 tys. ha (2,1%).

2.3. Grunty pozostałe w gospodarstwach rolnych

Do gruntów pozostałych w gospodarstwach rolnych zaliczamy powierzchnię pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnię wód śródlądowych, rowów melioracyjnych, powierzchnię porośniętą wikliną w stanie naturalnym, innych gruntów użytkowych (torfowisk, żwirowni) oraz nieużytków. Grunty pozostałe stanowiły 4,0% ogólnej powierzchni gruntów znajdujących się w użytkowaniu gospodarstw rolnych (35,7 tys. ha, w tym w indywidualnych gospodarstwach – 27,0 tys. ha).

2.4. Cena gruntów ornych w obrocie prywatnym

W 2015 r. zanotowano dalszy wzrost średnich cen gruntów ornych w obrocie prywatnym. Średnia cena kupna-sprzedaży gruntów ornych w województwie zachodniopomorskim wyniosła 27279 zł za 1 ha i była wyższa o 15,7% w porównaniu z rokiem poprzednim. *Przeciętna cena kupna-sprzedaży gruntów ornych w kraju wynosiła 38579 zł za 1 ha i zwiększyła się w skali roku o 19,4%.*

3. Produkcja roślinna

Na wyniki produkcji roślinnej w 2015 r. korzystny wpływ miały następujące czynniki:

- przeprowadzenie siewów zbóż i rzepaku w optymalnych terminach agrotechnicznych,
- na ogół dobre wyrośnięcie i rozkrzewienie roślin ozimych w końcowej fazie wzrostu jesienią 2014 r.,
- bardzo dobre warunki zimowania upraw ozimych – niewielkie straty zimowe (zaorano tylko 0,3% zasianej powierzchni zbóż ozimych oraz 0,7% powierzchni zasianej rzepaku ozimego),
- bardzo dobry stan zasiewów ozimych wiosną 2015 r.,
- korzystne warunki pogodowe w okresie zbioru rzepaku i zbóż oraz roślin okopowych,
- terminowe i sprawne przeprowadzanie prac żniwnych ograniczające ewentualne straty.

Niekorzystnie natomiast wpłynęły:

- niedobór oraz nierównomierny rozkład opadów w ciągu okresu wegetacyjnego powodujący rejonami nadmierne przesuszenie gleby,
- małe wykorzystanie kwalifikowanego materiału siewnego i sadzeniakowego,
- wysokie temperatury powietrza notowane w drugiej połowie lipca i w pierwszej połowie sierpnia oraz brak opadów, które doprowadziły do wystąpienia miejscowo suszy glebowej,
- małe wykorzystanie kwalifikowanego materiału siewnego i sadzeniakowego,
- zwiększone zagrożenie porażenia roślin chorobami grzybowymi spowodowane występującą okresowo wysoką temperaturą powietrza i dużą wilgotnością,
- stosunkowo wysoki areał uprawy zbóż jarych, posiadających niższy potencjał plonotwórczy.

3.1. Produkcja głównych upraw rolnych**Zboża**

Plony zbóż ogółem wyniosły 47,6 dt/ha (w Polsce – 37,3 dt/ha) i były niższe od uzyskanych w 2014 r. o 2,6 dt/ha (o 5,2%). W województwie zachodniopomorskim wszystkie gatunki zbóż plonowały gorzej niż przed rokiem; największy spadek plonów odnotowano w przypadku: prosa (o 31,4%), mieszanek zbożowych ozimych (o 16,6%), kukurydzy na ziarno (o 16,0%), upraw zaliczanych do grupy pozostałych zbożowych (o 13,9%).

Plony zbóż podstawowych z mieszkankami zbożowymi wyniosły 48,8 dt/ha (w Polsce – 36,7 dt/ha) i były niższe od uzyskanych w 2014 r. o 2,6 dt/ha, tj. o 5,1%.

W 2015 r. w porównaniu do plonów uzyskanych w roku poprzednim wszystkie gatunki zbóż ozimych i jarych plonowały niżej. Największe procentowe zmniejszenie plonów odnotowano w przypadku mieszanek zbożowych ozimych (o 16,6%), pszenżyta ozimego i jęczmienia jarego (po 11,0%).

Plony zbóż ozimych ogółem w 2015 r. wyniosły 52,3 dt/ha (w Polsce – 40,3 dt/ha) i były niższe od ubiegłorocznych o 2,6 dt/ha (o 4,8%), a **plony zbóż jarych ogółem** wyniosły 36,4 dt/ha (w Polsce – 29,6 dt/ha) i były niższe od uzyskanych w 2014 r. o 3,2 dt/ha (o 8,1%).

Zboża intensywne ogółem plonowały niżej niż w 2014 r. o 3,4 dt/ha, tj. o 6,1% (w Polsce niżej o 4,7 dt/ha, tj. o 10,4%), również **zboża ekstensywne ogółem** wydały plony niższe o 2,1 dt/ha, tj. o 5,3% (w Polsce niżej o 4,5 dt/ha, tj. o 14,1%).

Średni plon **pszenicy ozimej** wyniósł 59,2 dt/ha (w Polsce – 47,6 dt/ha) i był o 2,4 dt/ha (o 3,9%) niższy od uzyskanego w 2014 r., natomiast średni plon **pszenicy jarej** wyniósł 40,8 dt/ha (w Polsce – 33,5 dt/ha) i w porównaniu z 2014 r. był niższy o 2,2 dt/ha (o 5,1%).

Średni plon **żyta** wyniósł 40,7 dt/ha (w Polsce – 27,8 dt/ha), tj. mniej niż przed rokiem o 1,7 dt/ha (o 4,0%).

Średni plon **jęczmienia ozimego** wyniósł 54,2 dt/ha (w Polsce – 41,3 dt/ha) i był o 3,9 dt/ha (o 6,7%) niższy od uzyskanego w 2014 r., natomiast średni plon **jęczmienia jarego** wyniósł 37,4 dt/ha (w Polsce – 33,0 dt/ha), tj. o 11,0% mniej niż przed rokiem.

Średni plon **owsa** wyniósł 33,6 dt/ha (w Polsce – 26,5 dt/ha) i był niższy o 2,3 dt/ha (o 6,4%) niż w 2014 r.

Średni plon **pszenżyta ozimego** wyniósł 44,7 dt/ha (w Polsce – 36,3 dt/ha) i był o 5,5 dt/ha (o 11,0%) niższy od uzyskanego w 2014 r., natomiast średni plon jęczmienia jarego wyniósł 35,0 dt/ha (w Polsce – 28,4 dt/ha), tj. o 3,1 dt/ha (o 8,1%) mniej niż przed rokiem.

Średni plon **mieszanek zbożowych ozimych** wyniósł 30,7 dt/ha (w Polsce – 30,9 dt/ha) i był o 6,1 dt/ha (o 16,6%) niższy od uzyskanego w 2014 r., natomiast średni plon **mieszanek zbożowych jarych** wyniósł 33,8 dt/ha (w Polsce – 27,2 dt/ha) i w porównaniu z 2014 r. był niższy o 2,2 dt/ha (o 6,1%).

Średni plon **gryki** wyniósł 11,6 dt/ha (w Polsce – 10,9 dt/ha) i był o 0,5 dt/ha (o 4,1%) niższy niż w roku poprzednim.

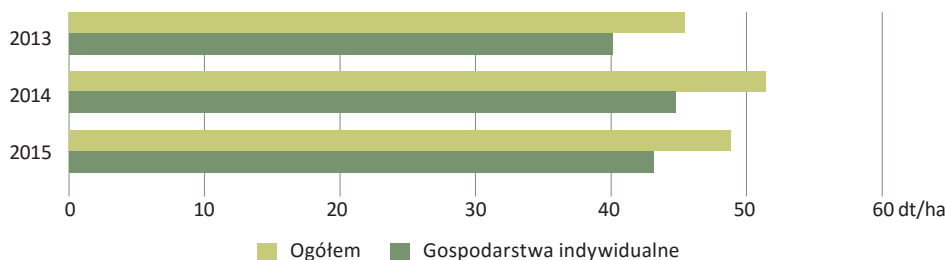
Średni plon **prosa** wyniósł 10,9 dt/ha (w Polsce – 12,8 dt/ha) i był niższy od uzyskanego w 2014 r. o 5,0 dt/ha (o 31,4%).

Średni plon **pozostałych zbożowych** wyniósł 18,0 dt/ha (w Polsce – 12,5 dt/ha) i w porównaniu z 2014 r. był niższy o 2,9 dt/ha (o 13,9%).

Średni plon **kukurydzy na ziarno** wyniósł 51,5 dt/ha (w Polsce – 47,1 dt/ha) i zmniejszył się o 9,8 dt/ha (o 16,0%).

Plony zbóż podstawowych wraz z mieszankami zbożowymi w województwie zachodniopomorskim wyniosły 48,8 dt/ha, co lokowało województwo na 2. miejscu w kraju, po województwie opolskim (51,1 dt/ha). Średnie plony zbóż podstawowych wraz z mieszankami zbożowymi w Polsce oszacowano na 36,7 dt/ha.

Wykres 6. Plony zbóż podstawowych z mieszankami

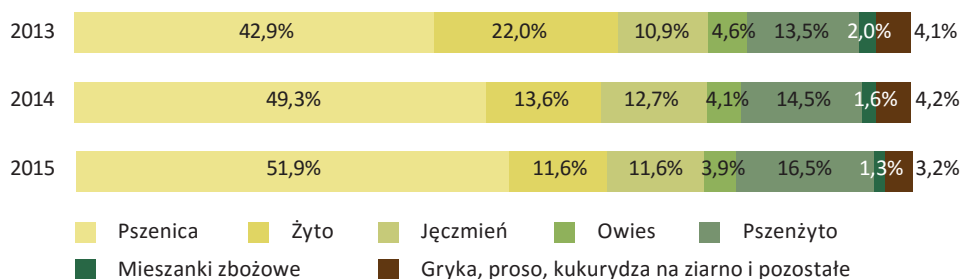

Tablica 3. Plony zbóż

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	
	z 1 ha w dt			2014=100
OGÓŁEM	44,5	50,2	47,6	94,8
Pszenica:	53,5	59,6	57,5	96,5
ozima	55,5	61,6	59,2	96,1
jara	37,5	43,0	40,8	94,9
Żyto	40,4	42,4	40,7	96,0

Tablica 3. **Plony zbóż (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	
	z 1 ha w dt			2014=100
Jęczmień:	42,2	49,7	45,5	91,5
ozimy	49,8	58,1	54,2	93,3
jary	36,4	42,0	37,4	89,0
Owies	32,8	35,9	33,6	93,6
Pszennyto:	44,2	47,9	42,9	89,6
ozime	46,0	50,2	44,7	89,0
jare	35,6	38,1	35,0	91,9
Mieszanki zbożowe:	33,3	36,1	33,3	92,2
ozime	34,5	36,8	30,7	83,4
jare	33,1	36,0	33,8	93,9
Gryka	11,9	12,1	11,6	95,9
Kukurydza na ziarno	62,9	61,3	51,5	84,0
Proso	11,4	15,9	10,9	68,6
Pozostałe zbożowe	19,5	20,9	18,0	86,1

Wykres 7. **Struktura zbiorów zbóż według gatunków**

Produkcja ziarna zbóż ogółem w 2015 r. wyniosła 1817,7 tys. ton i była mniejsza od produkcji z poprzedniego roku o 73,4 tys. ton (o 0,4%). Zmniejszenie produkcji ziarna zbóż ogółem w porównaniu z 2014 r. było wynikiem spadku plonowania **zbóż ogółem** o 2,6 dt/ha (o 5,2%), pomimo zwiększonej łącznej powierzchni uprawy o 17,8 tys. ha, tj. o 4,9%.

Zbiory zbóż ozimych wyniosły 1470,1 tys. ton, tj. o 32,1 tys. ton (o 2,2%) więcej niż w 2014 r., z tego zbiory:

- **pszenicy ozimej** – 880,3 tys. ton, tj. o 49,7 tys. ton (o 6,0%) więcej od zbiorów uzyskanych w 2014 r.,
- **żyta** – 211,3 tys. ton, tj. o 37,5 tys. ton (o 15,1%) mniej,
- **jęczmienia ozimego** – 121,8 tys. ton, tj. o 8,2 tys. ton (o 6,3%) mniej,
- **pszennyta ozimego** – 252,9 tys. ton, tj. o 28,9 tys. ton (o 12,9%) więcej,
- **mieszanek zbożowych ozimych** – 3,8 tys. ton, tj. o 0,8 tys. ton (o 18,1%) mniej.

Zbiory zbóż jarych (bez gryki, prosa, pozostałych zbożowych i kukurydzy na ziarno) wyniosły ponad 288,6 tys. ton, tj. o 22,4 tys. ton (o 7,2%) mniej od uzyskanych w 2014 r., z tego zbiory:

- pszenicy jarej – 62,8 tys. ton, tj. 6,4 tys. ton (o 9,2%) mniej niż w 2014 r.,
- jęczmienia jarego – 88,9 tys. ton, tj. o 13,7 tys. ton (o 13,3%) mniej,
- owsa – 71,0 tys. ton, tj. o 3,5 tys. ton (o 4,7%) mniej,
- pszenżyta jarego – 46,1 tys. ton, tj. o 5,6 tys. ton (o 13,9%) więcej,
- mieszanek zbożowych jarych – 19,8 tys. ton, tj. o 4,5 tys. ton (o 18,5%) mniej.

W 2015 r. przy większej powierzchni uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi o 20,0 tys. ha (o 5,9%), uzyskano wyższą niż przed rokiem produkcję o 96,4 tys. ton (o 0,6%); wydajność z jednostki powierzchni była niższa o 2,6 dt/ha (o 5,1%).

W ogólnej produkcji ziarna **zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi** w porównaniu z ubiegłoroczną zwiększył się udział **zbiorów zbóż intensywnych** (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta) i wyniósł 82,6% (w 2014 r. – 79,5%, w 2013 r. – 70,2%), a udział zbiorów zbóż ekstensywnych (żyto, owies, mieszanki zbożowe) uległ zmniejszeniu do 17,4% (w 2014 r. – 20,1%, w 2013 r. – 29,8%). Udział **zbiorów ziarna zbóż ozimych** łącznie z ozimymi mieszankami zbożowymi w ogólnej produkcji ziarna zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi zwiększył się w porównaniu z poprzednim sezonem wegetacyjnym i wyniósł 83,6% (w 2014 r. – 82,2%, w 2013 r. – 82,4%), natomiast **udział zbiorów zbóż jarych** zmniejszył się do 16,4% (w 2014 r. – 17,8%, w 2013 r. – 17,6%). Wzrost udziału zbiorów zbóż ozimych był wynikiem wzrostu powierzchni zasiewów tej grupy zbóż o 7,4%, pomimo spadku plonów zbóż ozimych o 4,8%. Zmniejszenie udziału zbiorów zbóż jarych spowodowane było niższym od ubiegłorocznego plonowaniem (o 8,1%), przy niewielkim wzroście powierzchni ich uprawy o 0,9%.

Rośliny przemysłowe

W 2015 r. powierzchnia uprawy **roślin z grupy przemysłowe** wyniosła 125,3 tys. ha i była większa niż przed rokiem o 1,3 tys. ha, tj. o 1,1%. W strukturze zasiewów ogółem powierzchnia upraw przemysłowych stanowiła 19,6% (mniej o 1,4 p. proc), w tym rzepaku i rzepiku ogółem – 17,7% (mniej o 1,1 p. proc.), a buraków cukrowych – 1,5% (mniej o 0,4 p. proc.).

Powierzchnia uprawy **rzepaku i rzepiku ogółem** była większa niż w roku ubiegłym o 2,5 tys. ha (o 2,3%). Plony w 2015 r. uzyskano na poziomie 30,1 dt/ha, tj. niższym o 7,4 dt/ha niż w 2014 r. (o 19,7%). Powierzchnia uprawy **rzepaku i rzepiku ozimego** wzrosła o 6,8 tys. ha (o 6,8%), natomiast powierzchnia uprawy **rzepaku i rzepiku jarego** zmniejszyła się o 4,2 tys. ha (o 39,5%).

Plony rzepaku i rzepiku ozimego wyniosły 30,3 dt/ha i były niższe od ubiegłorocznych o 8,4 dt/ha (o 21,7%). **Plony rzepaku i rzepiku jarego** uzyskano na poziomie 27,4 dt/ha, tj. wyższym niż w roku ubiegłym o 0,8 dt/ha (o 3,0%).

Zbiory rzepaku i rzepiku ogółem w 2015 r. wyniosły 341,2 tys. ton i były niższe od uzyskanych w 2014 r. o 74,4 tys. ton (o 17,9%).

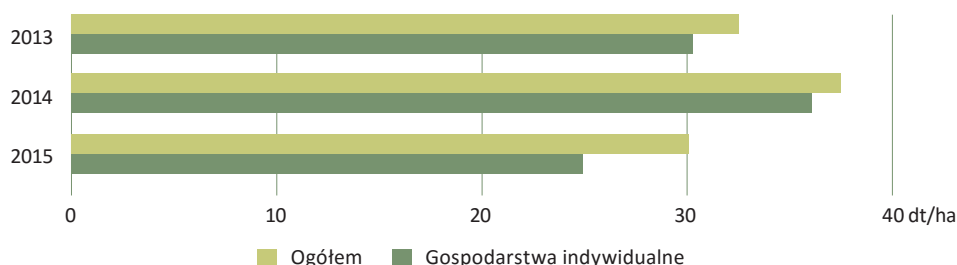
Niższy poziom produkcji **rzepaku i rzepiku ogółem** był wynikiem niższego plonowania, pomimo wzrostu powierzchni uprawy.

Zbiory rzepaku i rzepiku ogółem w województwie zachodniopomorskim stanowiły 12,6% zbiorów krajowych, co lokowało województwo na 3. miejscu w kraju, po województwach dolnośląskim i wielkopolskim.

Pod względem plonów rzepaku i rzepiku ogółem (30,1 dt/ha) województwo zajmowało 3. lokatę, po województwach wielkopolskim (31,6 dt/ha) i opolskim (31,4 dt/ha). Średnie plony rzepaku i rzepiku ogółem w Polsce oszacowano na 28,5 dt/ha.

Większość plantacji rzepaku ozimego zasiano w optymalnych terminach agrotechnicznych. Mimo lokalnie opóźnionych siewów rośliny przed wejściem w stan zimowego spoczynku były dobrze wyrosnięte i rozkrzewione. W czasie zimy warunki atmosferyczne nie stwarzały zagrożenia dla roślin rzepaku. W połowie marca obserwowano ruszenie vegetacji rzepaku i rzepiku ozimego, a pod koniec marca przystąpiono do siewu rzepaku jarego. W kwietniu vegetacja rzepaku przebiegała na ogół bez zakłóceń. Występujący w maju i czerwcu niedobór opadów, miejscami znaczny, utrudniał rozwój roślin. W okresie dojrzewania rzepaku na wielu plantacjach obserwowano nadmierne przesuszenie gleb, co powodowało, że nasiona były drobniejsze, a łuszczyzny słabiej wypełnione, a zbierane nasiona były o bardzo małej zawartości wody.

Wykres 8. **Plony rzepaku i rzepiku**

Buraki cukrowe

Powierzchnia buraków cukrowych w 2015 r. wyniosła 9,4 tys. ha i była mniejsza od powierzchni uprawy w roku poprzednim o 1,8 tys. ha, tj. o 16,1%.

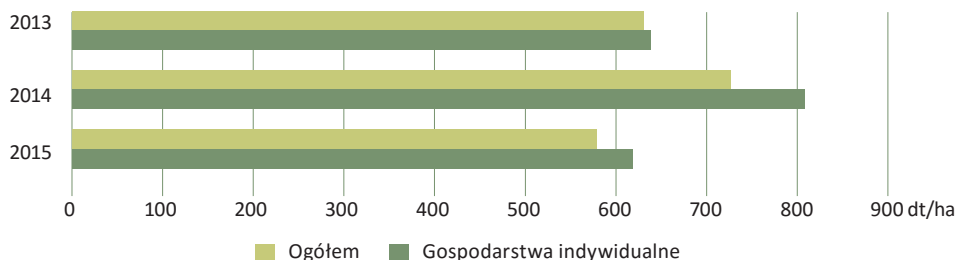
W 2015 r. **plony buraków cukrowych** wyszacowano na 578 dt/ha i były niższe o 148 dt/ha (o 20,4%) od uzyskanych w 2014 r.

Plony buraków cukrowych w gospodarstwach indywidualnych wyniosły 618 dt/ha, a powierzchnia uprawy buraków cukrowych w tych gospodarstwach rolnych stanowiła 55,3% całkowitej powierzchni uprawy buraków cukrowych.

Zbiory buraków cukrowych wyniosły 546,3 tys. ton, tj. o 271,6 tys. ton (o 33,2%) mniej niż w roku poprzednim. Zmniejszenie produkcji buraków cukrowych było wynikiem zarówno zmniejszenia powierzchni uprawy (o 16,1%), jak i niższego plonowania (o 20,4%).

Pod względem produkcji buraków cukrowych województwo zachodniopomorskie zajmowało 6. lokatę w kraju, po województwach: wielkopolskim, kujawsko-pomorskim, lubelskim, dolnośląskim i mazowieckim. W 2015 r. zbiory buraków cukrowych stanowiły 5,8% zbiorów ogólnokrajowych.

Wykres 9. Plony buraków cukrowych

Z uwagi na zmienne warunki pogodowe wiosną, wschody buraków cukrowych były nierównomierne. Majowe chłody oraz czerwcowy deficyt opadów spowalniały wegetację buraków cukrowych. Opady deszczu w lipcu zdecydowanie poprawiły stan plantacji, ale na krótki okres. Od połowy lipca stan plantacji buraków cukrowych systematycznie ulegał pogorszeniu. Krótkotrwałe opady, często o charakterze burzowym, nie wpłynęły w tym okresie na uwilgotnienie gleb i na poprawę stanu plantacji. Dopiero opady deszczu w miesiącach: wrześniu, październiku i listopad znacznie poprawiły warunki wilgotnościowe na plantacjach buraków cukrowych. Wydłużenie okresu wegetacyjnego w przypadku buraków cukrowych umożliwiło opóźnienie rozpoczęcia kampanii cukrowniczej o około 3 tygodnie. W tym okresie rośliny buraków cukrowych odbudowały masę liściową oraz nastąpił gwałtowny przyrost korzeni. Na uzyskanie wyższych niż przewidywano wcześniej plonów i zbiorów buraków cukrowych niewątpliwie korzystnie wpłynęła pogoda w końcowej fazie wegetacji oraz podczas zbioru buraków cukrowych. Poprawa uwilgotnienia gleby zmniejszyła straty podczas zbiorów buraków cukrowych i umożliwiła ich sprawny przebieg.

Ziemniaki

Powierzchnia uprawy ziemniaków (łącznie z powierzchnią ziemniaków w ogrodach przydomowych) w 2015 r. wynosiła 11,8 tys. ha i była większa od ubiegłorocznej o 3,9 tys. ha, tj. o 50,1%.

W 2015 r. **plony ziemniaków** oszacowano na 306 dt/ha, tj. o 3 dt/ha (o 1,0%) mniej niż przed rokiem.

Przy znacznie większej powierzchni uprawy ziemniaków w stosunku do roku ubiegłego (o 50,1%) i niewielkiego spadku plonu (o 1,0%), **zbiory ziemniaków** były znacznie wyższe (o 48,9%) i wyniosły 361,6 tys. ton. Decydujący wpływ na wielkość zbiorów mają gospodarstwa indywidualne; ich udział w ogólnej powierzchni uprawy ziemniaków w 2015 r. wyniósł 91,8% (w 2014 r. – 83,4%, w 2013 r. – 91,4%), natomiast w ogólnej produkcji – 91,2%.

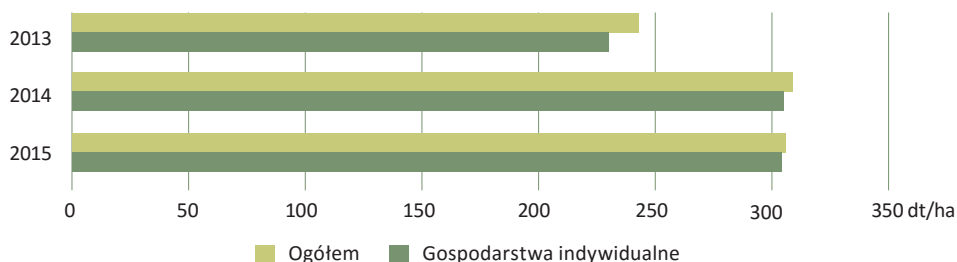
Pod względem produkcji ziemniaków województwo zachodniopomorskie zajmowało 10. lokatę w kraju (5,7% zbiorów krajowych), a pod względem osiągniętych plonów w kraju (306 dt/ha) – 1. lokatę. Średnie plony ziemniaków w Polsce oszacowano na 210 dt/ha.

Warunki termiczno-wilgotnościowe w okresie wegetacji ziemniaków były na ogół niezbyt korzystne, a jednocześnie bardzo mocno zróżnicowane regionalnie. Narastający deficyt opadów oraz nierównomierny ich rozkład, niekorzystnie wpływał na zawiązywanie bulw oraz na plonowanie i ich jakość. Niewielkie opady deszczu na początku lipca nieznacznie poprawiły sytuację na plantacjach ziemniaków, jednak bardzo wysokie temperatury w drugiej połowie lipca i w sierpniu, spowodowały straty na plantacjach ziemniaków (zwłaszcza odmian późniejszych, w tym szczególnie skrobiowych). Susza, która pojawiła się już w czerwcu objęła swym zasięgiem praktycznie cały kraj, z wyjątkiem województwa zachodniopomorskiego.

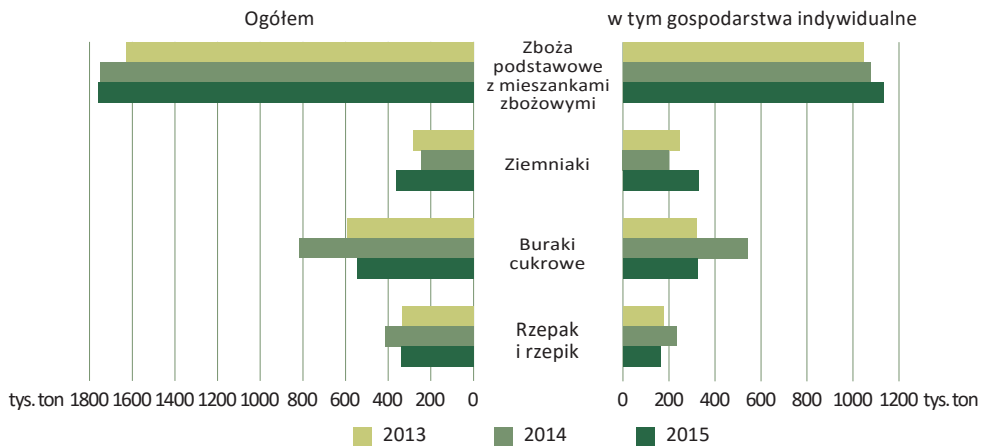
Pomimo gorszych warunków agrometeorologicznych, w województwie zachodniopomorskim zauważalny jest wzrost profesjonalizacji produkcji ziemniaków, a tym samym potencjalny wzrost plonowania, co miało wpływ na utrzymanie zbiorów na poziomie lat ubiegłych. W województwie zachodniopomorskim osiągnięto w 2015 r. najwyższe plony w Polsce (w Polsce – 210 dt/ha), natomiast w żadnym z województw nie odnotowano wzrostu plonów w porównaniu z rokiem poprzednim.

Zachodniopomorscy rolnicy produkują zarówno ziemniaki tzw. konsumpcyjne, jak i przemysłowe, np. do produkcji mączki ziemniaczanej. Z uprawy ziemniaków rezygnują z reguły mniejsze gospodarstwa stosujące niskonakładową technologię uprawy. Zauważalna jest z roku na rok wciąż poprawiająca się agrotechnika w uprawie ziemniaka. Zabiegi agrotechniczne stosowane w uprawie ziemniaków są coraz bardziej przemyślane ekonomicznie np. coraz więcej plantatorów przekonyuje się do jesiennego przyorywania obornika, co ma wpływ na wcześniejsze rozpoczęcie sadzenia wiosną, lepsze wykorzystanie składników pokarmowych i uzyskanie wyższych plonów. Coraz częściej do sadzenia używa się materiału kwalifikowanego, a także wprowadza się nowe odmiany, w przypadku których przy zastosowaniu odpowiedniej agrotechniki nawet zmniejszenie ochrony przeciw zarazie ziemniaka nie wpływa znacznie na zmniejszenie plonów. Nowe odmiany odznaczają się wyższą odpornością na zarazę ziemniaka.

Wykres 10. **Plony ziemniaków**

Wykres 11. Zbiory głównych ziemioplodów

Strączkowe jadalne

Strączkowe jadalne zajmowały tylko 0,9% ogólnej powierzchni pod zasiewami, ale areał ich uprawy zwiększył się w stosunku do roku poprzedniego o 0,8 tys. ha (o 16,0%) i wynosił 5,7 tys. ha.

W 2015 r. produkcja strączkowych wyniosła 10,1 tys. ton i była o 1,0 tys. ton (o 10,5%) większa w porównaniu z rokiem poprzednim. Wzrost produkcji jest wynikiem przede wszystkim zwiększenia areału uprawy przy niższych plonach (o 4,3%).

W produkcji strączkowych jadalnych województwo zachodniopomorskie lokowało się na 6. miejscu w kraju (5,9% zbiorów krajowych).

Tablica 4. Powierzchnia paszowa

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	
	w ha			2014=100
OGÓŁEM	212859	214273	213425	99,6
Trwałe użytki zielone	146773	159400	153112	96,1
łąki	110111	135063	129606	96,0
pastwiska	36662	24337	23506	96,6
Polowe uprawy pastewne	66086	54873	60313	109,9
strączkowe pastewne na zielonkę	879	2561	3968	154,9
motylkowe drobnonasienne na zielonkę	56956	41847	45276	108,2
kukurydza na zielonkę	7923	10222	10732	105,0
okopowe pastewne	328	243	337	138,7
Udział polowych upraw pastewnych w powierzchni zasiewów ogółem w %	11,0	9,3	9,4	101,1

W 2015 r. **ogólna powierzchnia paszowa** roślin pastewnych uprawianych w plonie głównym, łącznie z arealem trwałych użytków zielonych wyniosła 213,4 tys. ha i w stosunku do roku poprzedniego była mniejsza o 0,8 tys. ha (o 0,4%). Powierzchnia polowych upraw pastewnych przeznaczonych na paszę zwiększyła się o 5,4 tys. ha (o 9,9%), natomiast powierzchnia trwałych użytków zielonych zmniejszyła się o 6,3 tys. ha (o 3,9%).

W grupie **polowych upraw pastewnych** największy wzrost powierzchni wystąpił w uprawach strączkowych pastewnych na zielonkę – o 1,4 tys. ha (o 54,9%).

Powierzchnia uprawy roślin motylkowych drobnonasiennych i innych pastewnych łącznie z trawami i pastwiskami polowymi na zielonkę zwiększyła się o 3,4 tys. ha (o 8,2%), również odnotowany został wzrost arealu uprawy kukurydzy na zielonkę o 0,5 tys. ha (o 5,0%). Zwiększyła się również powierzchnia uprawy okopowych pastewnych o 0,1 tys. ha (o 38,7%).

Tablica 5. **Zbiory roślin pastewnych na paszę**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	
	w tys. ton			2014=100
Okopowe pastewne	11,4	12,2	14,4	117,8
Strączkowe pastewne	13,5	42,0	52,0	123,8
Motylkowe drobnonasienne ^a	1141,6	920,7	824,6	89,6
Kukurydza na zielonkę	394,5	427,4	382,9	89,6
Trwałe użytki zielone ^b	577,7	679,2	649,1	95,6
łąki trwałe	453,4	589,6	564,3	95,7
pastwiska trwałe	124,3	89,6	84,8	94,7
Poplony i wsiewki	45,9	320,0	244,7	76,5

^a łącznie z trawami i pastwiskami polowymi. ^b W przeliczeniu na siano.

3.2. Produkcja z trwałych użytków zielonych

Stan trwałych użytków zielonych po zimie był dobry. Wiosenna wegetacja roślin warunkowana czynnikami meteorologicznymi przebiegała bez specjalnych zakłóceń, lecz nie dynamicznie. W drugiej i trzeciej dekadzie maja słoneczna pogoda pozwoliła na sprawne przeprowadzenie pierwszego pokosu siana łąkowego. Sianokosy przeprowadzono wcześniej i sprawnie, co przełożyło się na dobrą jakość siana. Niewielkie opady w lipcu oraz brak opadów w sierpniu i we wrześniu wyjątkowo niekorzystnie wpłynęły na wegetację na trwałych użytkach zielonych po zbiorze I pokosu traw łąkowych. Również niekorzystny rozkład opadów deszczu przy rekordowo wysokich temperaturach powietrza, jakie notowano w tym okresie, spowodowały suszę rolniczą, która rozpoczęła się w trakcie wzrostu II pokosu na łąkach trwałych. Wpłynęło to także bardzo niekorzystnie na odrost runi na pastwiskach. Występujące opady deszczu we wrześniu i październiku zdecydowanie poprawiły warunki wegetacji na trwałych użytkach zielonych, korzystnie wpływając na odrost runi na łąkach, a szczególnie na pastwiskach.

W 2015 r. **powierzchnia trwałych użytków zielonych** w gospodarstwach rolnych wyniosła ponad 153,1 tys. ha i w porównaniu z 2014 r. zmniejszyła się o 6,3 tys. ha (o 3,9%). **Plony z trwałych użytków zielonych** w przeliczeniu na siano wyniosły 42,4 dt/ha i były niższe od uzyskanych w poprzednim roku o 0,2 dt/ha (o 0,5%). **Produkcja siana z trwałych użytków zielonych** była mniejsza od ubiegłorocznej o 30,1 tys. ton (o 4,4%) i wyniosła 649,1 tys. ton.

Powierzchnia łąk trwałych w gospodarstwach rolnych w 2015 r. wynosiła 129,6 tys. ha i w porównaniu z 2014 r. zmniejszyła się o 5,5 tys. ha (o 4,0%). Łączne **plony z łąk trwałych** (I, II i III pokos) w przeliczeniu na siano wyniosły 43,5 dt/ha i były niższe od uzyskanych w 2014 r. o 0,2 dt/ha (o 0,5%). Szacuje się, że powierzchnia łąk trwałych niewykorzystywanych gospodarczo, tj. nieeksploatowanych oraz skoszonych, lecz niezebranych, łącznie w I pokosie wyniosła 22,5% ogólnej powierzchni łąk trwałych, w II pokosie powierzchnia ta wyniosła 33,2%, a w III pokosie powierzchnia łąk niewykorzystywanych gospodarczo wyniosła 42,4%.

Plony I pokosu z łąk trwałych w przeliczeniu na siano wyniosły 21,7 dt/ha (o 1,6 dt/ha więcej od uzyskanych w 2014 r.), plony II pokosu – 14,9 dt/ha (o 0,4 dt/ha mniej), plony III pokosu – 7,0 dt/ha (o 1,2 dt/ha mniej).

Produkcja siana z łąk trwałych łącznie z trzech pokosów wyniosła 564,3 tys. ton i była mniejsza od produkcji z 2014 r. o 25,3 tys. ton (o 4,3%).

Powierzchnia pastwisk trwałych w gospodarstwach rolnych wyniosła 23,5 tys. ha i w porównaniu z 2014 r. zmniejszyła się o 0,8 tys. ha (o 3,4%). Przy plonie wynoszącym 180,4 dt/ha zielonki produkcja z pastwisk wyniosła 424,1 tys. ton i była niższa od produkcji z 2014 r. o 23,8 tys. ton (o 5,3%).

Tablica 6. **Powierzchnia nasion roślin pastewnych**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	
	w ha			2014=100
OGÓŁEM	19199	26214	51693	197,2
Strączkowe pastewne (z łubinem gorzkim) i mieszkankami zbożowo-strączkowymi	16325	20499	43073	210,1
Motylkowe drobnonasiennne i trawy	2874	5715	8620	150,8

W 2015 r. łączna powierzchnia, z której dokonywano zbioru nasion roślin pastewnych wyniosła 51,7 tys. ha i zwiększyła się o 25,5 tys. ha (o 97,2%). Zwiększyła się zarówno powierzchnia, z której dokonano zbioru nasion roślin strączkowych pastewnych (bez łubinu gorzkiego) i z mieszkankami zbożowo-strączkowymi, jak i powierzchnia uprawy motylkowych drobnonasiennych łącznie z trawami na nasiona (odpowiednio o 110,1% i 50,8%).

Powierzchnia łubinu gorzkiego uprawianego na ziarno wynosiła tylko 92 ha i była mniejsza niż w roku poprzednim o 2,0%, tj. o 2,0 tys. ha.

Zbiory strączkowych pastewnych (bez łubinu gorzkiego) z mieszkankami zbożowo-strączkowymi kształtowały się na poziomie 79,9 tys. ton i wzrosły w skali roku o 43,0 tys. ton (o 116,2%). Łubinu gorzkiego zebrano 0,1 tys. ton, tj. o 96,3% mniej niż w roku poprzednim.

W grupie motylkowych drobnonasiennych oraz innych pastewnych i traw zbiory zmniejszyły się o 0,5 tys. ton (o 16,0%). Zmniejszenie produkcji nasion tej grupy roślin spowodowane było niższym plonowaniem o 2,7 dt/ha (o 42,9%).

Tablica 7. **Zbiory nasion roślin pastewnych**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	
	w tys. ton			2014=100
OGÓŁEM	36,2	40,5	83,0	204,7
Strączkowe pastewne (z łubinem gorzkim) i mieszkankami zbożowo-strączkowymi	34,6	37,0	79,9	216,2
Motylkowe drobnonasienne i trawy	1,6	3,6	3,1	86,0

3.3. Warzywa gruntowe i owoce z drzew i krzewów

W niniejszej publikacji dane dotyczące powierzchni poszczególnych upraw ogrodnich od 2014 r. prezentowane są na podstawie szacunków rzeczoznawców, którzy dokonywali oceny powierzchni upraw ogrodnich.

W województwie zachodniopomorskim wiosna w 2015 r. była bardziej zimna i wietrzna niż w latach poprzednich. Wysiewy warzyw i wysadzanie rozsąd do gruntu zostały nieznacznie spowolnione ze względu na zimną glebę (niskie temperatury nocą przy gruncie) i duże wahania temperatur. Do siewów warzyw gruntowych wczesnych przystąpiono w trzeciej dekadzie marca do gruntu wysiano: pietruszkę, rzodkiewkę, marchew, i sałatę.

Marzec dla upraw ogrodnich był miesiącem zimnym, co opóźniało wschody warzyw. Poprawa warunków agrometeorologicznych i wilgotnościowych gleby nastąpiła pod koniec marca, co pozwoliło chwilowo nadgonić wegetację roślin. Chłodne dni oraz niedobór opadów w kwietniu także miały niekorzystny wpływ na rośliny, znacznie hamując tempo wzrostu i rozwoju. Na plantacjach obserwowano słabe i nierównomierne wschody warzyw ze względu na niskie temperatury (zwłaszcza nocą), słabo uwilgotnioną glebę po zimie (brak okrywy śnieżnej), braku opadów deszczu oraz silne wiatry wysuszające wierzchnią warstwę gleby. Na niektórych plantacjach konieczne było dokonywanie przesiewów warzyw, zwłaszcza pietruszki, ogórków i marchwi.

Po okresie długotrwałego braku opadów w połowie drugiej dekady czerwca wystąpiły opady deszczu (średnia suma opadów 79 mm), co krótkotrwale poprawiło sytuację na plantacjach warzyw. Warunki dla wegetacji warzyw gruntowych pogorszyły się ponownie na przełomie czerwca i lipca. Brak opadów oraz wysokie temperatury (w czerwcu zanotowano maksymalną temperaturę 30°C, a w lipcu 34°C) lokalnie przyczyniły się do obniżenia zapasów wody w glebie. Warunki wilgotnościowe gleby poprawiły się dopiero w trzeciej dekadzie lipca, gdy wystąpiły silne opady deszczu oraz ustąpiła fala upałów.

W województwie zachodniopomorskim uderzenie suszy nie było tak silne jak w innych regionach kraju. Największy spadek zapasów wody w glebie i przesuszenie wierzchniej warstwy gleby wystąpiło w południowej części województwa, na glebach lżejszych. Wysokie temperatury powietrza, jakie panowały w bieżącym roku hamowały nasilenie chorób i ograniczały rozwój grzybów.

Tablica 8. **Zbiory warzyw i owoców**

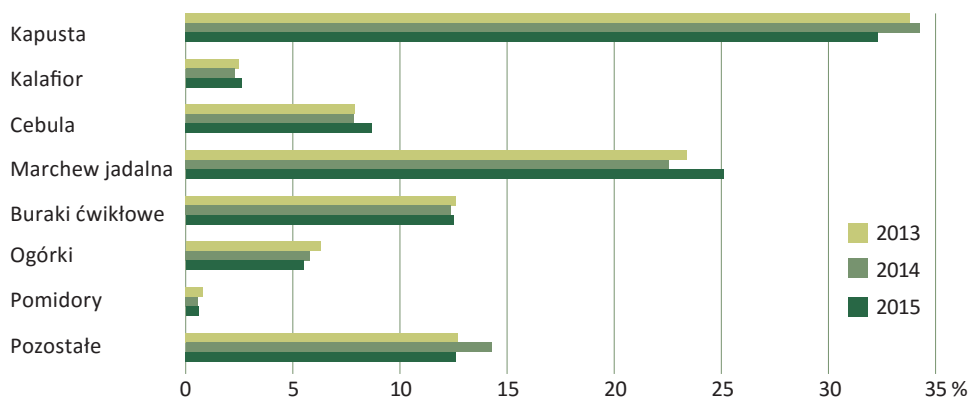
WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	
	w tys. ton			2014=100
Warzywa ogółem	72,9	77,7	77,3	99,5
gruntowe	64,4	70,3	69,8	99,2
spod osłon	8,5	7,4	7,5	101,8
Owoce ogółem	43,6	48,4	51,6	106,6
z drzew	27,1	30,8	34,0	110,3
z krzewów i plantacji jagodowych	16,5	17,6	17,5	100,0

W 2015 r. **powierzchnia uprawy warzyw gruntowych** wyniosła 2,9 tys. ha i zwiększyła się w skali roku o 15,9%. Wzrost powierzchni dotyczył wszystkich gatunków warzyw. W **gospodarstwach indywidualnych** areał powierzchni uprawy warzyw gruntowych wyniósł 2,6 tys. ha i był wyższy o 17,7% od ubiegłorocznego.

Łączne zbiory warzyw (gruntowych i spod osłon w 2015 r. wyniosły 77,3 tys. ton, tj. o 0,5% mniej niż przed rokiem, z tego zbiory warzyw gruntowych były niższe o 0,8%, natomiast spod osłon – wyższe o 1,8%.

Zbiory warzyw gruntowych z całego areału ich uprawy wyniosły 69,8 tys. ton, tj. o 0,8% mniej niż przed rokiem. Największy spadek zbiorów oszacowano dla warzyw z grupy „pozostałe” (seler, por, pietruszka, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi i inne o 12,8%), kapusty (o 6,5%), ogórków (o 5,7%) oraz pomidorów (o 2,4%). Spadek produkcji nastąpił w wyniku niższego plonowania tych upraw niż przed rokiem przy jednoczesnym wzroście powierzchni ich uprawy. Na zmniejszenie produkcji wpłynęły także niekorzystne warunki agrometeorologiczne podczas wegetacji tych gatunków, szczególnie w późniejszym jej okresie. Spośród podstawowych gatunków wzrost produkcji zanotowano w przypadku: kalafiorów, cebuli, marchwi jadalnej oraz niewielki – buraków ćwikłowych. Zwiększenie produkcji tych gatunków warzyw gruntowych w 2015 r. w porównaniu z rokiem ubiegłym było wynikiem zwiększenia areału ich uprawy oraz wyższego plonowania.

Produkcja warzyw gruntowych skoncentrowana była w większości w gospodarstwach indywidualnych, w których stanowiła 98,0% ogólnej produkcji warzyw gruntowych.

Wykres 12. **Struktura zbiorów warzyw gruntowych**

W 2015 r. łączne zbiory **owoców z drzew, krzewów owocowych i plantacji jagodowych** wyniosły 51,6 tys. ton i były wyższe o 3,2 tys. ton (o 6,6%) niż przed rokiem.

Przebieg zimy 2014/2015 w woj. zachodniopomorskim był łagodny i korzystny dla upraw sadowniczych. Stan upraw drzew i krzewów owocowych po wyjątkowo ciepłej zimie był dobry. W sadach i na plantacjach truskawek na ogół nie odnotowano strat i uszkodzeń mrozowych. Krótka i łagodna zima spowodowała, że w sadach zaobserwowano zwiększoną populację szkodników drzew i krzewów owocowych.

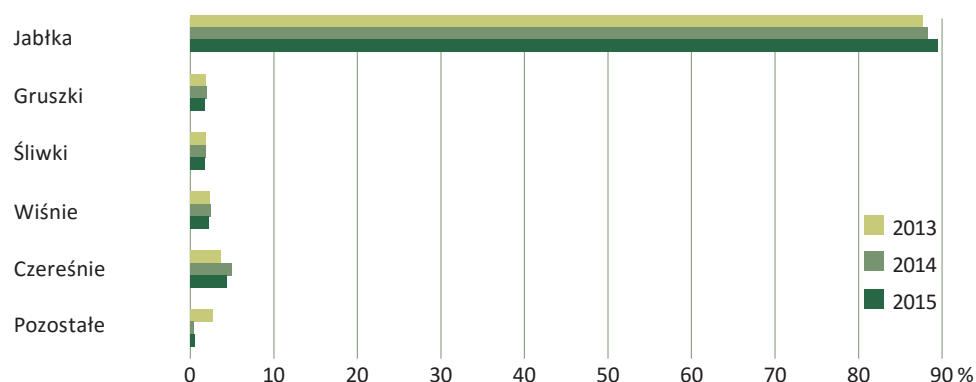
Pąki drzew i krzewów owocowych zostały zawiązane obficie, natomiast kwitnienie obserwowano w pierwszej połowie maja i było obfite. Wiosną w 2015 r. w sadach obserwowano słabe obloty pszczół (głównie ze względu na spore straty po zimie w pasiekach związane z warrozą – chorobą wywołaną przez roztocze *Varroa destructor* pasożytujące na czerwiu i dorosłych osobnikach pszczół) oraz anomaliami pogodowymi (dwie ostatnie zimy były bardzo ciepłe, podczas których rozwój rodziny pszczelej nie był w pełni zahamowany).

Warunki agrometeorologiczne tego roku były w większości niekorzystne dla upraw sadowniczych. Słabo uwilgotniona gleba po zimie (brak okrywy śnieżnej), chłodne dni, słabe opady deszczu oraz fale upałów wpływały hamująco na wegetację drzew i krzewów owocowych większości gatunków. W województwie zachodniopomorskim uderzenie suszy jednak nie było tak silne jak w innych rejonach kraju i nie miało większego wpływu na zbiory z drzew i krzewów owocowych.

Plantacje **truskawek** przezimowały w większości dobrze, jedynie gorzej chronione, położone na obniżonych i nieosłoniętych terenach zostały nieznacznie uszkodzone przez wiosenne przymrozki. Truskawki w tym roku przeważnie kwitły obficie i dobrze zawiązały owoce, ale niekorzystne warunki agrometeorologiczne (silne upały i brak opadów) wpłynęły na słabsze plonowanie.

Powierzchnia uprawy drzew owocowych w 2015 r. wyniosła 11,0 tys. ha i była mniejsza o 2,0 tys. ha (o 15,3%) niż w roku poprzednim, w tym powierzchnia sadów jabłoniowych wyniosła 9,5 tys. ha i zmniejszyła się o 1,2 tys. ha (o 11,0%).

Wykres 13. **Struktura zbiorów owoców z drzew**

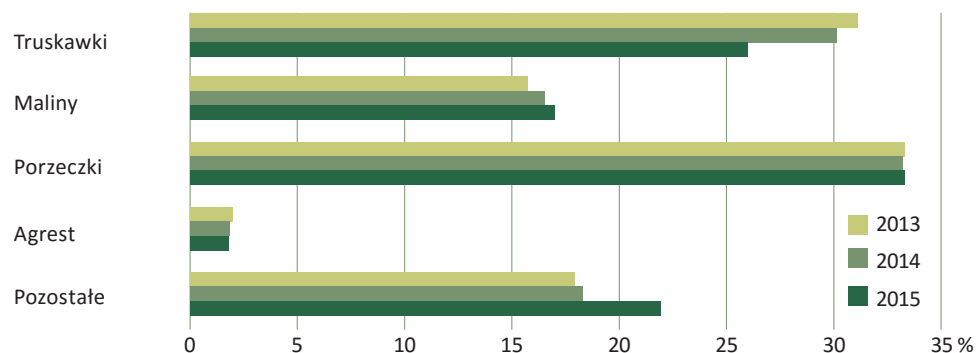
Powierzchnia krzewów owocowych w 2015 r. wyniosła 6,0 tys. ha i była mniejsza o 0,4 tys. ha (o 6,2%) niż w roku poprzednim. Spadek powierzchni upraw odnotowano dla większości krzewów owocowych i plantacji jagodowych, z wyjątkiem upraw porzeczek i pozostałych krzewów owocowych (wzrost odpowiednio o 1,1% i 4,9%).

W 2015 r. **produkcja owoców z drzew** (dane o powierzchni oraz produkcji poszczególnych gatunków warzyw gruntowych i owoców uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych oraz uprawę drzew i krzewów owocowych poza sadami) wyniosła 34,0 tys. ton i była o 3,2 tys. ton (o 10,3%) wyższa niż przed rokiem, w tym produkcja jabłek oraz gatunków drzew owocowych z grupy pozostałe (brzoskwinie, morele i orzechy włoskie) była wyższa (odpowiednio o 11,7% i 25,7%). O uzyskaniu wyższej produkcji jabłek, przy zmniejszonej powierzchni uprawy, zdecydowało przede wszystkim wyjątkowo wysokie plonowanie większości odmian oraz wchodzenie w okres pełnego owocowania nowo założonych plantacji.

Warunki pogodowe, szczególnie jesienią, sprzyjały dorastaniu owoców. Plonowanie jabłoni w 2015 r. na poszczególnych plantacjach było zdecydowanie wyższe od ubiegłorocznego, jednak plon biologiczny nie został całkowicie zebrany. Kłopoty ze zbytym jabłek powodowały zaniechanie zbioru części owoców.

Łączne zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2015 r. wyniosły 17,5 tys. ton i utrzymały się na poziomie ubiegłorocznym. W porównaniu z 2014 r. zanotowano wzrost produkcji większości gatunków zaliczanych do tej grupy upraw, z wyjątkiem agrestu (spadek o 5,4%) i truskawek (spadek o 13,8%).

Wykres 14. **Struktura zbiorów owoców z krzewów i plantacji owocowych**

Łączne zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych wyniosły w 2015 r. 17,5 tys. ton na zbliżonym poziomie do ubiegłorocznych. W porównaniu z 2014 r. zanotowano wzrost produkcji większości gatunków zaliczanych do tej grupy upraw, z wyjątkiem agrestu (o 5,4%) i truskawek (o 13,8%).

4. Produkcja zwierzęca

Trzoda chlewna

W grudniu 2015 r. **pogłowie trzody chlewnej** w województwie zachodniopomorskim liczyło 279,4 tys. sztuk wykazując w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku spadek o 3,9%. Zmniejszyła się liczebność większości grup struktury stada trzody chlewnej, najbardziej pogłowia warchlaków (o 20,7%). Stado loch na chów spadło o 4,6% w porównaniu z grudniem 2014 r., w tym pogłowie loch prośnych spadło o 9,3% do stanu 16,8 tys. sztuk. Zwiększyło się natomiast pogłowie prosiąt (o 13,2%). Na początku marca 2015 r. pogłowie trzody chlewnej wynosiło 287,6 tys. sztuk i było niższe o 14,1 tys. sztuk (o 4,7%) od stanu notowanego w analogicznym okresie 2014 r.

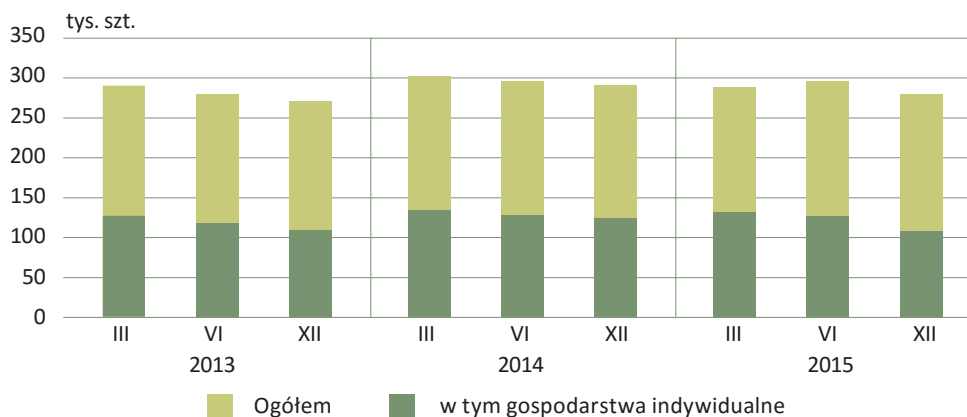
W **strukturze stada trzody chlewnej** ogółem udział poszczególnych grup produkcyjno-użytkowych w grudniu 2015 r. wynosił:

- prosiąt o wadze do 20 kg – 33,2% (wobec 28,1% w 2014 r.),
- warchlaków o wadze od 20 kg do 50 kg – 20,8% (wobec 25,2%),
- trzody chlewnej o wadze 50 kg i więcej, z przeznaczeniem na ubój – 35,7% (wobec 36,3%),
- trzody chlewnej o wadze 50 kg i więcej z przeznaczeniem na chów – 10,3% (wobec 10,4%),
- w tym loch na chów razem – 10,2% (w 2014 r. na tym samym poziomie),
- w tym loch prośnych – 6,0% (wobec 6,4%).

W gospodarstwach indywidualnych w grudniu znajdowało się 107,4 tys. sztuk, tj. 38,4% pogłowia trzody chlewnej ogółem.

Województwo zachodniopomorskie odznaczało się niewielkim udziałem trzody chlewnej w kraju (2,5%), co lokowało je na 10. miejscu.

Wykres 15. **Pogłowie trzody chlewnej**

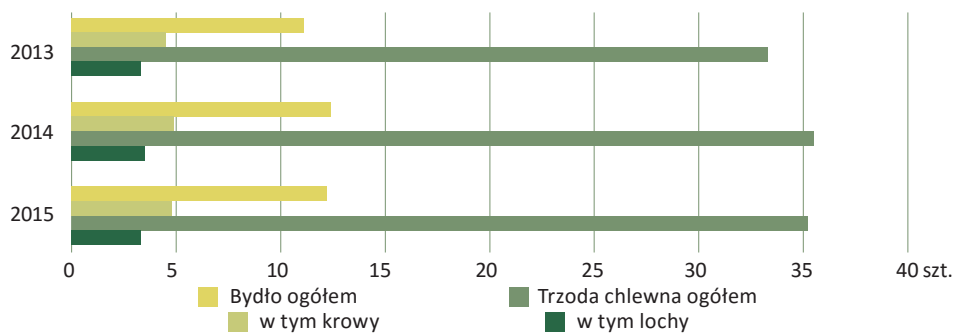

Tablica 9. **Pogłowie trzody chlewnej ogółem według kolejnych badań reprezentacyjnych w 2015 r.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		Gospodarstwa indywidualne		Gospodarstwa pozostałe	
	w tys. szt.	2014=100	w tys. szt.	2014=100	w tys. szt.	2014=100
Marzec	287,6	95,3	131,0	98,4	156,6	92,9
Czerwiec ^a	294,7	99,7	126,1	99,2	168,6	100,1
Grudzień	279,4	96,1	107,4	86,7	172,0	103,0

^a Od 2014 r. zmiana terminu badania z 31 lipca na 1 czerwca.

Wykres 16. **Obsada bydła i trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu)**

Bydło

W grudniu 2015 r. **pogłowie bydła** liczyło 95,9 tys. sztuk, co wskazywało na nieznaczny wzrost w skali roku (o 0,2%). Zwiększenie liczebności stada bydła ogółem w skali roku wynikało głównie ze wzrostu pogłowia w grupie młodego bydła w wieku 1-2 lat (o 9,6%) oraz cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 1,2%). Spadek liczebności stada zaobserwowano tylko w grupie bydła w wieku 2 lat i więcej (o 4,7%).

Stado podstawowe krów w grudniu 2015 r. wynosiło 38,8 tys. sztuk i było niższe o 0,3 tys. sztuk (o 0,8%), a w porównaniu do czerwca było niższe o 0,7 tys. sztuk (o 1,8%).

W **strukturze stada bydła ogółem** udział poszczególnych grup wiekowo-użytkowych w grudniu 2015 r. kształtował się następująco:

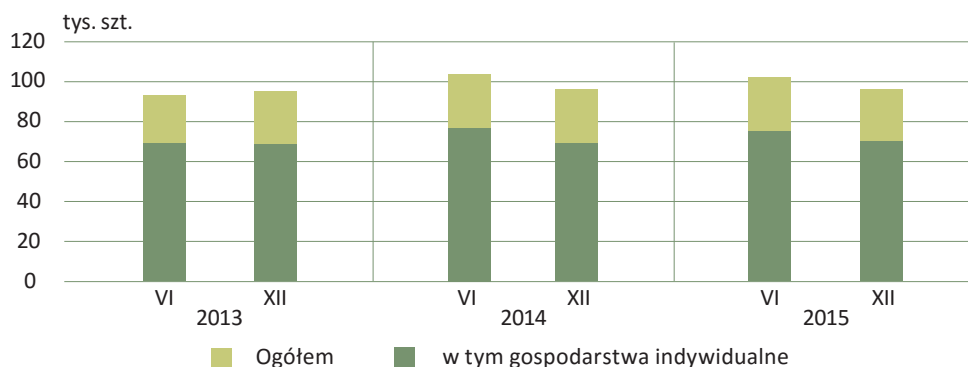
- cielęta w wieku poniżej 1 roku – 28,9% (wobec 28,6% w 2014 r.),
- młode bydło hodowlane i rzeźne w wieku 1-2 lat – 24,3% (wobec 22,2%),
- krowy – 40,4% (wobec 40,8%),
- pozostałe bydło dorosłe hodowlane i rzeźne w wieku 2 lat i więcej – 6,4% (wobec 8,4%).

W gospodarstwach indywidualnych, które utrzymywały 73,0% całego pogłowia bydła w województwie, pogłowie tych zwierząt było o 1,1% wyższe niż przed rokiem.

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2015 r. wynosiła 12,2 sztuk, w tym krów 4,8 sztuk (wobec 12,4 i 4,9 sztuk w czerwcu 2014 r.).

Pod względem pogłowia bydła w województwo zachodniopomorskie zajmowało 14. lokatę – z 1,7% udziałem w kraju.

Wykres 17. **Pogłowie bydła**

Tablica 10. **Pogłowie bydła według kolejnych badań reprezentacyjnych w 2015 r.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		Gospodarstwa indywidualne		Gospodarstwa pozostałe	
	w tys. szt.	2014=100	w tys. szt.	2014=100	w tys. szt.	2014=100
Ogółem						
Czerwiec	102,0	98,5	74,9	97,6	27,1	101,0
Grudzień	95,9	100,2	70,0	101,1	25,9	97,8
w tym krowy						
Czerwiec	40,2	98,2	28,8	97,3	11,4	100,6
Grudzień	38,8	99,2	27,8	99,8	11,0	97,3

Owce

W chowie owiec odnotowano spadek pogłowia. W czerwcu 2015 r. pogłowie owiec wynosiło 4,6 tys. sztuk i było niższe o 5,8% niż przed rokiem.

Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2015 r. wynosiła 0,6 sztuki (utrzymała się na takim samym poziomie jak przed rokiem).

Udział województwa zachodniopomorskiego w krajowym pogłowie owiec wynosił 2,0%, co plasowało województwo na 14. miejscu w kraju.

Drób

Pogłowie drobiu ogółem (w wieku powyżej 2 tygodni) w czerwcu 2015 r. wynosiło 5377,9 tys. szt. i było niższe niż przed rokiem o 963,7 tys. sztuk (o 15,2%).

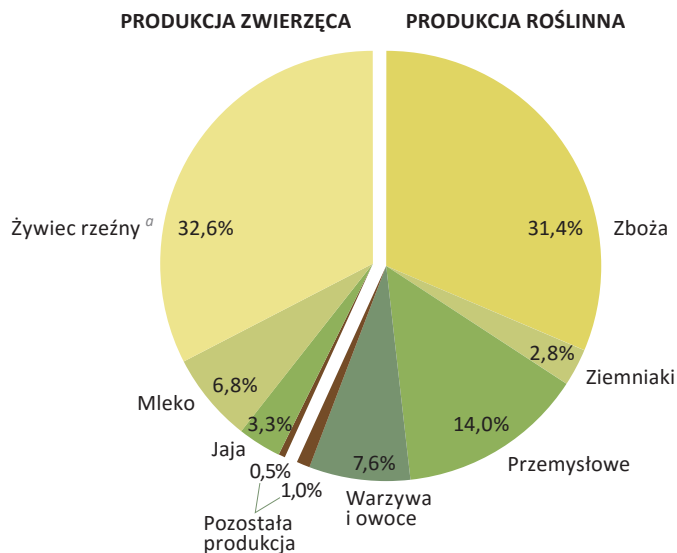
Obsada drobiu ogółem na 100 ha użytków rolnych wynosiła 642,4 sztuk (wobec 762,3 sztuk w czerwcu 2014 r.).

Pod względem pogłowia drobiu (wg stanu w czerwcu) województwo zachodniopomorskie zajmowało 13. lokatę (udział w kraju – 3,3%).

5. Wartość produkcji rolniczej

W 2014 r. w porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił wzrost globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), który był wynikiem zarówno wyższej wartości produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej. Podobne kierunki zmian w skali roku notowano w produkcji końcowej i towarowej, tj. nastąpiło zwiększenie produkcji ogółem, przy wzroście produkcji roślinnej i zwierzęcej. Dominujący wpływ na zdolność produkcyjną rolnictwa w województwie zachodniopomorskim miały gospodarstwa indywidualne, które wytworzyły 67,7% globalnej produkcji.

Wykres 18. **Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2014 r.**

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

W porównaniu z 2013 r. odnotowano wzrost produkcji globalnej o 14,3%, w tym wyższej o 15,0% produkcji roślinnej i o 13,0% produkcji zwierzęcej.

W 2014 r. udział województwa zachodniopomorskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 3,9%; dla produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 5,0%, a zwierzęcej – 2,8%.

W 2014 r. produkcja globalna w kraju wzrosła w stosunku do produkcji notowanej w 2013 r. o 9,1%, przy czym wzrost w produkcji roślinnej i zwierzęcej wyniósł odpowiednio 10,1% i 8,0%.

Z wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie zachodniopomorskim w 2014 r. 59,9% stanowiła produkcja roślinna, natomiast na produkcję zwierzęcą przypadało 40,1%. W porównaniu do 2013 r. wartość produkcji końcowej w 2014 r. była o 15,9% wyższa wskutek wzrostu produkcji roślinnej (o 18,0%) i produkcji zwierzęcej (o 13,0%).

W 2014 r. w towarowej produkcji rolniczej nastąpił wzrost produkcji ogółem (o 9,3%), przy jednoczesnym wzroście wartości produkcji roślinnej (o 8,0%) i produkcji zwierzęcej (o 11,0%).

W 2014 r. udział województwa zachodniopomorskiego w ogólnokrajowej produkcji końcowej oraz towarowej wyniósł odpowiednio 4,1% i 4,0%.

6. Skup i ceny produktów rolnych

W 2015 r. w porównaniu z rokiem poprzednim **na rynku zbóż** odnotowano obniżenie cen zbóż, przy wzroście podaży ziarna ze zbiorów w 2014 r. i spadku wielkości zbiorów w 2015 r.

Skup zbóż ogółem w 2015 r. wyniósł 1147,5 tys. ton, tj. o 12,1% mniej niż w roku poprzednim, w tym pszenicy – 546,5 tys. ton, tj. o 18,8% mniej (57,9% zbiorów, wobec 74,8% przed rokiem), a żyta – 197,9 tys. ton, tj. o 11,9% mniej (93,7% zbiorów, wobec 90,4% przed rokiem).

Zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych skupiono 1085,5 tys. ton, tj. o 13,2% mniej niż w poprzednim roku, w tym pszenicy – 544,5 tys. ton (mniej o 19,1%), a żyta – 192,2 tys. ton (mniej o 14,5%).

Tablica 11. **Skup zbóż**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	
	w tonach			2014=100
Zboża ogółem	1160109	1305284	1147504	87,9
w tym zboża podstawowe ^a				
z mieszkankami zbożowymi	1125058	1251009	1103698	88,2
w tym:				
pszenica	518811	673362	546485	81,2
żyto	321595	224793	197943	88,1

^a Łącznie z siewnym.

Średnia cena skupu **pszenicy** w I półroczu 2015 r. wyniosła 72,85 zł/dt i była o 6,4% niższa niż przed rokiem, a żyta – 53,49 zł/dt (niższa o 13,5%). W obrocie targowiskowym cena pszenicy ukształtowała się na poziomie 78,51 zł/dt (spadek o 8,6%), a żyta – 72,08 zł/dt (spadek o 3,9%).

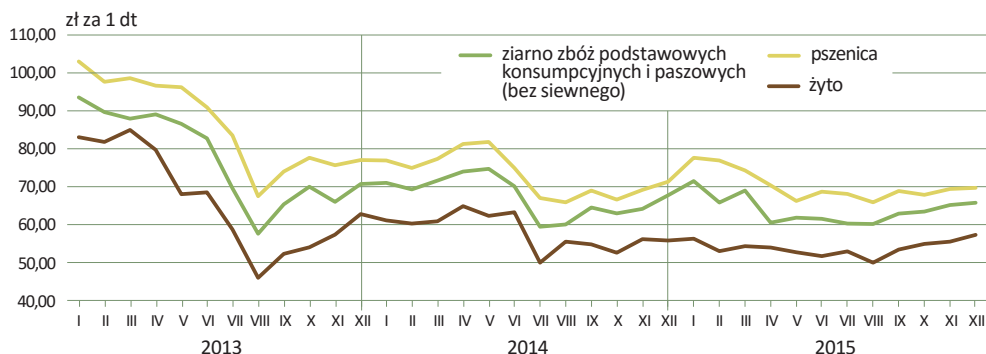
W II półroczu 2015 r., przy zmniejszonej podaży po zbiorach (wyższych niż w roku ubiegłym), średnie ceny skupu pszenicy (68,60 zł/dt) zwiększyły się w skali roku o 1,6%. Średnie ceny skupu żyta (53,23 zł/dt) były wyższe niż przed rokiem o 0,1%, przy zmniejszonej podaży i zmniejszonych zbiorach. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono średnio 81,65 zł (wzrost o 3,6%), a za 1 dt żyta – 73,47 zł (wzrost o 4,4%).

W 2015 r. w skupie za pszenicę płacono średnio 69,97 zł/dt, tj. więcej o 0,6% niż przed rokiem, a za żyto – 53,31 zł/dt, tj. mniej o 4,3% niż przed rokiem. Średnie ceny targowiskowe pszenicy wyniosły 80,08 zł/dt, natomiast żyta – 72,78 zł/dt i były niższe odpowiednio o 2,7% i 0,2%.

Tablica 12. **Ceny skupu zbóż**

WYSZCZEGÓLNIENIE	I-VI 2015		VII-XII 2015		I-XII 2015	
	w zł/dt	I-VI 2014=100	w zł/dt	VII-XII 2014=100	w zł/dt	I-XII 2014=100
Zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe (bez siewnego)	65,52	91,7	62,53	100,6	63,40	99,0
w tym:						
pszenica	72,85	93,6	68,60	101,6	69,97	100,6
żyto	53,49	86,5	53,23	100,1	53,31	97,5

Wykres 19. **Przeciętne ceny skupu zbóż**

Sytuacja na rynkach podstawowych produktów zwierzęcych kształtowała się pod wpływem zmniejszonej podaży zbóż i spadku ich cen, mniejszego zainteresowania odchowem bydła niż w 2014 r., stopniowego spadku pogłowia trzody chlewnej oraz wzrostu produkcji i skupu żywca drobiowego.

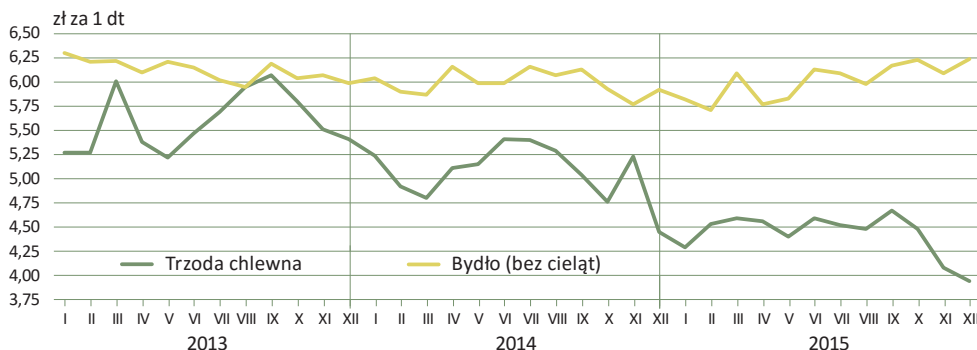
Tablica 13. **Skup żywca rzeźnego^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	I-VI 2015		I-XII 2015	
	w tys. ton	I-VI 2014=100	w tys. ton	I-XII 2014=100
W przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) w wbc				
OGÓŁEM	70,4	98,6	159,0	110,2
w tym:				
wołowy (łącznie z cielęcym)	2,3	121,4	4,7	107,1
wieprzowy	17,7	90,9	39,0	92,0
drobiowy	50,4	100,8	115,3	118,2

^a Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy.

Skup żywca rzeźnego ogółem (bydła, trzody chlewnej, owiec, koni i drobiu) w 2015 r. wyniósł 223,9 tys. ton w wadze żywej (o 10,7% więcej niż przed rokiem), a w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) – 159,0 tys. ton w wbc (więcej o 10,2%).

Wykres 20. Przeciętne ceny skupu żywca wieprzowego i wołowego

Ceny skupu **żywca wieprzowego** w 2015 r. (pomimo zmniejszonej podaży) były niższe niż w 2014 r., przy czym najniższy poziom zanotowano w grudniu (3,94 zł/kg), a najwyższy – we wrześniu (4,67 zł/kg).

Tablica 14. Ceny skupu żywca i mleka

WYSZCZEGÓLNIENIE	I-VI 2015		VII-XII 2015		I-XII 2015	
	w zł/kg	I-VI 2014=100	w zł/kg	VII-XII 2014=100	w zł/kg	I-XII 2014=100
Żywiec:						
wołowy	5,39	91,2	6,14	103,0	5,78	97,3
wieprzowy	4,50	89,8	4,46	89,2	4,48	89,4
drobiowy	3,48	93,0	3,54	92,2	3,52	92,9
Mleko w zł/100 litrów	118,43	75,9	111,33	84,1	114,9	79,8

W I półroczu 2015 r. za 1 kg żywca wieprzowego rolnicy otrzymywali w skupie średnio 4,50 zł (o 10,2% mniej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku), natomiast w II półroczu – 4,46 zł (mniej odpowiednio o 10,8%). Średnia roczna cena skupu wynosiła 4,48 zł/kg i była niższa niż przed rokiem o 10,6%.

Relacja ceny skupu 1 kg żywca wieprzowego do ceny żyta w obrocie targowiskowym w 2015 r. wynosiła w czerwcu – 5,9, a w listopadzie – 5,8 (przed rokiem odpowiednio 6,9 i 7,5).

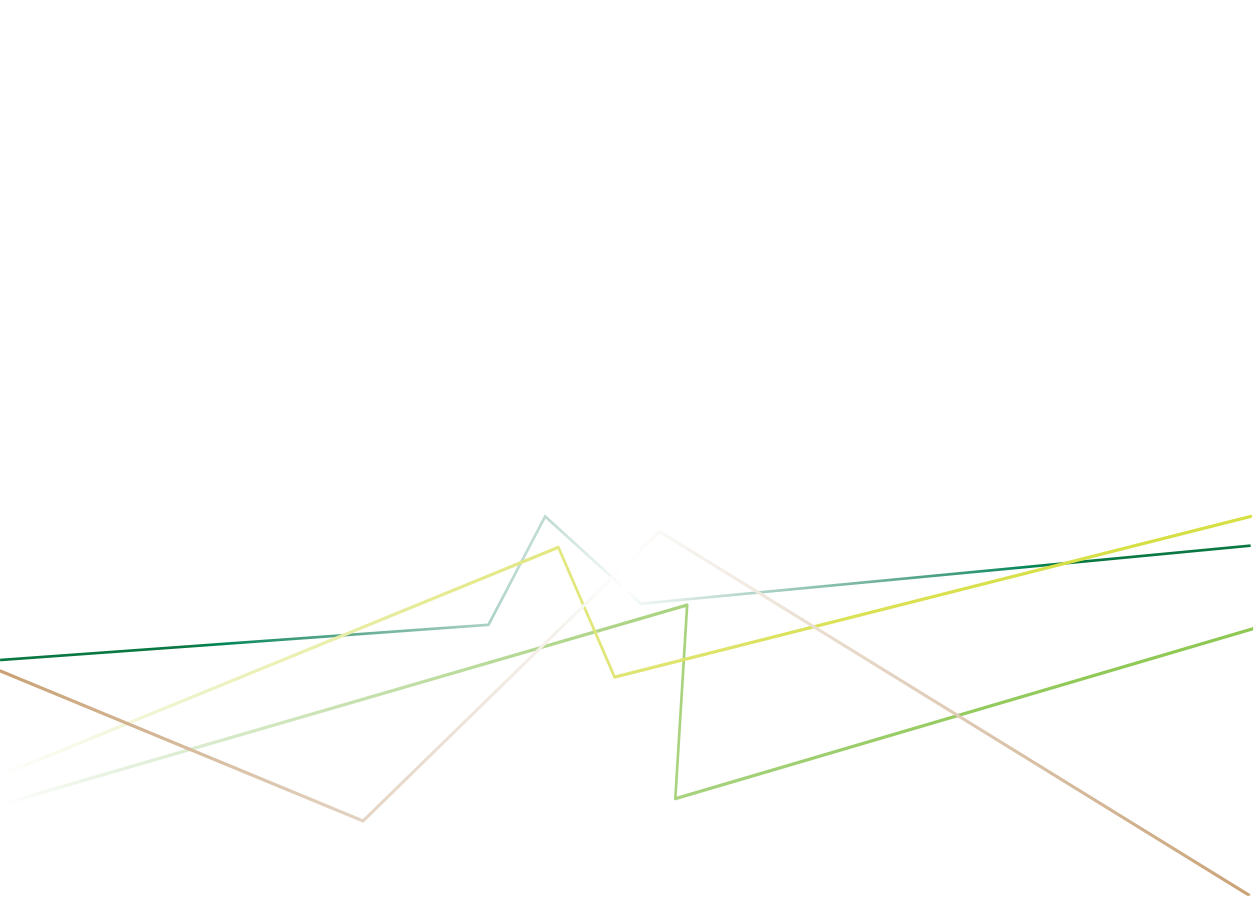
W 2015 r. skupiono 164,7 tys. ton żywca drobiowego, tj. o 18,2% więcej niż przed rokiem (w 2014 r. notowano spadek w skali roku o 3,4%). W I półroczu 2015 r. za 1 kg żywca drobiowego płacono w skupie średnio 3,48 zł (o 7,0% mniej niż przed rokiem), a w II półroczu – 3,54 zł (o 7,8% mniej niż przed rokiem). Średnia cena 1 kg żywca drobiowego w 2015 r. wyniosła 3,52 zł i była niższa o 7,1% niż w 2014 r.

Skup żywca wołowego (bez cieląt) w wadze żywej w 2015 r. wyniósł 9,0 tys. ton i był większy o 7,5% niż przed rokiem, przy czym w I półroczu w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku zarejestrowano wzrost skupu o 22,0%, ale w II półroczu – spadek o 3,2% do poziomu 4,7 tys. ton.

W 2015 r. przy wyższym niż przed rokiem skupie żywca wołowego, jego ceny wykazywały tendencje malejące. Cena żywca wołowego (bez cieląt) w I półroczu wyniosła 5,39 zł/kg i była o 8,8% niższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, a w II półroczu wzrosła do poziomu 6,14 zł/kg, tj. o 3,0% wyższego niż przed rokiem. Średnioroczna cena skupu żywca wołowego wyniosła 5,78 zł/kg i była niższa o 2,7% w porównaniu z 2014 r.

Skup mleka w I półroczu 2015 r. wyniósł 77,1 mln litrów i był mniejszy niż przed rokiem o 0,3%, natomiast w II półroczu skupiono 76,1 mln litrów, tj. mniej odpowiednio o 5,1%.

W I półroczu 2015 r. za 100 litrów mleka rolnicy otrzymywali w skupie średnio 118,43 zł (o 24,1% mniej niż przed rokiem), a w II półroczu – 111,33 zł (mniej odpowiednio o 15,9%). Średnioroczna cena skupu 100 litrów mleka wyniosła 114,90 zł, tj. o 20,2% mniej niż przed rokiem.

 Tablice

1. Wartość produkcji rolniczej

Tabl. 1.1. **Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2013	2014
	w mln zł		na 1 ha użytków rolnych w zł	
PRODUKCJA GLOBALNA				
OGÓŁEM	4197,6	4446,5	5046	5312
w tym gospodarstwa indywidualne	2768,7	3008,8	4437	4722
Produkcja roślinna	2858,9	2951,0	3436	3482
w tym gospodarstwa indywidualne	1858,5	1917,3	2978	3009
Produkcja zwierzęca	1338,7	1531,5	1609	1829
w tym gospodarstwa indywidualne	910,2	1091,5	1458	1713
PRODUKCJA KOŃCOWA				
OGÓŁEM	3503,6	3747,3	4211	4476
w tym gospodarstwa indywidualne	2277,2	2526,9	3649	3966
Produkcja roślinna	2190,3	2244,0	2633	2681
w tym gospodarstwa indywidualne	1382,5	1451,9	2215	2279
Produkcja zwierzęca	1313,3	1503,3	1579	1796
w tym gospodarstwa indywidualne	894,7	1075,0	1434	1687
PRODUKCJA TOWAROWA				
OGÓŁEM	3292,3	3330,7	3957	3979
w tym gospodarstwa indywidualne	2173,5	2238,5	3483	3513
Produkcja roślinna	2019,3	1894,1	2427	2263
w tym gospodarstwa indywidualne	1306,4	1227,4	2093	1926
Produkcja zwierzęca	1273,0	1436,6	1530	1716
w tym gospodarstwa indywidualne	867,1	1011,1	1389	1587

Tabl. 1.2. **Dynamika wartości globalnej oraz końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012		2013		2014	
	ogółem	w tym gospo- darstwa indywi- dualne	ogółem	w tym gospo- darstwa indywi- dualne	ogółem	w tym gospo- darstwa indywi- dualne
	rok poprzedni = 100					
Wartość globalna	103,2	98,8	103,9	99,4	114,3	116,2
roślinna	114,8	112,0	105,6	101,4	115,0	114,9
zwierzęca	84,9	79,8	100,4	95,5	113,0	118,4
Produkcja końcowa	103,6	96,7	107,3	103,8	115,9	118,6
roślinna	121,0	114,6	111,4	109,1	118,0	118,8
zwierzęca	84,5	79,4	101,2	96,5	113,0	118,5
Produkcja towarowa	109,4	108,5	102,8	100,0	109,3	110,0
roślinna	120,8	123,1	107,8	107,7	108,0	106,6
zwierzęca	96,5	94,3	95,7	90,3	111,0	114,5

Tabl. 1.3. **Globalna i towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2013	2014
	produkcja globalna		produkcja towarowa	
	w mln zł			
OGÓŁEM	4197,6	4446,5	3292,3	3330,7
Produkcja roślinna	2858,9	2915,0	2019,3	1894,1
w tym:				
Zboża	1385,8	1317,5	1064,9	1046,1
w tym zboża podstawowe:	1299,5	1236,1	1016,4	986,8

Tabl. 1.3. **Globalna i towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe)** (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2013	2014
	produkcja globalna		produkcja towarowa	
	w mln zł			
Zboża (dok.)				
w tym zboża podstawowe: (dok.)				
pszenica	646,4	713,8	510,7	576,4
żyto	275,0	138,9	246,9	129,0
jęczmień	149,0	173,3	120,6	124,3
owies	49,0	38,6	21,0	20,5
pszenżyto	180,0	171,6	117,2	136,5
Ziemniaki	135,1	132,1	87,4	92,2
Przemysłowe	751,2	732,8	651,1	467,7
buraki cukrowe	80,0	121,7	72,5	120,2
oleiste	666,1	603,7	576,8	345,0
pozostałe	5,0	7,4	1,8	2,6
Warzywa	94,3	105,8	80,1	79,4
Owoce	104,8	131,9	75,3	112,0
Siano łąkowe	70,1	85,1	4,0	2,9
Produkcja zwierzęca	1338,7	1531,5	1273,0	1436,6
w tym:				
Żywiec rzeźny ^a	983,8	1119,1	970,1	1085,2
w tym:				
bydło (bez cieląt)	66,3	63,8	63,3	61,1

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

Tabl. 1.3. **Globalna i towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe)** (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2013	2014
	produkcja globalna		produkcja towarowa	
	w mln zł			
Żywiec rzeźny ^a (dok.)				
w tym (dok.):				
cielęta	4,8	6,5	4,5	6,1
trzoda chlewna	295,4	285,2	295,4	285,2
drób	616,5	762,4	606,4	732,0
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	42,5	97,6	–	–
Mleko krowie	196,2	242,0	187,9	225,5
Jaja kurze	121,7	122,7	102,2	109,3
Wełna	0,1	0,3	0,1	0,2

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

2. Użytkowanie gruntów. Powierzchnia zasiewów

Tabl. 2.1. Użytkowanie gruntów

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE		Powie- rzchnia ogólna	Użytki			
				razem	w dobrej		
					razem	pod zasiewami	grunty ugoro- wane
W							
1	OGÓŁEM	2013	891230	836768	825011	601976	49592
2		2014	891858	831946	821702	590404	49699
3		2015	889560	837144	825559	640067	13060
4	w tym gospodar- stwa indywidu- alne	2013	670494	631021	624327	431705	46870
5		2014	668023	624053	617217	414952	46878
6		2015	678166	637206	629224	466899	11383
W odsetkach							
7	OGÓŁEM	2013	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
8		2014	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
9		2015	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
10	w tym gospodar- stwa indywidu- alne	2013	75,2	75,4	75,7	71,7	94,5
11		2014	74,9	75,0	75,1	70,3	94,3
12		2015	76,2	76,1	76,2	72,9	87,2
W odsetkach							
13	OGÓŁEM	2013	100,0	93,9	92,6	67,5	5,6
14		2014	100,0	93,3	92,1	66,2	5,6
15		2015	100,0	94,1	92,8	72,0	1,5
16	w tym gospodar- stwa indywidu- alne	2013	100,0	94,1	93,1	64,4	7,0
17		2014	100,0	93,4	92,4	62,1	7,0
18		2015	100,0	94,0	92,8	68,8	1,7

rolne						Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty	Lp.
kultury					pozostałe			
uprawy trwałe		ogrody przydo- mowe	łąki trwałe	pastwiska trwałe				
razem	w tym sady							
hektarach								
25989	20970	681	110111	36662	11757	14705	39757	1
21434	17228	766	135063	24337	10243	16741	43172	2
18747	14524	574	129606	23506	11585	16731	35686	3
23098	20044	634	93111	28908	6694	11082	28391	4
19327	16025	760	115015	20285	6836	12914	31056	5
17878	13797	563	112697	19803	7983	13972	26988	6
(według grup użytkowników)								
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	7
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	8
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	9
88,9	95,6	93,1	84,6	78,9	56,9	75,4	71,4	10
90,2	93,0	99,2	85,2	83,4	66,7	77,1	71,9	11
95,4	95,0	98,1	87,0	84,2	68,9	83,5	75,6	12
(według rodzajów użytków)								
2,9	2,4	0,1	12,4	4,1	1,3	1,6	4,5	13
2,4	1,9	0,1	15,1	2,7	1,1	1,9	4,8	14
2,1	1,6	0,1	14,6	2,6	1,3	1,9	4,0	15
3,4	3,0	0,1	13,9	4,3	1,0	1,7	4,2	16
2,9	2,4	0,1	17,2	3,0	1,0	1,9	4,6	17
2,6	2,0	0,1	16,6	2,9	1,2	2,1	4,0	18

Tabl. 2.2. **Powierzchnia gruntów ugorowanych**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015		2013	2014	2015
	w ha			2014=100	w odsetkach użytków rolnych grup gospodarstw		
OGÓŁEM	49592	49699	13060	26,3	5,9	6,0	1,6
w tym gospodarstwa indywidualne	46870	46878	11383	24,3	7,4	7,5	1,8

Tabl. 2.3. **Powierzchnia zasiewów według siedziby użytkownika**
Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	
	w ha			2014=100
OGÓŁEM				
OGÓŁEM	601976	590404	640067	108,4
Zboża	381718	363812	381565	104,9
zboża podstawowe	348306	332273	353144	106,3
pszenica	136408	150841	164111	108,8
żyto	92527	58676	51958	88,6
jęczmień	43737	46770	46229	99,0
owies	23840	20785	21122	101,6
pszenżyto	51794	55202	69724	126,3
mieszanki zbożowe	10272	8012	7099	88,6
gryka	7431	7098	5925	84,5
proso	6675	6740	5001	74,2
pozostałe zbożowe	729	672	1865	277,5
kukurydza na ziarno	8305	9016	8399	93,2
Strączkowe na nasiona ^a	18229	25418	48902	192,4
jadalne	1904	4918	5707	116,0
pastewne	16325	20500	43073	210,7

^a łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi.

Tabl. 2.3. **Powierzchnia zasiewów według siedziby użytkownika**
Stan w czerwcu

(cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	
	w ha			2014=100
OGÓŁEM (dok.)				
Ziemniaki ^a	11690	7871	11812	150,1
Przemysłowe ^b	114411	124017	125332	101,1
w tym:				
buraki cukrowe	9428	11263	9448	83,9
oleiste	104730	112754	115699	102,6
w tym rzepak i rzepik	103573	110783	113302	102,3
Pastewne	66086	54873	60313	109,9
w tym:				
okopowe	328	243	337	138,7
kukurydza na paszę	7923	10222	10732	105,0
Pozostałe uprawy	9842	14413	12143	84,3
w tym warzywa gruntowe ^a	1968	2479	2873	115,9
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE				
OGÓŁEM	431705	414952	466899	112,5
Zboża	279742	258392	279181	108,0
zboża podstawowe	250935	231806	255099	110,0
pszenica	85231	91570	100469	109,7
żyto	73861	45294	42232	93,2
jęczmień	29343	30530	33042	108,2
owies	21620	18835	19573	103,9
pszenżyto	40880	45577	59783	131,2
mieszanki zbożowe	10052	8008	7093	88,6
gryka	6337	6068	5249	86,5
proso	6139	6232	4486	72,0
pozostałe zbożowe	671	635	1865	293,7
kukurydza na ziarno	5608	5643	5389	95,5

^a Łącznie z działkami. ^b Bez ziół leczniczych, wikliny i innych przemysłowych, które są ujęte w grupie upraw pozostałych.

Tabl. 2.3. **Powierzchnia zasiewów według siedziby użytkownika** (dok.)
Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	
	w ha			2014=100
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (dok.)				
Strączkowe na nasiona ^a	14369	20583	42340	205,7
jadalne	891	3115	4672	150,0
pastewne	13478	17468	37668	215,6
Ziemniaki ^b	10683	6568	10846	165,1
Przemysłowe ^c	65413	72854	73496	100,9
w tym:				
buraki cukrowe	4977	6702	5228	78,0
oleiste	59326	66152	68083	102,9
w tym rzepak i rzepik	58469	64617	66055	102,2
Pastewne	55028	43634	49757	114,0
w tym:				
okopowe	233	222	318	143,2
kukurydza na paszę	2770	3690	4171	113,0
Pozostałe uprawy	6470	12921	11279	87,3
w tym warzywa gruntowe ^b	1907	2244	2641	117,7

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Łącznie z działkami. ^c Bez ziół leczniczych, wikliny i innych przemysłowych, które są ujęte w grupie upraw pozostałych.

Tabl. 2.4. **Struktura zasiewów według siedziby użytkownika**
Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	Różnica
	w odsetkach			2015–2014
OGÓŁEM				
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	X
Zboża	63,4	61,7	59,6	-2,1
zboża podstawowe	57,9	56,3	55,2	-1,1
pszenica	22,7	25,5	25,6	0,1

Tabl. 2.4. **Struktura zasiewów według siedziby użytkownika** (cd.)
Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	Różnica
	w odsetkach			2015–2014
OGÓŁEM (dok.)				
zboża podstawowe (dok.)				
żyto	15,4	9,9	8,1	-1,8
jęczmień	7,3	7,9	7,2	-0,7
owies	4,0	3,5	3,3	-0,2
pszenżyto	8,6	9,3	10,9	1,6
mieszkanki zbożowe	1,7	1,4	1,1	-0,3
gryka	1,2	1,2	0,9	-0,3
proso	1,1	1,1	0,8	-0,3
pozostałe zbożowe	0,1	0,1	0,3	0,2
kukurydza na ziarno	1,4	1,5	1,3	-0,2
Strączkowe na nasiona ^a	3,0	4,3	7,6	3,3
jadalne	0,3	0,8	0,9	0,1
pastewne	2,7	3,5	6,7	3,2
Ziemniaki	1,9	1,3	1,8	0,5
Przemysłowe ^b	19,0	21,0	19,6	-1,4
w tym:				
buraki cukrowe	1,6	1,9	1,5	-0,4
oleiste	17,4	19,1	18,1	-1,0
w tym rzepak i rzepik	17,2	18,8	17,7	-1,1
Pastewne	11,0	9,3	9,4	0,1
w tym:				
okopowe	0,1	0,0	0,1	0,1
kukurydza na paszę	1,3	1,7	1,7	0,0
Pozostałe uprawy	1,7	2,4	1,9	-0,5
w tym warzywa gruntowe	0,3	0,4	0,4	0,0

^a Łącznie z mieszkankami zbożowo-strączkowymi. ^b Bez ziół leczniczych, wikliny i innych przemysłowych, które są ujęte w grupie upraw pozostałych.

Tabl. 2.4. **Struktura zasiewów według siedziby użytkownika**
Stan w czerwcu

(dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	Różnica
	w odsetkach			2015–2014
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE				
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	X
Zboża	64,8	62,2	59,8	-2,4
zboża podstawowe	58,1	55,9	54,6	-1,3
pszenica	19,7	22,1	21,5	-0,6
żyto	17,1	10,9	9,0	-1,9
jęczmień	6,8	7,4	7,1	-0,3
owies	5,0	4,5	4,2	-0,3
pszenżyto	9,5	11,0	12,8	1,8
mieszanki zbożowe	2,3	1,9	1,5	-0,4
gryka	1,5	1,5	1,1	-0,4
proso	1,4	1,5	1,0	-0,5
pozostałe zbożowe	0,2	0,2	0,4	0,2
kukurydza na ziarno	1,3	1,4	1,2	-0,2
Strączkowe na nasiona ^a	3,3	5,0	9,1	4,1
jadalne	0,2	0,8	1,0	0,2
pastewne	3,1	4,2	8,1	3,9
Ziemniaki	2,5	1,6	2,3	0,7
Przemysłowe ^b	15,2	17,6	15,7	-1,9
w tym:				
buraki cukrowe	1,2	1,6	1,1	-0,5
oleiste	13,7	15,9	14,6	-1,3
w tym rzepak i rzepik	13,5	15,6	14,1	-1,5
Pastewne	12,7	10,5	10,7	0,2
w tym:			0,0	0,0
okopowe	0,1	0,1	0,1	0,0
kukurydza na paszę	0,6	0,9	0,9	0,0
Pozostałe uprawy	1,5	3,1	2,4	-0,7
w tym warzywa gruntowe	0,4	0,5	0,6	0,1

^a Łącznie z mieszanekami zbożowo-strączkowymi. ^b Bez ziół leczniczych, wikliny i innych przemysłowych, które są ujęte w grupie upraw pozostałych.

3. Produkcja roślinna

Tabl. 3.1. **Plony głównych ziemiopłodów**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	
	z 1 ha w dt		2014=100	
	OGÓŁEM			
Zboża	44,5	50,2	47,6	94,8
zboża podstawowe	45,8	51,8	49,1	94,8
pszenica	53,5	59,6	57,5	96,5
żyto	40,4	42,4	40,7	96,0
jęczmień	42,2	49,7	45,5	91,5
owies	32,8	35,9	33,6	93,6
pszenżyto	44,2	47,9	42,9	89,6
mieszanki zbożowe	33,3	36,1	33,3	92,2
gryka	11,9	12,1	11,6	95,9
proso	11,4	15,9	10,9	68,6
pozostałe zbożowe	19,5	20,9	18,0	86,1
kukurydza na ziarno	62,9	61,3	51,5	84,0
Strączkowe na nasiona ^a	21,1	18,1	18,5	102,2
jadalne	19,7	18,6	17,8	95,7
pastewne	21,2	18,0	18,6	103,3
Ziemniaki	243,0	309,0	306,0	99,0
Rzepak i rzepik	32,5	37,5	30,1	80,3
Buraki cukrowe	630,0	726,0	578,0	79,6
Kukurydza na zielonkę	498,0	418,0	357,0	85,4
Okopowe pastewne	347,0	500,0	426,0	85,2
Siano ^b :				
z trwałych użytków zielonych	39,4	42,6	42,4	99,5
z roślin motylkowych z trawami	40,1	44,0	36,4	82,7

^a Łącznie z mieszanekami zbożowo-strączkowymi. ^b Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

Tabl. 3.1. **Plony głównych ziemiopłodów**

(dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	
	z 1 ha w dt			2014=100
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE				
Zboża	39,1	43,7	42,0	96,1
zboża podstawowe	40,4	45,1	43,4	96,2
pszenica	46,1	50,8	49,4	97,2
żyto	37,0	39,5	39,2	99,2
jęczmień	37,3	41,7	39,4	94,5
owies	32,7	36,1	33,7	93,4
pszenżyto	40,7	45,4	41,7	91,9
mieszkanki zbożowe	33,2	36,1	33,3	92,2
gryka	12,0	12,8	11,8	92,2
proso	12,0	16,0	11,2	70,0
pozostałe zbożowe	19,5	21,0	18,0	85,7
kukurydza na ziarno	57,2	61,0	49,5	81,1
Strączkowe na nasiona ^a	19,3	18,6	18,9	101,6
jadalne	15,9	21,3	17,8	83,6
pastewne	19,5	18,1	16,9	93,4
Ziemniaki	230,0	305,0	304,0	99,7
Rzepak i rzepik	30,3	36,1	24,9	69,0
Buraki cukrowe	638,0	808,0	618,0	76,5
Kukurydza na zielonkę	480,0	470,0	380,0	80,9
Okopowe pastewne	470,0	549,0	415,0	75,6
Siano ^b :				
z trwałych użytków zielonych	42,6	45,4	41,9	92,3
z roślin motylkowych z trawami	42,7	45,4	37,4	82,4

^a Łącznie z mieszkankami zbożowo-strączkowymi. ^b Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

Tabl. 3.2. **Zbiory głównych ziemiopłodów**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	
	w dt			2014=100
OGÓŁEM				
Zboża	16996422	18250032	18176604	99,6
zboża podstawowe	15952504	17201004	17350658	100,9
pszenica	7299485	8997020	9430300	104,8
żyto	3740464	2487485	2112753	84,9
jęczmień	1844182	2326232	2107132	90,6
owies	781099	745270	710120	95,3
pszenżyto	2287274	2644997	2990353	113,1
mieszanki zbożowe	342461	289488	236207	81,6
gryka	88416	85554	69688	81,5
proso	76294	107487	54336	50,6
pozostałe zbożowe	14233	14072	33570	238,6
kukurydza na ziarno	522514	552427	432145	78,2
Strączkowe na nasiona ^a	383775	461208	904029	196,0
jadalne	37469	91682	101310	110,5
pastewne	346306	369526	802719	217,2
Ziemniaki	2851506	2429081	3616266	148,9
Rzepak i rzepik	3365147	4156310	3411866	82,1
Buraki cukrowe	5939225	8179588	5463392	66,8
Kukurydza na zielonkę	3944632	4273552	3828853	89,6
Okopowe pastewne	113781	121703	143705	118,1
Siano ^b :				
z trwałych użytków zielonych	5777181	6791829	6491000	95,6
z roślin motylkowych z trawami	2283141	1841376	1649209	89,6

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

Tabl. 3.2. **Zbiory głównych ziemiopłodów**

(dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	
	w dt			2014=100
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE				
Zboża	10947974	11286952	11719667	103,8
zboża podstawowe	10130883	10462734	11071248	105,8
pszenica	3932254	4652655	4960924	106,6
żyto	2732857	1789123	1655494	92,5
jęczmień	1094631	1272943	1301694	102,3
owies	706974	679938	659610	97,0
pszenżyto	1664167	2068075	2493526	120,6
mieszanki zbożowe	333516	289308	235912	81,5
gryka	76044	77673	61938	79,7
proso	73668	99710	50243	50,4
pozostałe zbożowe	13085	13332	33570	251,8
kukurydza na ziarno	320778	344195	266756	77,5
Strączkowe na nasiona ^a	277392	383251	801330	209,1
jadalne	14154	66343	83043	125,2
pastewne	263238	316908	718287	226,7
Ziemniaki	2457435	2003139	3297184	164,6
Rzepak i rzepik	1772415	2334564	1647742	70,6
Buraki cukrowe	3175326	5414381	3232606	59,7
Kukurydza na zielonkę	1329600	1734479	1584980	91,4
Okopowe pastewne	109584	121703	132071	108,5
Siano ^b :				
z trwałych użytków zielonych	5195201	6145986	5551931	90,3
z roślin motylkowych z tra- wami	2190750	1700204	1558943	91,7

^a Łącznie z mieszkankami zbożowo-strączkowymi. ^b Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

Tabl. 3.3. **Udział gospodarstw indywidualnych w produkcji głównych ziemiopłodów**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015
	w %		
Zboża	64,4	61,8	64,5
zboża podstawowe	63,5	60,8	63,8
pszenica	53,9	51,7	52,6
żyto	73,1	71,9	78,4
jęczmień	59,4	54,7	61,8
owies	90,5	91,2	92,9
pszenżyto	72,8	78,2	83,4
mieszanki zbożowe	97,4	99,9	99,9
gryka	86,0	90,8	88,9
proso	96,6	92,8	92,5
pozostałe zbożowe	91,9	94,7	100,0
kukurydza na ziarno	61,4	62,3	61,7
Strączkowe na nasiona ^a	72,3	83,1	88,6
jadalne	37,8	72,4	82,0
pastewne	76,0	85,8	89,5
Ziemniaki	86,2	82,5	91,2
Rzepak i rzepik	52,7	56,2	48,3
Buraki cukrowe	53,5	66,2	59,2
Kukurydza na zielonkę	33,7	40,6	41,4
Okopowe pastewne	96,3	100,0	91,9
Siano ^b :			
z trwałych użytków zielonych	89,9	90,5	90,4
z roślin motylkowych z trawami	96,0	92,3	94,5

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

Tabl. 3.4. **Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych oraz wapniowych w latach gospodarczych (w przeliczeniu na czysty składnik)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2013/2014 =100
OGÓŁEM W tonach				
Nawozy mineralne i chemiczne (NPK)	114436	97619	92416	94,7
azotowe (N)	69012	58644	54747	93,4
fosforowe (P ₂ O ₅)	23810	14952	14124	94,5
potasowe (K ₂ O)	21614	24023	23546	98,0
Nawozy wapniowe	53804	71216	49627	69,7
Nawozy wapniowo-magnezowe	53804	37231	27707	74,4
Na 1 ha użytków rolnych w kg				
Nawozy mineralne i chemiczne (NPK)	136,8	117,3	110,4	94,1
azotowe (N)	82,5	70,5	65,4	92,8
fosforowe (P ₂ O ₅)	28,5	18,0	16,9	93,9
potasowe (K ₂ O)	25,8	28,9	28,1	97,2
Nawozy wapniowe	67,7	85,6	59,3	69,3
Nawozy wapniowo-magnezowe	42,0	44,8	33,1	73,9
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE W tonach				
Nawozy mineralne i chemiczne (NPK)	89974	62187	60303	97,0
azotowe (N)	54701	36578	34262	93,7
fosforowe (P ₂ O ₅)	19591	10153	9810	96,6
potasowe (K ₂ O)	15682	15455	16230	105,0
Nawozy wapniowe	32061	44597	40252	90,3
Nawozy wapniowo-magnezowe	21950	26116	23593	90,3
Na 1 ha użytków rolnych w kg				
Nawozy mineralne i chemiczne (NPK)	142,6	99,6	94,6	95,0
azotowe (N)	86,7	58,6	53,8	91,8
fosforowe (P ₂ O ₅)	31,0	16,3	15,4	94,5
potasowe (K ₂ O)	24,9	24,8	25,5	102,8
Nawozy wapniowe	63,6	71,5	63,2	88,4
Nawozy wapniowo-magnezowe	37,0	41,8	37,0	88,5

α Od 2013 r. nawozy wapniowe podaje się w podziale na nawozy zawierające i niezawierające magnez wg typów wapna nawozowego oraz składu procentowego CaO i MgO.

Tabl. 3.5. **Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem				W tym gospodarstwa indywidualne			
	2013	2014	2015	2014=100	2013	2014	2015	2014=100
Powierzchnia w hektarach								
OGÓŁEM	1968	2479	2873	115,9	1907	2244	2641	117,7
Kapusta	397	497	589	118,7	392	494	584	118,2
Kalafior	83	106	128	120,3	80	106	127	120,5
Cebula	209	262	302	115,5	181	231	275	118,8
Marchew jadalna	392	486	576	118,6	388	484	574	118,6
Buraki ćwikłowe	199	247	297	120,2	197	247	297	120,2
Ogórki	194	197	231	117,5	191	195	230	117,9
Pomidory	20	19	22	116,1	18	19	22	116,1
Pozostałe ^a	473	665	728	109,4	460	468	533	113,9
Zbiory w tonach								
OGÓŁEM	64445	70341	69782	99,2	62478	67256	68385	101,7
Kapusta	21782	24108	22530	93,5	21510	23869	22313	93,5
Kalafior	1638	1594	1844	115,7	1507	1593	1843	115,7
Cebula	5059	5512	6104	110,7	4262	4569	5280	115,6
Marchew jadalna	15081	15862	17534	110,5	14876	15824	17487	110,5
Buraki ćwikłowe	8137	8714	8745	100,4	8033	8703	8740	100,4
Ogórki	4088	4095	3861	94,3	3967	4085	3857	94,4
Pomidory	489	411	401	97,6	405	409	400	97,7
Pozostałe ^a	8173	10046	8765	87,2	7918	8205	8466	103,2
Plony z 1 ha w dt								
Kapusta	549	486	382	78,6	549	484	382	78,9
Kalafior	198	150	145	96,7	189	151	145	96,0
Cebula	242	210	202	96,2	236	198	192	97,0
Marchew jadalna	384	326	304	93,3	383	327	305	93,3
Buraki ćwikłowe	409	353	295	83,6	407	353	295	83,6
Ogórki	211	208	167	80,3	207	209	167	79,9
Pomidory	239	220	185	84,1	219	220	185	84,1
Pozostałe ^a	173	151	120	79,5	172	176	159	90,3

^a Selery, pory, pietruszka, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi i inne.

Tabl. 3.6. **Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew**

WYSZCZEGÓL- NIENIE	Ogółem				W tym gospodarstwa indywidualne			
	2013	2014	2015	2014=100	2013	2014	2015	2014=100
Powierzchnia w hektarach								
OGÓŁEM	17359	13032	11044	84,7	16776	12199	10703	88,9
Jabłonie	15279	10777	9531	89,0	14802	10322	9233	90,0
Grusze	210	226	171	89,4	183	216	163	89,9
Śliwy	257	259	213	86,8	244	255	210	86,6
Wiśnie	458	456	375	85,1	432	434	368	87,7
Czereśnie	860	1167	643	56,3	819	827	618	77,1
Pozostałe ^a	295	147	110	80,0	295	145	110	81,2
Zbiory w tonach								
OGÓŁEM	27060	30837	34025	110,3	24409	28243	30892	109,4
Jabłonie	23743	27246	30439	111,7	21276	25188	27834	110,5
Grusze	503	618	590	95,5	478	573	552	96,4
Śliwy	493	564	573	101,6	469	556	561	100,9
Wiśnie	612	745	764	102,5	596	731	746	102,1
Czereśnie	971	1536	1498	97,6	851	1068	1037	97,1
Pozostałe ^a	739	128	161	125,7	739	128	161	125,7
Plony z 1 ha w dt								
Jabłonie	15,5	25,3	31,8	125,7	14,4	24,4	30,0	123,0
Grusze	23,9	27,3	30,3	111,0	26,1	26,6	29,5	110,9
Śliwy	19,2	21,8	26,0	119,3	19,2	21,8	25,9	118,8
Wiśnie	13,4	16,3	19,7	120,9	13,8	16,8	19,6	116,7
Czereśnie	11,3	13,2	22,9	173,5	10,4	12,9	16,4	127,1
Pozostałe ^a	25,0	8,7	13,1	150,6	25,0	8,9	13,1	147,2

^a Brzoskwinie, morele i orzechy włoskie.

Tabl. 3.7. **Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem				W tym gospodarstwa indywidualne			
	2013	2014	2015	2014=100	2013	2014	2015	2014=100
Powierzchnia w hektarach								
OGÓŁEM	5770	6404	6007	93,8	5248	6021	5625	93,4
Truskawki	2382	2276	2035	89,4	2202	2259	2034	90,0
Maliny ^a	1139	1560	1461	94,4	1139	1560	1461	94,4
Porzeczki	1382	1737	1667	101,1	1375	1729	1656	100,9
Agrest	94	97	89	99,5	94	97	89	99,5
Pozostałe	773	734	755	104,9	438	376	385	106,3
Zbiory w tonach								
OGÓŁEM	16527	17554	17548	100,0	14656	15554	15017	96,5
Truskawki	5143	5288	4560	86,2	4954	5201	4542	87,3
Maliny ^a	2594	2902	2986	102,9	2594	2902	2986	102,9
Porzeczki	5505	5826	5840	100,2	5505	5825	5829	100,1
Agrest	322	328	311	94,6	322	328	311	94,6
Pozostałe	2963	3210	3851	120,0	1282	1297	1349	104,0
Plony z 1 ha w dt								
Truskawki	21,6	23,2	22,4	96,6	22,5	23,0	22,3	97,0
Maliny ^a	22,8	18,6	20,3	109,1	22,8	18,6	20,3	109,1
Porzeczki	39,8	33,6	33,9	100,9	40,0	33,7	34,1	101,2
Agrest	34,4	33,9	32,6	96,2	34,4	33,9	32,6	96,2
Pozostałe	38,3	43,7	50,5	115,6	29,2	34,5	34,0	98,6

^a Łącznie z jeżyną bezkolcową.

4. Produkcja zwierzęca

Tabl. 4.1. **Pogłowie bydła, trzody chlewnej, owiec i drobiu** ^a
Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	2014=100
OGÓŁEM W sztukach				
Bydło	92801	103576	102005	98,5
w tym krowy	37361	40957	40214	98,2
Trzoda chlewna	278583	295588	294722	99,7
w tym lochy	27202	29085	27686	95,2
Owce	7739	4928	4644	94,2
Drób ogółem	8404588	6341601	5377862	84,8
Na 100 ha użytków rolnych w sztukach				
Bydło	11,1	12,4	12,2	98,4
w tym krowy	4,5	4,9	4,8	98,0
Trzoda chlewna	33,3	35,5	35,2	99,2
w tym lochy	3,3	3,5	3,3	94,3
Owce	0,9	0,6	0,6	100,0
Drób ogółem	1004,4	762,3	642,4	84,3
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE w sztukach				
Bydło	69221	76732	74888	97,6
w tym krowy	27194	29557	28751	97,3
Trzoda chlewna	117871	127186	126149	99,2
w tym lochy	6940	7858	6264	79,7
Owce	6178	3288	3196	97,2
Drób ogółem	6917504	4320188	3961994	91,7
W % ogółem				
Bydło	74,6	74,1	73,4	99,1
w tym krowy	72,8	72,2	71,5	99,0
Trzoda chlewna	42,3	43,0	42,8	99,5
w tym lochy	25,5	27,0	22,6	83,7
Owce	79,8	66,7	68,8	103,1
Drób ogółem	82,3	68,1	73,7	108,2

^a W wieku powyżej 2 tygodni.

Tabl. 4.1. **Pogłowie bydła, trzody chlewnej, owiec i drobiu ^a**
Stan w czerwcu

(dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	2014=100
Na 100 ha użytków rolnych w sztukach w gospodarstwach indywidualnych				
Bydło	11,0	12,3	11,8	95,9
w tym krowy	4,3	4,7	4,5	95,7
Trzoda chlewna	18,7	20,4	19,8	97,1
w tym lochy	1,1	1,3	1,0	76,9
Owce	1,0	0,5	0,5	100,0
Drób ogółem	1096,2	692,3	621,8	89,8

^a W wieku powyżej 2 tygodni.

Tabl. 4.2. **Pogłowie bydła według grup wiekowo-użytkowych**
Stan w końcu półrocza

LATA PÓŁROCZA	Ogółem	Cielęta w wieku poniżej 1 roku	Młode bydło w wieku 1–2 lat	Bydło w wieku 2 lata i więcej		
				razem	w tym krowy	
OGÓŁEM W sztukach						
2013	I	92801	28125	22147	42529	37361
	II	94807	26114	22263	46430	39395
2014	I	103576	30721	22969	49886	40957
	II	95725	27372	21296	47057	39051
2015	I	102005	30373	24340	47292	40214
	II	95890	27699	23337	44853	38751
2014=100	I	98,5	98,9	106,0	94,8	98,2
	II	100,2	101,2	109,6	95,3	99,2
W odsetkach						
2013	I	100,0	30,3	23,9	45,8	40,3
	II	100,0	27,5	23,5	49,0	41,6
2014	I	100,0	29,7	22,2	48,1	39,5
	II	100,0	28,6	22,2	49,2	40,8
2015	I	100,0	29,8	23,9	46,3	39,4
	II	100,0	28,9	24,3	46,8	40,4

Tabl. 4.2. **Pogłowie bydła według grup wiekowo-użytkowych**

(dok.)

Stan w końcu półrocza

LATA PÓŁROCZA	Ogółem	Cielęta w wieku poniżej 1 roku	Młode bydło w wieku 1–2 lat	Bydło w wieku 2 lata i więcej		
				razem	w tym krowy	
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE						
W sztukach						
2013	I	69221	20690	17102	31429	27194
	II	68468	17567	16937	33964	28202
2014	I	76732	22610	16663	37489	29557
	II	69246	18874	15501	34871	27820
2015	I	74888	22439	17732	34717	28751
	II	69996	19631	17372	32992	27757
2014 = 100	I	97,6	99,2	106,4	92,6	97,3
	II	101,1	104,0	112,1	94,6	99,8
W odsetkach						
2013	I	100,0	29,9	24,7	45,4	39,3
	II	100,0	25,7	24,7	49,6	41,2
2014	I	100,0	29,5	21,7	48,8	38,5
	II	100,0	27,3	22,4	50,3	40,2
2015	I	100,0	30,0	23,7	46,3	38,4
	II	100,0	28,1	24,8	47,1	39,7

Tabl. 4.3. **Pogłowie trzody chlewnej według grup wiekowo-użytkowych**

Stan w końcu miesiąca

LATA MIESIĄCE		Ogółem	Prosięta o wadze do 20 kg	Warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg	Trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej			
					na ubój	na chów		
						razem	w tym lochy	
							razem	w tym prośne
OGÓŁEM W sztukach								
2013	marzec	289330	84225	64246	109604	31255	30773	19118
	czerwiec	278583	80556	66122	104306	27598	27202	18450
	grudzień	270629	85165	62253	96012	27199	26698	18273
2014	marzec	301754	86136	71258	114033	30325	29933	19021
	czerwiec	295588	93775	82433	89840	29541	29085	18761
	grudzień	290845	81865	73260	105575	30146	29796	18530

Tabl. 4.3. **Pogłowie trzody chlewnej według grup wiekowo-użytkowych** (cd.)
Stan w końcu miesiąca

LATA MIESIĄCE		Ogółem	Prosięta o wadze do 20 kg	Warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg	Trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej			
					na ubój	na chów		
						razem	w tym lochy	
					razem		w tym prośnie	
OGÓŁEM (dok.) W sztukach (dok.)								
2015	marzec	287641	100751	79182	78979	28729	28331	18575
	czerwiec	294722	106768	80950	78957	28047	27686	20186
	grudzień	279443	92694	58078	99942	28730	28427	16812
2014= = 100	marzec	95,3	117,0	111,1	69,3	94,7	94,6	97,7
	czerwiec	99,7	113,9	98,2	87,9	94,9	95,2	107,6
	grudzień	96,1	113,2	79,3	94,7	95,3	95,4	90,7
W odsetkach								
2013	marzec	100,0	29,1	22,2	37,9	10,8	10,6	6,6
	czerwiec	100,0	28,9	23,7	37,5	9,9	9,8	6,6
	grudzień	100,0	31,5	23,0	35,5	10,0	9,9	6,8
2014	marzec	100,0	28,6	23,6	37,8	10,0	9,9	6,3
	czerwiec	100,0	31,7	27,9	30,4	10,0	9,8	6,3
	grudzień	100,0	28,1	25,2	36,3	10,4	10,2	6,4
2015	marzec	100,0	35,0	27,5	27,5	10,0	9,8	6,5
	czerwiec	100,0	36,2	27,5	26,8	9,5	9,4	6,8
	grudzień	100,0	33,2	20,8	35,7	10,3	10,2	6,0
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE W sztukach								
2013	marzec	126834	32262	34636	50533	9403	9051	5489
	czerwiec	117871	28853	36605	45210	7202	6940	4510
	grudzień	108271	32130	34228	34730	7183	6804	4656
2014	marzec	133109	27283	44794	51531	9500	9232	5381
	czerwiec	127186	32799	47134	39078	8176	7858	5178
	grudzień	123893	21161	46316	47786	8630	8391	5046

Tabl. 4.3. **Pogłowie trzody chlewnej według grup wiekowo-użytkowych** (dok.)
Stan w końcu miesiąca

LATA MIESIĄCE		Ogółem	Prosięta o wadze do 20 kg	Warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg	Trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej			
					na ubój	na chów		
						razem	w tym lochy	
							razem	w tym prośne
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (dok.) W sztukach (dok.)								
2015	marzec	130980	41956	40592	41476	6956	6663	4035
	czerwiec	126149	44274	39951	35399	6525	6264	3919
	grudzień	107414	31776	25167	43352	7120	6918	2711
2014= = 100	marzec	98,4	153,8	90,6	80,5	73,2	72,2	75,0
	czerwiec	99,2	135,0	84,8	90,6	79,8	79,7	75,7
	grudzień	86,7	150,2	54,3	90,7	82,5	82,4	53,7
W odsetkach								
2013	marzec	100,0	25,4	27,3	39,9	7,4	7,1	4,3
	czerwiec	100,0	24,5	31,1	38,3	6,1	5,9	3,8
	grudzień	100,0	29,7	31,6	32,1	6,6	6,3	4,3
2014	marzec	100,0	20,5	33,7	38,7	7,1	6,9	4,0
	czerwiec	100,0	25,8	37,1	30,7	6,4	6,2	4,1
	grudzień	100,0	17,1	37,4	38,5	7,0	6,8	4,1
2015	marzec	100,0	32,0	31,0	31,7	5,3	5,1	3,1
	czerwiec	100,0	35,1	31,7	28,1	5,2	5,0	3,1
	grudzień	100,0	29,6	23,4	40,4	6,6	6,4	2,5

Tabl. 4.4. **Drób^a**
Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	
			ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
Kury w tys. szt.	8244,2	6184,6	5189,9	3774,1
w tym nioski	1642,3	1314,6	1409,5	790,7
Gęsi w tys. szt.	15,4	52,3	21,6	21,6
Indyki w tys. szt.	107,6	63,7	78,0	78,0
Kaczki ^b w tys. szt.	37,4	41,0	88,3	88,3
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt.	985,2	743,4	620,0	592,3
w tym nioski	196,3	158,0	168,4	124,1

^a W wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym.

Tabl. 4.5. **Produkcja ważniejszych produktów zwierzęcych**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2014
Żywiec rzeźny ogółem ^a w wadze żywej w tys. ton	213,9	212,5	234,8
w tym:			
wołowy (bez cielęcego)	8,6	10,3	10,3
cielęcy	0,8	0,5	0,7
wieprzowy	67,7	54,4	52,9
drobiowy	136,6	147,2	170,6
Żywiec rzeźny ogółem ^b w przeliczeniu na mięso w tys. ton	164,3	163,5	178,7
na 1 ha użytków rolnych w kg	188,1	195,3	214,8
Mleko krowie w mln litrów	183,0	158,3	174,5
na 1 ha użytków rolnych w litrach	209	189	210
przeciętny roczny udój od 1 krowy w litrach	4390	4042	4384

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki. ^b Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński, drobiowy, kozi, króliczy i dziczyzna – w wadze poubojowej ciepłej (wbc); łącznie z tłuszczami i podrobami.

Tabl. 4.6. **Produkcja pasz dodatkowych oraz powierzchnia nawozów zielonych**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014		2015	
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
Produkcja pasz dodatkowych w decytonach				
Wysłodki buraczane	4089796	2707191	2267394	1152000
Liście okopowych ogółem	4126307	2743702	2310505	1191621
buraków cukrowych	4089796	2707191	2267394	1152000
okopowych pastewnych	36511	36511	43111	39621
Plewy motylkowych	71784	67662	61722	59844
Słoma strączkowych	44432	380290	958946	857653
Popłony i wsiewki na paszę	854490	854490	742290	739200
Powierzchnia nawozów zielonych w hektarach				
Nawozy zielone w plonie głównym	684	518	1319	1148
strączkowe na przeoranie	14	13	60	47
motylkowe drobnonasienne, trawy i inne pastewne na przeoranie	670	505	1200	1042
łubin gorzki na przeoranie	–	–	59	59

5. Skup ważniejszych produktów rolnych i ich ceny

Tabl. 5.1. Skup ważniejszych produktów rolnych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	2014=100
OGÓŁEM				
Zboża ogółem w tonach	1160109	1305284	1147504	87,9
w tym:				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe	1124428	1249941	1085477	86,8
pszenica	518456	673146	544473	80,9
żyto	321484	224793	192246	85,5
jęczmień	122621	118307	115356	97,5
owies z mieszankami zbożowymi	25068	31757	25305	79,7
pszenżyto	136799	201938	208097	103,0
zboża podstawowe siewne	630	1068	18221	1706,1
Ziemniaki ogółem w tonach	94313	109637	117266	107,0
Buraki cukrowe w tonach	536846	806761	614613	76,2
Rzepak i rzepik w tonach	290818	231140	190726	82,5
Warzywa ogółem w tonach	10148	9066	4581	50,5
Owoce ogółem w tonach	7976	8835	9472	107,2
Żywiec rzeźny ^a w tonach	213316	202197	223896	110,7
w tym:				
bydło rzeźne (bez cieląt)	9659	8363	8990	107,5
cielęta	194	180	182	101,1
trzoda chlewna	59233	54319	49975	92,0
drób ogółem	144200	139284	164657	118,2
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w tonach	152190	144301	159006	110,2
Mleko krowie w tys. litrów	148794	157527	153203	97,3
I półrocze				
Zboża ogółem w tonach	205653	275640	345764	125,4
w tym:				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe	192097	252223	317397	125,8
pszenica	91965	135883	175324	129,0

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób – w wadze żywej. ^b Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy – w wadze poubojowej ciepłej (wbc).

Tabl. 5.1. Skup ważniejszych produktów rolnych (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	2014=100
I półrocze (dok.)				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe (dok.)				
żyto	53582	64643	56128	86,8
jęczmień	19730	8396	23326	277,8
owies z mieszankami zbożowymi	3436	5861	5848	99,8
pszenżyto	23384	37440	56771	151,6
zboża podstawowe siewne	83	127	146	115,0
Ziemniaki ogółem w tonach	14064	12591	15403	122,3
Buraki cukrowe w tonach	–	57076	68274	119,6
Rzepak i rzepik w tonach	28715	6639	9611	144,8
Warzywa ogółem w tonach	3362	2539	2325	91,6
Owoce ogółem w tonach	1972	4949	1673	33,8
Żywiec rzeźny ^a w tonach	104197	100167	99217	99,1
w tym:				
bydło rzeźne (bez cieląt)	3077	3542	4323	122,0
cielęta	94	91	100	109,9
trzoda chlewna	31474	25007	22727	90,9
drób ogółem	69548	71511	72049	100,8
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (tłacznie z tłuszczami) ^b w tonach	74861	71445	70445	98,6
Mleko krowie w tys. litrów	72479	77368	77135	99,7
II półrocze				
Zboża ogółem w tonach	954456	1029644	801740	77,9
w tym:				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe	932331	997718	768080	77,0
pszenica	426491	537263	369149	68,7
żyto	267902	160150	136118	85,0
jęczmień	102891	109911	92030	83,7
owies z mieszankami zbożowymi	21632	25896	19457	75,1
pszenżyto	113415	164498	151326	92,0
zboża podstawowe siewne	547	941	18075	1920,8

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób – w wadze żywej. ^b Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy – w wadze poubojowej ciepłej (wbc).

Tabl. 5.1. Skup ważniejszych produktów rolnych (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	2014=100
II półrocze (dok.)				
Ziemniaki ogółem w tonach	80249	97046	101863	105,0
Buraki cukrowe w tonach	536846	749685	546339	72,9
Rzepak i rzepik w tonach	262103	224501	181115	80,7
Warzywa ogółem w tonach	6786	6527	2256	34,6
Owoce ogółem w tonach	6004	3886	7799	200,7
Żywiec rzeźny ^a w tonach	109119	102030	124679	122,2
w tym:				
bydło rzeźne (bez cieląt)	6582	4821	4667	96,8
cielęta	100	89	82	92,1
trzoda chlewna	27759	29312	27248	93,0
drób ogółem	74652	67773	92608	136,6
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w tonach	77329	72856	88561	121,6
Mleko krowie w tys. litrów	76315	80159	76068	94,9
Z LICZBY OGÓŁEM – GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE				
Zboża ogółem w tonach	743061	788630	731128	92,7
w tym:				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe	714279	754450	692208	91,8
pszenica	293761	377708	287598	76,1
żyto	223676	153237	154110	100,6
jęczmień	78853	71849	64414	89,7
owies z mieszkami zbożowymi	21533	25070	22367	89,2
pszenżyto	96456	126586	163719	129,3
zboża podstawowe siewne	606	1057	10075	953,2
Ziemniaki ogółem w tonach	61359	60590	85586	141,3
Buraki cukrowe w tonach	299810	490886	391535	79,8
Rzepak i rzepik w tonach	163331	126799	82979	65,4
Warzywa ogółem w tonach	8344	8437	3647	43,2
Owoce ogółem w tonach	7137	8252	9295	112,6

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób – w wadze żywej. ^b Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy – w wadze poubojowej ciepłej (wbc).

Tabl. 5.1. **Skup ważniejszych produktów rolnych** (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	2014=100
Z LICZBY OGÓŁEM – GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (dok.)				
Żywiec rzeźny ^a w tonach	156401	156725	185745	118,5
w tym:				
bydło rzeźne (bez cieląt)	6700	5201	6611	127,1
cielęta	5	4	5	125,0
trzoda chlewna	32102	30469	25651	84,2
drób ogółem	117568	121003	153387	126,8
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w tonach	110762	111143	130790	117,7
Mleko krowie w tys. litrów	91218	96702	89054	92,1

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób – w wadze żywej. ^b Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy – w wadze poubojowej ciepłej (wbc).

Tabl. 5.2. **Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	2014=100
W tysiącach złotych				
OGÓŁEM	2662434	2483302	2250205	90,6
Produkty roślinne	1419607	1339916	1194415	89,1
w tym:				
zboża	793246	835016	723726	86,7
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	767879	801320	698279	87,1
ziemniaki	35266	34223	33742	98,6
Produkty zwierzęce	1242827	1143385	1055790	92,3
w tym:				
żywiec rzeźny ^a	950286	851000	857093	100,7
w tym:				
bydło (bez cieląt)	55440	49669	51963	104,6
trzoda chlewna	322073	271984	223714	82,3
drób	570766	527341	579058	109,8
mleko krowie	209942	226796	176030	77,6

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób – w wadze żywej.

Tabl. 5.2. **Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące)** (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	2014=100
Na 1 ha użytków rolnych w zł				
OGÓŁEM	3182	2985	2688	90,1
Produkty roślinne	1697	1611	1427	88,6
w tym:				
zboża	948	1004	865	86,2
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	918	963	834	86,6
ziemniaki	42	41	40	97,6
Produkty zwierzęce	1485	1374	1261	91,8
w tym:				
żywiec rzeźny ^a	1136	1023	1024	100,1
w tym:				
bydło (bez cieląt)	66	60	62	103,3
trzoda chlewna	385	327	267	81,7
drób	682	634	692	109,1
mleko krowie	251	273	210	76,9

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób – w wadze żywej.

Tabl. 5.3. **Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	
	w zł			2014=100
OGÓŁEM				
Zboża ogółem za 1 dt	68,38	63,97	63,07	98,6
w tym:				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe	68,24	64,05	63,40	99,0
pszenica	78,13	69,58	69,97	100,6
żyto	55,86	55,69	53,31	95,7
jęczmień	70,31	58,27	59,42	102,0
owies z mieszankami zbożowymi	47,57	50,33	50,25	99,8
pszenżyto	61,76	60,50	59,36	98,1
zboża podstawowe siewne	90,89	66,98	55,26	82,5

Tabl. 5.3. **Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych** (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	
	w zł		2014=100	
OGÓŁEM (dok.)				
Ziemniaki ogółem za 1 dt	37,39	31,22	28,77	92,2
Żywiec rzeźny – za 1 kg (w wadze żywej)				
w tym:				
bydło rzeźne (bez cieląt)	5,74	5,94	5,78	97,3
trzoda chlewna	5,44	5,01	4,48	89,4
drób ogółem	3,96	3,79	3,52	92,9
Mleko krowie za 100 litrów	141,10	143,97	114,90	79,8
I półrocze				
Zboża ogółem za 1 dt	87,49	71,62	64,88	90,6
w tym:				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe	87,53	71,46	65,52	91,7
pszenica	96,78	77,84	72,85	93,6
żyto	78,50	61,85	53,49	86,5
jęczmień	77,98	68,31	58,07	85,0
owies z mieszankami zbożowymi	62,06	53,64	50,43	94,0
pszenżyto	83,64	68,40	59,40	86,8
zboża podstawowe siewne	130,43	94,28	78,22	83,0
Ziemniaki ogółem za 1 dt	70,11	84,72	38,48	45,4
Żywiec rzeźny – za 1 kg (w wadze żywej)				
w tym:				
bydło rzeźne (bez cieląt)	6,24	5,91	5,39	91,2
trzoda chlewna	5,28	5,01	4,50	89,8
drób ogółem	3,95	3,74	3,48	93,0
Mleko krowie za 100 litrów	134,36	155,98	118,43	75,9
II półrocze				
Zboża ogółem za 1 dt	64,26	61,92	62,29	100,6
w tym:				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe	64,27	62,18	62,53	100,6
pszenica	74,11	67,49	68,60	101,6

Tabl. 5.3. **Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych** (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015	
	w zł			2014=100
II półrocze (dok.)				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe (dok.)				
żyto	51,34	53,20	53,23	100,1
jęczmień	68,84	57,50	59,76	103,9
owies z mieszankami zbożowymi	45,27	49,58	50,20	101,3
pszenżyto	57,25	58,70	59,34	101,1
zboża podstawowe siewne	84,89	63,29	55,07	87,0
Ziemniaki ogółem za 1 dt	31,66	24,27	27,31	112,5
Żywiec rzeźny – za 1 kg (w wadze żywej)				
w tym:				
bydło rzeźne (bez cieląt)	5,51	5,96	6,14	103,0
trzoda chlewna	5,62	5,00	4,46	89,2
drób ogółem	3,96	3,84	3,54	92,2
Mleko krowie za 100 litrów	147,50	132,39	111,33	84,1

Tabl. 5.4. **Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych według miesięcy**

LATA MIESIĄCE		Ziarno zbóż ^a (bez siewnego)			Żywiec rzeźny		Mleko krowie w zł za 1 hl
		razem	w tym		bydło (bez cieląt)	trzoda chlewna	
			pszenica	żyto			
		w zł za 1 dt			w zł za 1 kg		
2013	I	93,54	103,05	83,05	6,30	5,27	129,90
	II	89,69	97,69	81,83	6,21	5,27	131,32
	III	87,94	98,63	84,97	6,22	6,01	137,82
	IV	89,06	96,67	79,72	6,10	5,38	131,93
	V	86,59	96,22	68,05	6,21	5,22	132,63
	VI	82,76	90,92	68,48	6,15	5,47	133,17
	VII	69,61	83,55	58,74	6,02	5,69	135,08
	VIII	57,57	67,47	45,99	5,95	5,95	138,98
	IX	65,34	73,98	52,27	6,19	6,07	144,31

^a Podstawowych konsumpcyjnych i paszowych.

Tabl. 5.4. **Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych według miesięcy** (cd.)

LATA MIESIĄCE		Ziarno zbóż ^a (bez siewnego)			Żywiec rzeźny		Mleko krowie w zł za 1 hl
		razem	w tym		bydło (bez cieląt)	trzoda chlewna	
			pszenica	żyto			
		w zł za 1 dt			w zł za 1 kg		
2013	X	69,98	77,62	54,00	6,04	5,80	146,91
	XI	66,01	75,64	57,36	6,07	5,51	157,68
	XII	70,74	77,02	62,77	5,99	5,41	163,70
	I–VI	87,53	96,78	78,50	6,24	5,28	134,36
	VII–XII	64,27	74,11	51,34	5,51	5,62	147,50
	I–XII	68,24	78,13	55,86	5,74	5,44	141,10
2014	I	71,00	76,94	61,09	6,04	5,24	160,36
	II	69,29	74,93	60,30	5,90	4,92	160,12
	III	71,58	77,35	60,85	5,87	4,80	161,39
	IV	74,02	81,29	64,89	6,16	5,11	155,42
	V	74,68	81,82	62,28	5,99	5,15	149,32
	VI	70,09	74,93	63,29	5,99	5,41	142,98
	VII	59,47	67,00	49,98	6,16	5,40	139,51
	VIII	60,03	65,86	55,53	6,07	5,29	133,34
	IX	64,51	69,00	54,77	6,13	5,04	129,41
	X	62,96	66,60	52,61	5,93	4,76	126,87
	XI	64,18	69,18	56,16	5,77	5,23	127,30
	XII	67,74	71,32	55,80	5,92	4,45	125,72
	I–VI	71,46	77,84	61,85	5,91	5,01	155,98
	VII–XII	62,18	67,49	53,20	5,96	5,00	132,39
	I–XII	64,05	69,58	55,69	5,94	5,01	143,97
2015	I	71,46	77,64	56,31	5,82	4,29	123,69
	II	65,85	76,93	53,03	5,71	4,53	122,31
	III	69,01	74,31	54,34	6,09	4,59	125,37
	IV	60,51	70,33	53,98	5,77	4,56	118,33
	V	61,81	66,26	52,71	5,83	4,40	112,62
	VI	61,53	68,67	51,67	6,13	4,59	110,89
	VII	60,31	68,10	52,94	6,09	4,52	109,01
	VIII	60,19	65,88	49,98	5,98	4,48	108,15
	IX	62,90	68,88	53,42	6,17	4,67	109,73

^a Podstawowych konsumpcyjnych i paszowych.

Tabl. 5.4. **Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych według miesięcy (dok.)**

LATA MIESIĄCE		Ziarno zbóż ^a (bez siewnego)			Żywiec rzeźny		Mleko krowie w zł za 1 hl
		razem	w tym		bydło (bez cieląt)	trzoda chlewna	
			pszenica	żyto			
		w zł za 1 dt			w zł za 1 kg		
2015	X	63,44	67,88	54,89	6,23	4,48	113,48
	XI	65,15	69,38	55,51	6,09	4,08	114,60
	XII	65,75	69,72	57,27	6,24	3,94	114,31
	I–VI	65,52	72,85	53,49	5,39	4,50	118,43
	VII–XII	62,53	68,60	53,23	6,14	4,46	111,33
	I–XII	63,40	69,97	53,31	5,78	4,48	114,90
2014 = 100							
2015	I	100,6	100,9	92,2	96,4	81,9	77,1
	II	95,0	102,7	87,9	96,8	92,1	76,4
	III	96,4	96,1	89,3	103,7	95,6	77,7
	IV	81,7	86,5	83,2	93,7	89,2	76,1
	V	82,8	81,0	84,6	97,3	85,4	75,4
	VI	87,8	91,6	81,6	102,3	84,8	77,6
	VII	101,4	101,6	105,9	98,9	83,7	78,1
	VIII	100,3	100,0	90,0	98,5	84,7	81,1
	IX	97,5	99,8	97,5	100,7	92,7	84,8
	X	100,8	101,9	104,3	105,1	94,1	89,4
	XI	101,5	100,3	98,8	105,5	78,0	90,0
	XII	97,1	97,8	102,6	105,4	88,5	90,9
	I–VI	91,7	93,6	86,5	91,2	89,8	75,9
	VII–XII	100,6	101,6	100,1	103,0	89,2	84,1
	I–XII	99,0	100,6	95,7	97,3	89,4	79,8

^a Podstawowych konsumpcyjnych i paszowych.

U w a g a : Ceny miesięczne – wg meldunków; roczne i półroczne – wg sprawozdań.

Tabl. 5.5. **Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach**

LATA MIESIĄCE		Ziemniopłody – za 1 dt			Zwierzęta gospodarskie – prosię na chów – za 1 szt.	Żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg
		ziarno zbóż		ziemniaki		
		pszenicy	żyta			
2013	I	100,00	.	86,10	.	.
	II	106,67	.	86,80	.	.
	III	106,67	.	92,29	.	.
	IV	103,33	86,00	98,61	.	.
	V	106,67	88,00	111,81	.	.
	VI	110,00	94,00	112,38	.	.
	VII	110,00	91,67	158,54	.	.
	VIII	100,00	105,00	133,86	.	.
	IX	85,71	86,00	120,21	.	.
	X	88,00	72,50	118,08	.	.
	XI	83,33	78,00	124,74	.	.
	XII	86,67	70,00	124,62	.	.
	I–VI	105,56	89,33	98,00	.	.
	VII–XII	92,29	83,86	130,01	.	.
	I–XII	98,92	85,69	108,71	.	.
2014	I	90,00	72,50	128,82	.	.
	II	91,43	74,00	128,76	.	.
	III	82,00	72,50	127,09	.	.
	IV	90,00	75,00	126,06	.	.
	V	82,00	78,00	129,48	.	.
	VI	80,00	78,00	117,33	.	.
	VII	86,00	80,00	119,88	.	.
	VIII	80,00	67,50	99,54	.	.
	IX	70,00	72,00	94,14	.	.
	X	75,00	.	85,31	.	.
	XI	80,00	70,00	90,43	.	.
	XII	81,67	62,50	89,21	.	.

Tabl. 5.5. **Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach** (cd.)

LATA MIESIĄCE		Ziemniopłody – za 1 dt			Zwierzęta gospodarskie – prosię na chów – za 1 szt.	Żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg
		ziarno zbóż		ziemniaki		
		pszenicy	żyta			
2014	I–VI	85,91	75,00	126,26	.	.
	VII–XII	78,78	70,40	96,42	.	.
	I–XII	82,34	72,91	111,34	.	.
2015	I	77,14	74,00	89,17	.	.
	II	82,50	62,50	87,08	.	.
	III	80,00	70,00	88,67	.	.
	IV	65,71	70,00	81,49	.	.
	V	75,71	78,00	91,53	.	.
	VI	90,00	78,00	81,96	.	.
	VII	83,33	83,33	.	.	.
	VIII	82,00	77,50	101,82	.	.
	IX	80,00	72,00	102,91	.	.
	X	81,25	68,00	96,98	.	.
	XI	83,33	70,00	104,85	.	.
	XII	80,00	70,00	105,67	.	.
	I–VI	78,51	72,08	86,65	.	.
	VII–XII	81,65	73,47	85,37	.	.
	I–XII	80,08	72,78	93,83	.	.
2014 = 100						
2015	I	85,7	102,1	69,2	x	x
	II	90,2	84,5	67,6	x	x
	III	97,6	96,6	69,8	x	x
	IV	73,0	93,3	64,6	x	x
	V	92,3	100,0	70,7	x	x
	VI	112,5	100,0	69,9	x	x
	VII	96,9	104,2	x	x	x
	VIII	102,5	114,8	102,3	x	x
	IX	114,3	100,0	109,3	x	x

Tabl. 5.5. **Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach** (dok.)

LATA MIESIĄCE		Ziemniopłody – za 1 dt			Zwierzęta gospodarskie – prosię na chów – za 1 szt.	Żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg
		ziarno zbóż		ziemniaki		
		pszenicy	żyta			
2014 = 100 (dok.)						
2015	X	108,3	x	113,7	x	x
	XI	104,2	100,0	115,9	x	x
	XII	98,0	112,0	118,5	x	x
	I–VI	91,4	96,1	68,6	x	x
	VII–XII	103,6	104,4	88,5	x	x
	I–XII	97,3	99,8	84,3	x	x

Tabl. 5.6. **Relacje cen wybranych produktów rolnych**

LATA MIESIĄCE		Relacje ceny skupu 1 kg żywca wieprzowego do cen				Relacje cen targowisko- wych do cen skupu	
		1 kg żyta		1 kg ziem- niaków na targo- wiskach	1 l mleka krowiego w skupie	pszenicy	żywca wieprzowego
		na targowi- skach	w skupie				
2013	I	.	6,3	6,1	4,1	1,0	.
	II	.	6,4	6,1	4,0	1,1	.
	III	.	7,1	6,5	4,4	1,1	.
	IV	6,3	6,7	5,4	4,1	1,1	.
	V	5,9	7,7	4,7	3,9	1,1	.
	VI	5,8	8,0	4,9	4,1	1,2	.
	VII	6,2	9,6	3,6	4,2	1,3	.
	VIII	5,7	12,9	4,4	4,3	1,5	.
	IX	7,1	11,7	5,1	4,2	1,2	.
	X	7,9	10,7	4,9	3,9	1,1	.
	XI	7,1	9,7	4,4	3,5	1,1	.
	XII	7,7	8,6	4,3	3,3	1,1	.

Tabl. 5.6. **Relacje cen wybranych produktów rolnych** (dok.)

LATA MIESIĄCE		Relacje ceny skupu 1 kg żywca wieprzowego do cen				Relacje cen targowisko- wych do cen skupu	
		1 kg żyta		1 kg ziem- niaków na targo- wiskach	1 l mleka krowiego w skupie	pszenicy	żywca wieprzowego
		na targowi- skach	w skupie				
2014	I	7,2	8,6	4,1	3,3	1,2	.
	II	6,6	8,2	3,8	3,1	1,2	.
	III	6,6	7,9	3,8	3,0	1,1	.
	IV	6,8	7,9	4,1	3,3	1,1	.
	V	6,6	8,3	4,0	3,5	1,0	.
	VI	6,9	8,6	4,6	3,8	1,1	.
	VII	6,8	10,8	4,5	3,9	1,3	.
	VIII	7,8	9,4	5,3	4,0	1,2	.
	IX	7,0	9,2	5,4	3,9	1,0	.
	X	.	9,0	5,6	3,7	1,1	.
	XI	7,5	9,3	5,8	4,1	1,2	.
	XII	7,1	7,9	5,0	3,5	1,2	.
2015	I	5,8	7,7	4,8	3,5	1,0	.
	II	7,2	8,5	5,2	3,7	1,1	.
	III	6,6	8,5	5,2	3,7	1,1	.
	IV	6,5	8,4	5,6	3,9	0,9	.
	V	5,6	8,3	4,8	3,9	1,2	.
	VI	5,9	8,8	5,6	4,1	1,3	.
	VII	5,4	8,5	.	4,1	1,2	.
	VIII	5,7	9,0	4,4	4,1	1,2	.
	IX	6,5	8,8	4,5	4,2	1,2	.
	X	6,6	8,1	4,6	4,0	1,2	.
	XI	5,8	7,3	3,9	3,5	1,2	.
	XII	5,6	6,9	3,7	3,5	1,1	.

Tabl. 5.7. Melioracje użytków rolnych
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013	2014	2015
Użytki rolne zmeliorowane:			
w tysiącach hektarów	404,9	405,0	405,0
grunty orne	267,7	267,8	267,8
w tym:			
zdrenowane	241,5	241,5	241,5
nawadniane	2,8	2,8	2,8
łąki i pastwiska	137,2	137,2	137,2
w tym:			
zdrenowane	35,8	35,8	35,8
nawadniane	38,6	38,6	38,6
w % ogólnej powierzchni użytków rolnych	48,4	48,7	48,4

Tabl. 5.8. Ciągniki rolnicze
Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym w gospodarstwach indywidualnych
W sztukach	2010 ^a	31703	29581
	2013 ^b	28971	27606
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha	2010 ^a	30,1	21,4
	2013 ^b	28,9	22,8

^a Dane z Powszechnego Spisu Rolnego, dla gospodarstw prowadzących działalność rolniczą. ^b Dane z Badania Struktury Gospodarstw Rolnych w 2013 r.

Tabl. 5.9. Przeciętne ceny gruntów ornych w obrocie prywatnym

WYSZCZEGÓLNIENIE		Grunty orne			
		ogółem	dobrze (pszenno-buraczane)	średnie (żytnio-ziemniaczane)	słabe (piaszczyste)
Za 1 ha w zł	2013	20173	22419	20767	17613
	2014	23568	28571	24377	19376
	2015	27279	35706	27829	22368
W przeliczeniu na żyto ^a w dt	2013	235,4	261,6	242,4	205,5
	2014	323,2	391,9	334,3	265,8
	2015	374,8	490,6	382,4	307,3

^a Według średnich rocznych cen na targowiskach.

6. Agrometeorologia

Tabl. 6.1 Charakterystyki meteorologiczne ^a

MIESIĄCE	Temperatura powietrza						Opady atmosferyczne			Uśło- necz- nienie suma [godz.]
	T śre- dnia [°C]	odchy- lenie T śre- dniej od normy ^b [°C]	T max. [°C]	T min. [°C]	T min przy gruncie [°C]	liczba dni z T min przy gruncie <0°C	suma [mm]	% nor- my ^b	liczba dni z opa- dem	
2014										
styczeń	-0,9	-0,6	11,0	-17,5	-17,5	20,0	37,9	85,5	14,5	38,1
luty	4,2	3,8	12,0	-3,2	-5,0	14,5	11,3	36,5	11,0	110,2
marzec	6,3	3,0	19,2	-3,1	-5,2	13,3	27,8	64,9	10,0	146,2
kwiecień	9,8	2,8	21,8	-0,2	-2,0	4,0	47,4	126,3	14,3	190,3
maj	12,9	0,7	29,7	1,3	-0,6	1,7	74,2	152,0	13,3	210,6
czerwiec	15,7	0,4	26,9	6,3	4,5	4,0	45,4	67,0	12,7	250,0
lipiec	20,5	3,2	30,4	9,6	8,0	16,7	61,6	97,7	10,3	300,6
sierpień	17,4	0,1	32,8	6,2	4,5	7,3	95,9	164,7	16,3	228,7
wrzesień	15,4	1,9	25,2	4,0	2,6	2,5	64,2	121,3	12,0	188,0
październik	11,6	2,5	20,4	1,7	-0,3	2,0	44,7	97,7	13,3	97,0
listopad	6,5	2,2	16,2	-3,6	-4,1	5,7	12,3	25,3	7,3	52,8
grudzień	2,2	0,8	11,6	-8,5	-11,2	15,0	90,1	179,7	16,0	25,0
2015										
styczeń	2,6	2,7	11,3	-4,5	-6,3	15,3	62,3	151,3	21,3	33,8
luty	1,4	1,0	10,9	-7,5	-11,9	23,3	5,3	18,3	7,3	100,7
marzec	5,4	2,0	17,1	-2,7	-5,7	13,0	48,2	122,7	12,0	122,4
kwiecień	8,1	1,0	22,2	-0,8	-3,2	9,0	25,2	72,3	10,0	209,0
maj	11,9	-0,3	25,3	2,1	-0,3	3,0	48,3	101,3	16,7	213,5
czerwiec	14,8	-0,5	29,0	4,7	2,4	3,0	78,8	109,3	11,3	214,6
lipiec	17,9	0,6	33,2	9,1	7,0	9,7	67,0	95,0	18,0	230,1
sierpień	20,3	3,0	34,6	6,8	4,6	18,0	18,5	32,3	7,3	310,9
wrzesień	14,3	0,8	28,1	4,3	1,6	1,7	50,7	87,7	15,3	185,5
październik	8,6	-0,4	19,8	-1,6	-4,7	5,7	34,7	76,7	9,0	118,4
listopad	6,9	2,7	15,6	-1,7	-3,1	6,7	69,7	141,3	22,0	33,1
grudzień	6,2	4,8	13,6	-3,8	-4,2	5,7	46,0	88,7	21,0	34,0

^a Średnie pomiary ze stacji meteorologicznych w Szczecinie, Koszalinie i Świnoujściu. ^b Wartość odniesiono do norm z okresu 1971-2000.

7. Ważniejsze dane o województwie na tle kraju w 2015 r.

Tabl. 7.1 Ważniejsze dane o województwie na tle kraju w 2015 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo		
	w liczbach bezwzględnych	Polska=100	miejsce w kraju
Produkcja globalna ^a (ceny stałe) w mln zł	4446,5	3,9	10
Produkcja końcowa ^a (ceny stałe) w mln zł	3747,3	4,1	10
Produkcja towarowa ^a (ceny stałe) w mln zł	3330,7	4,0	10
Powierzchnia użytków rolnych według siedziby użytkownika w tys. ha	837,1	5,8	9
Powierzchnia zasiewów w tys. ha	640,1	6,0	8
w tym:			
zboża ogółem	381,6	5,1	9
w tym:			
pszenica	164,1	6,9	6
żyto	52,0	7,2	5
ziemniaki	11,8	3,9	12
rzepak i rzepik	113,3	12,0	4
buraki cukrowe	9,4	5,2	7
Plony z 1 ha w dt:			
zboża ogółem	47,6	127,6	2
w tym:			
pszenica	57,5	125,8	2
żyto	40,7	146,4	2
ziemniaki	306,0	145,7	1
rzepak i rzepik	30,1	105,6	3
buraki cukrowe	578,0	11,2	5
Zbiory w tys. ton:			
zboża ogółem	1817,7	6,5	6
w tym:			
pszenica	943,0	8,6	5
żyto	211,3	10,5	4
ziemniaki	361,6	5,7	10
rzepak i rzepik	341,2	3,0	3
buraki cukrowe	546,3	5,8	6

^a Dotyczy roku 2014.

Tabl. 7.1 **Ważniejsze dane o województwie na tle kraju w 2015 r.** (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo		
	w liczbach bezwzględ- nych	Polska=100	miejsce w kraju
Zwierzęta gospodarskie w tys. sztuk:			
bydło (stan w czerwcu)	102,0	1,7	14,0
w tym krowy	40,2	1,6	15,0
trzoda chlewna (stan w czerwcu)	294,7	2,5	10,0
w tym lochy	27,7	2,9	10,0
na 100 ha użytków rolnych w sztukach:			
bydło (stan w czerwcu)	12,2	29,8	15,0
trzoda chlewna (stan czerwcu)	35,2	44,0	13,0
Produkcja ^a :			
żywna rzeźnego ^b w przeliczeniu na mięso (w wbc) w tys. ton	178,7	4,1	9,0
mleka krowiego w mln litrów	174,5	1,4	15,0
Produkcja ^a na 1 ha użytków rolnych:			
żywna rzeźnego ^b w przeliczeniu na mięso (w wbc) w kg	214,8	71,4	10,0
mleka krowiego w litrach	210,0	24,2	16,0
Skup:			
zboż ogółem w tys. ton	1148,0	9,6	4
żywna rzeźnego w przeliczeniu na mięso (w wbc) w tys. ton	159,0	3,9	9
mleka krowiego w mln litrów	153,0	1,4	13
Skup na 1 ha użytków rolnych:			
zboż ogółem w kg	1371,0	166,2	3
żywna rzeźnego w przeliczeniu na mięso (w wbc) w kg	190,0	67,6	11
mleka krowiego w litrach	183,0	25,2	15
Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych (NPK) na 1 ha użytków rolnych w kg	111,9	89,9	10
Zużycie wapna nawozowego na 1 ha użytków rolnych w kg	59,3	152,1	4

^a Dotyczy roku 2014. ^b Łącznie z tłuszczami i podrobami; wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński, drobiowy, kozi, króliczy i dziczyzna.